

T.C.

MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

HEMŞİRELİK ANABİLİM DALI

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN FLÖRT ŞİDDETİNE
YÖNELİK TUTUM VE DAVRANIŞLARI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MEHBARE İFTAR

EYLÜL, 2016

MUĞLA

T.C.

MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

HEMŞİRELİK ANABİLİM DALI

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN FLÖRT ŞİDDETİNE
YÖNELİK TUTUM VE DAVRANIŞLARI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MEHBARE İFTAR

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Güngör GÜLER

Bu araştırma Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri
Koordinasyon Birimi tarafından desteklenmiştir

EYLÜL, 2016
MUĞLA

T.C.

MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

HEMŞİRELİK ANABİLİM DALI

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN FLÖRT ŞİDDETİNE YÖNELİK TUTUM VE
DAVRANIŞLARI

MEHBARE İFTAR

Sağlık Bilimleri Enstitüsünce

“Yüksek Lisans”

Diploması Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih :

Tezin Sözlü Savunma Tarihi: 19.09.2016

Tez Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Güngör GÜLER

Jüri Üyesi : Doç. Dr. Nuran GÜLER

Jüri Üyesi : Doç. Dr. Media Subaşı BAYBUĞA

Enstitü Müdürü : Prof. Dr. Feral ÖZTÜRK

EYLÜL, 2016

MUĞLA

TUTANAK

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nün 19.09.2016 tarih ve 59/05 sayılı toplantısında oluşturulan jüri, Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin 24/6 maddesine göre, **Hemşirelik** Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Mehbare İFTAR'ın "**Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutum ve Davranışları**" adlı tezini incelemiş ve aday 19.09.2016 tarihinde saat 09:30 da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra **60** dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anabilim dallarından sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin **kabul** edildiğine **Oy Birliği** ile karar verildi.

Yrd. Doç. Dr. Güngör GÜLER
Tez Danışmanı

Doç. Dr. Nuran GÜLER
Üye

Doç. Dr. Media SUBAŞI BAYBUĞA
Üye

YEMİN

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “**Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutum ve Davranışları**” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Kaynakça’da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

19/09/2016

MEHBARE İFTAR

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU DOKÜMANTASYON MERKEZİ		
TEZ VERİ GİRİŞ FORMU		
YAZARIN		
Soyadı : İFTAR		
Adı : Mehbare	Kayıt No: 10071764	
TEZİN ADI		
Türkçe: Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutum ve Davranışları		
Y. Dil: Attitudes and Behaviors of University Students Related to Dating Violence		
TEZİN TÜRÜ:	Yüksek Lisans	Doktora
	(X)	()
		Sanatta Yeterlilik
		()
TEZİN KABUL EDİLDİĞİ		
Üniversite	: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	
Fakülte	: Sağlık Bilimleri Fakültesi	
Enstitü	: Sağlık Bilimleri Enstitüsü	
Diğer Kuruluşlar	:	
Tarih	: 19.09.2016	
TEZ YAYINLANMIŞSA		
Yayınlayan	:	
Basım Yeri	:	
Basım Tarihi	:	
ISBN	:	
TEZ YÖNETİCİSİNİN		
Soyadı, Adı	: Güler, Güngör	
Ünvanı	: Yrd.Doç. Dr.	

TEZİN YAZILDIĞI DİL: TÜRKÇE

TEZİN SAYFA SAYISI: 160

TEZİN KONULARI:

- 1.Şiddet
2. Flört Şiddeti
- 3.Flört Şiddeti ve Hemşirelik

TÜRKÇE ANAHTAR KELİMELER:

1. Şiddet
2. Gençlik
3. Flört Şiddeti
4. Halk Sağlığı Hemşireliği

İNGİLİZCE ANAHTAR KELİMELER:

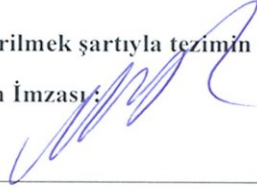
1. Violence
2. Youth
3. Dating Violence
4. Public Health Nursing

1- Tezimden fotokopi yapılmasına izin vermiyorum ()

2- Tezimden dipnot gösterilmek şartıyla bir bölümünün fotokopisi alınabilir (x)

3- Kaynak gösterilmek şartıyla tezimın tamamının fotokopisi alınabilir ()

Yazarın İmzası:

Tarih : 30/09/2016

ÖZET

Giriş Amaç: Bilişsel, sosyal ve duygusal değişimlerin meydana geldiği üniversite yıllarında yaşanan romantik ilişkiler bireyin gelişiminde önemli rol oynarken kimi zaman bu ilişkilerde istismar ve şiddet gerçekleşebilmektedir. Türkiye’de flört eden çiftler arasındaki şiddetin ele alınması çok yeni olup, konuya ilişkin literatür oldukça sınırlıdır. Önemli bir halk sağlığı sorunu olarak görülen flört şiddetinin tanımlanması, risk gruplarının belirlenmesi ve bu risk gruplarına yönelik önleyici politikaların geliştirilmesi önemlidir. Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin flört döneminde şiddete yönelik tutum ve davranışlarını belirlemek amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipteki bu araştırmanın evrenini, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi’nde 2014-2015 eğitim öğretim yılında il merkezinde, I. Öğretimde öğrenim gören tüm Fakülte/Yüksekokul ve Meslek Yüksek Okulundaki toplam 16160 öğrenci oluşturmaktadır. Örnekleme, toplam 645 öğrenci alınmıştır. Veriler Kişisel Bilgi Formu ve “Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçekleri” aracılığı ile toplanmıştır. Verilerin analizi spss 20,0 paket programında veri tabanı oluşturularak ortalama, yüzde dağılımları, ki-kare, Kruskal-Wallis Waryans Analizi ve Mann Whitney U testleri kullanılarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya alınan öğrencilerin % 53.6’sı erkek, % 60.1’i 20-22 yaş grubundadır. Çekirdek aileye sahip olanların oranı %76 ve iki-üç kardeşi olanlar % 38.6’dır. Öğrenim gördükleri okullara göre % 18’i eğitim fakültesinde, % 17.7’si meslek yüksekokulunda, % 15.3’ü ise iktisadi ve idari bilimler fakültesinde okumakta olup, % 19.9’u birinci sınıfta, % 36.1’i ikinci sınıftadır. Ayrıca öğrencilerin % 81.9’unun dönem kaybı olmadığı belirlenmiştir. Sigara kullanan öğrenciler % 37.4 oranındadır. Öğrencilerin % 28.5’i ailelerinde şiddet davranışı olduğunu belirtmiştir. Araştırma kapsamındaki öğrencilerin % 51.6’sı şuanda devam eden flört ilişkisi olduğunu ve %52.9’u bu flört ilişkisinde şiddete maruz kaldığını %52’si ise flört ilişkisinde şiddet uyguladığını ifade etmiştir. Öğrenciler hem geçmişteki hem de şimdiki flört ilişkilerinde en fazla duygusal şiddete maruz kaldıklarını ve uyguladıklarını ifade etmişlerdir.

Dört ölçek grubunda erkek öğrencilerin şiddete yönelik tutum puanları ve davranışları anlamlı şekilde daha yüksektir ($p<0.05$). Parçalanmış ailesi olanların şiddet tutum puanları ve şiddet davranışları diğerlerine göre anlamlı şekilde daha yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Okul türü ile şiddet tutum puanları arasındaki karşılaştırmada ölçek gruplarında anlamlı bir fark tespit edilmiştir ($p<0.05$). Ayrıca birinci sınıf öğrencilerinin şiddet tutum puanları diğer sınıflara göre anlamlı şekilde yüksek bulunurken ($p<0.05$), birinci ve dördüncü sınıf öğrencileri daha fazla oranda şiddet uygulamışlardır ($p>0.05$). Sigara kullanan öğrencilerin şiddet tutum puanları dört ölçek grubunda daha yüksek iken, alkol kullanan öğrencilerin yalnızca kadının flörtte uyguladığı fiziksel şiddet tutum puanlarının yüksek olduğu ortaya çıkmıştır ($p<0.05$). Bunun yanında ailesinde şiddet olan öğrencilerin şiddet tutum puanları ve şiddet davranışları istatistiksel olarak diğerlerinden daha anlamlı bulunmuştur ($p<0.05$). Flört ilişkisinde şiddete maruz kalan öğrencilerin kadının flörtte uyguladığı psikolojik ve fiziksel şiddete yönelik tutum puanları ve erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutum puanlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Partnerlerine şiddet uygulayan öğrencilerin çoğu geçmişlerinde şiddete maruz kalmış ve flört ilişkileri devam ederken şiddete maruz kalan gençler aynı zamanda şiddet uygulamışlardır ($p<0.05$).

Sosyal ve kültürel birçok nedene bağlı olan şiddet davranışının önüne geçmek için sağlık başta olmak üzere birçok sektörün işbirliği gerekir. Özellikle şiddet tutumları yüksek olan risk grubundaki gençlere halk sağlığı hemşireleri tarafından danışmanlık hizmeti verilerek, eğitim ve farkındalık kazandırılarak şiddet döngüsünün kırılmasına, geleceğin sağlıklı ebeveynlerinden ve sağlıklı ailelerden oluşan sağlıklı bir topluma önemli oranda katkı sağlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Şiddet, Gençlik, Flört Şiddeti, Halk Sağlığı Hemşireliği

ABSTRACT

Introduction and Purpose: Romantic relationships, which occur during university years when cognitive social and emotional changes are experienced, play a very important role in the individual's development but sometimes they might also include abuse and violence. Violence between the dating couples in Turkey is a new issue therefore there is very limited literature on it. Defining dating violence, which is seen as a very important public health problem, identifying risk groups and developing preventive policies for these risk groups is important. This study aimed at determining university students attitudes and behaviours towards violence during the period of dating.

Method: The population of this cross-sectional study consists of 16160 students attending at vocational school and faculties of Muğla Sıtkı Koçman University on the city campus. This study was made of a sample of 645 students. Data has been collected through personal information form and manner scales toward dating violence. Data analysis has been assessed by using SPSS 20.0 software package via creating database and by using average, percent distribution, chi-square, Kruskal -Wallis Waryans analysis and Mann-Whitney U tests.

Findings: % 53.6 of the students in the survey are male students and % 6 of them are aged between 20-22. % 76 of the students have nuclear family and % 38.6 have two or three siblings. According to the schools they are studying, % 18 of them are studying at the faculty of Education, % 17.1 of them are studying at the vocational school, % 15.3 of them are studying at the faculty of Economics and Administrative sciences, and % 19.9 of them are freshmen, % 36.1 of them are sophomore. In addition, it was determined that % 81.9 of students did not fail in any term. % 37.4 of students smoke. % 28.5 of students stated that there is violent behaviour in the family. % 51.6 of the students involved in this study stated that they currently have a dating relationship; and that % 52.9 of those were exposed to violence in dating relationships and % 52 of those inflicted violence in their dating

relationships. Students expressed that both in the past and in their the current dating relationship they were exposed to emotional violence mostly and inflicted violence.

Male students' attitude scores and behaviours were significantly higher in four scale group ($p < 0.05$). It was found that violence attitude scores and violent behaviour of those with broken families were significantly higher when compared to the others ($p < 0.05$). In the comparison between the type of school violence with attitude scores, it was determined that there were statistically significant difference in all scales ($p < 0.05$). In addition, violent attitude scores of freshmen was significantly higher than the other grades ($p < 0.05$); on the other hand, freshmen and senior students were more likely to commit violence. While violent attitude scores of students who smoke is higher in four scale group, it was revealed that students who use alcohol had higher psychological violence attitude scores which women inflicted only in dating ($p < 0.05$). In addition, violence attitude scores and violent behaviours of students having violent behaviour in their family were found to be significantly significant than others ($p < 0.05$). It was found that students who were exposed to violence in dating relationship had higher attitude scores toward violence when compared to attitude scores toward psychological and physical violence women inflicted in dating relationship and attitude scores toward physical violence men used in dating ($p < 0.05$). Most of the students who inflicted violence on their partners are the one who were exposed to violence in the past and students who were exposed to violence while they were having a dating relationship inflicted violence as well ($p < 0.05$).

In order to prevent violent behaviour, which depends on many social and cultural reasons, cooperation in many sectors including health sector is needed. Especially young people with high level of violent attitudes in risk groups should be given consultancy services by public health nurses, the cycle of violence should be broken with help of education and by raising awareness by doing this a significant contribution can be made the future of a healthy society consisting healthy parents of healthy family

Key Words: Violence, Youth, Dating Violence, Public Health Nursing.

TEŐEKKÖR

BaŐta bu araŐtırma sűrecinde gerek bilgisi ve deneyimi gerekse yorumlarıyla bana her zaman destek olan tez danıŐmanım ve hocam Yrd. Doç. Dr. Gűngör GűLER'e, Deđerli katkılarından dolayı Doç. Dr. Atilla GÖKTAŐ'a ve anket çalıŐmama gönűllű olarak katılan Muęla Sıtkı Koçman Ŭniversitesi öęrencilerine,
Her zaman desteklerini hissettięim aileme ve özellikle yüksek lisans eęitimim sűresince gösterdikleri sonsuz sabır için eŐim Ersin İFTAR ve çocuklarım Zeynep İrem ile Cemil Eren'e çok teŐekkűr ederim

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	i
ABSTRACT	iii
TEŞEKKÜR	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar	viii
KISALTMALAR LİSTESİ	x
1. GİRİŞ VE AMAÇ	1
2. GENEL BİLGİLER	6
2. 1. Kavram Olarak Şiddet	6
2. 2. Şiddetin Nedenleri	9
2. 2. 1. Bireysel Faktörler	10
2. 2. 2. Ailesel Faktörler	11
2. 2. 3. Toplumsal ve çevresel Faktörler	13
2. 3. Şiddet Türleri	15
2. 3. 1. Fiziksel Şiddet	15
2. 3. 2. Duygusal Şiddet	16
2. 3. 3. Cinsel Şiddet	16
2. 3. 4. Ekonomik Şiddet	16
2. 4. Flört Şiddeti	18
2. 4. 1. Flört Şiddeti Tanımı ve Görülme Sıklığı	18
2. 4. 2. Flört Şiddeti Risk Faktörleri ve Şiddetin Sonuçları	24
2. 5. Flört Şiddetinin Önlenmesi ve Okul Sağlığı Hemşireliği	27
3. YÖNTEM	33
3. 1. Araştırmanın Tipi	33
3. 2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi	33
3. 3. Veri Toplama Araçları	36
3. 3. 1. Kişisel Bilgi Formu	36
3. 3. 2. Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri	37

3. 4. Verilerin Toplanması	38
3. 5. Verilerin Değerlendirmesi	38
4. BULGULAR	40
5. TARTIŞMA	88
6. SONUÇ VE ÖNERİLER	109
6. 1. Sonuçlar	109
6. 2. Öneriler	111
7. KAYNAKLAR	115
8. EKLER	
EK 1. KİŞİSEL BİLGİ FORMU	
EK 2. FLÖRT ŞİDDETİNE YÖNELİK TUTUM ÖLÇEKLERİ	
EK 3. ETİK KURUL ONAYI	
EK 4. EK TABLOLAR	

TABLolar LİSTESİ

Tablo	Sayfa
1. Öğrencilerin Bazı Tanıtıcı Özelliklerinin Dağılımı	40
2. Öğrencilerin Öğrenim Gördüğü Okul ve Sigara-Alkol Kullanma Durumları ile İlgili Özelliklerin Dağılımı	42
3. Öğrencilerin Aile İçi Şiddet Durumu ile İlgili Özelliklerinin Dağılımı	43
4. Öğrencilerin Flört İlişkisinde Şiddete Maruz Kalma ve Şiddet Uygulama Durumları ile İlgili Özelliklerinin Dağılımı	44
5. Öğrencilerin Bazı Tanıtıcı Özelliklerine Göre Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları	45
6. Öğrencilerin Öğrenim Gördüğü Okulla İlgili Bazı Özellikleri ve Sigara- Alkol Kullanma Durumlarına Göre Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları	47
7. Öğrencilerin Aile İçi Şiddet Durumlarına Göre Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları	49
8. Öğrencilerin Flört İlişkilerinde Şiddete Maruz Kalma ve Şiddet Uygulama Durumuna Göre Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları	50
9. Öğrencilerin Bazı Tanıtıcı Özelliklerine Göre Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları	51
10. Öğrencilerin Öğrenim Gördüğü Okulla İlgili Bazı Özellikleri ve Sigara, Alkol Kullanma Durumlarına Göre Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları	54
11. Öğrencilerin Aile İçi Şiddet Durumlarına Göre Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları	56
12. Öğrencilerin Flört İlişkilerinde Şiddete Maruz Kalma ve Şiddet Uygulama Durumuna Göre Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları	57
13. Öğrencilerin Bazı Tanıtıcı Özelliklerine Göre Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları	58

14. Öğrencilerin Öğrenim Gördüğü Okulla İlgili Bazı Özellikleri ve Sigara, Alkol Kullanma Durumlarına Göre Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları	60
15. Öğrencilerin Aile İçi Şiddet Durumlarına Göre Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları	62
16. Öğrencilerin Flört İlişkilerinde Şiddete Maruz Kalma ve Şiddet Uygulama Durumuna Göre Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları	63
17. Öğrencilerin Bazı Tanıtıcı Özelliklerine Göre Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları	64
18. Öğrencilerin Öğrenim Gördüğü Okulla İlgili Bazı Özellikleri ve Sigara-Alkol Kullanma Durumlarına Göre Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları	67
19. Öğrencilerin Aile İçi Şiddet Durumlarına Göre Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları	69
20. Öğrencilerin Flört İlişkilerinde Şiddete Maruz Kalma ve Şiddet Uygulama Durumuna Göre Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları	70
21. Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerine Göre Şimdiki Flört İlişkisinde Şiddet Uygulama Durumları	71
22. Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerine Göre Şimdiki Flört İlişkisinde Şiddete Maruz Kalma Durumları	75
23. Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerine Göre Geçmişteki Flört İlişkisinde Şiddet Uygulama Durumları	79
24. Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerine Göre Geçmişteki Flört İlişkisinde Şiddete Maruz Kalma Durumları	83
25. Öğrencilerin Geçmişteki Flört İlişkilerinde Şiddete Maruz Kalma Durumlarına Göre Şimdiki İlişkilerinde Şiddet Uygulama Durumları	86
Ek 1. 2014-2015 Eğitim-Öğretim Yılı Mart 2015 Öğrenci Sayıları	139
Ek 2. Öğrencilerin Şimdiki ve Geçmiş Flört İlişkilerinde Maruz Kaldıkları ve Uyguladıkları Şiddet Davranışları	140

KISALTMALAR LİSTESİ**WHO:** World Health Organization**CDC:** Centers for Disease Control and Prevention**ABD:** Amerika Birleşik Devletleri

1. GİRİŞ VE AMAÇ

Şiddet insan yaşamının her alanında görülebilen, her yıl binlerce insanın ölümüyle sonuçlanan ve dünyada giderek artan önemli bir toplum sağlığı sorunudur (Duran ve Ünsal, 2014; Arslantaş ve ark. 2012; Başar ve Demirci, 2015). Dünyada her yıl şiddet yüzünden 1,6 milyon kişi yaşamını yitirmekte, daha fazla sayıda kişi de yaralanmaktadır (World Health Organization, 2002). İnsan hayatının her alanında yer olan şiddet, kişiye ve topluma yönelik zarar verici özelliğinden dolayı önemli bir olgudur. Şiddet, insanlık kadar eski bir kavram olması, insan düşünceleriyle beslenmesi ve çok yönlü boyutları olmasından dolayı tanımlanması da oldukça güç kavramlardandır (Ayan, 2007b; Yakut, 2012; Kaya Sakarya, 2013).

World Health Organization (WHO) (2002) şiddeti, “Fiziksel güç ya da kuvvetin, amaçlı bir şekilde kendine, başkasına, bir gruba ya da topluluğa karşı fiziksel zarara ya da fiziksel zararlarla sonuçlanma ihtimalini artırmasına, psikolojik zarara, ölüme, gelişim sorunlarına ya da yoksunluğa neden olacak şekilde tehdit edici biçimde ya da gerçekten kullanılmasıdır” şeklinde tanımlamıştır. Şiddet tanımları birden fazla davranış boyutunu kapsamaktadır. Şiddetin çok çeşitli boyutlarda tanımının yapılmış olmasına rağmen şiddeti tanımlayanların ortak noktası, şiddetin bireyin kendisine veya çevresindeki bireylere maddi veya manevi zarar vermesidir (Ayan, 2007b;).

Şiddet davranışının doğasının anlaşılması ve şiddete karşı koruyucu önlemlerin oluşturulması için şiddetin nedenlerinin ve risk faktörlerinin bilinmesi gereklidir (Aküzüm ve Oral, 2015). Şiddet eğiliminin kaynağı ile ilgili bir görüşe göre şiddetin biyolojik yönü önemli bulunurken, diğer bir görüşe göre ise sosyal etkenlerin şiddet eğilimini arttırdığı düşüncesi savunulmaktadır (İnandı ve Yıldız, 2014). Her ne şekilde ortaya çıkarsa çıksın, insanlar üzerinde olumsuz etkileri olan ve tüm toplumlarda görülen şiddet, kişilerin bedensel ve ruhsal olarak zarar görmesine neden olan sosyal bir olgudur (Özkan, 2008). Uygulanış biçimlerine göre şiddet, “fiziksel şiddet, duygusal / sözel şiddet, cinsel şiddet ve ekonomik şiddet” olarak sınıflandırılmıştır. Şiddet türleri, WHO (2002) göre öz yönelimli şiddet, kişilerarası şiddet ve toplumsal şiddet olarak tanımlanmıştır (Güler ve Akın, 2012;

Yumuşak, 2013; Kaya Sakarya, 2013; Aküzüm ve Oral, 2015). Şiddet türleri, farklı bakış açıları dikkate alınarak, bireysel ve toplumsal kaynaklı olarak sınıflanmaya çalışılmıştır. Şiddet ne şekilde tanımlanırsa tanımlansın ya da sınıflansın, son yıllarda özellikle gençler arasında, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde büyük artış gösteren önemli bir sorundur.

Ülkemizdeki üniversite öğrencilerinin büyük bir bölümü 18-25 yaş aralığında olup bu dönem WHO gençlik tanımını da kapsamaktadır (Turhan ve ark. 2011). Bu yıllar özellikle, ergenlik sorunlarının yanı sıra, evden ayrılma, yeni bir çevreye uyum sağlama, iş bulma ile ilgili belirsizlikler ve eş seçimi ile ilgili süreçleri kapsayan önemli bir dönemdir (Turhan ve ark. 2011; Haskan Avcı, 2014). Bu dönem aynı zamanda üreme sağlığı sorunları başta olmak üzere, madde kullanımı, beslenme bozuklukları, ruhsal sorunlar ve riskli davranışların sıklıkla görüldüğü ve özellikle son yıllarda gençler arasında önemli problemlerden biri olan şiddetin öne çıktığı yıllardır. Ayrıca yetişkinliğe geçişin olduğu, bilişsel, sosyal ve duygusal değişimlerin meydana geldiği üniversite yıllarında romantik ilişkiler ve çift olma ön plana çıkmakta ve bireyin gelişiminde önemli rol oynamaktadır (Turhan ve ark. 2011; Haskan Avcı, 2014; Kılınçer ve Tuzgöl Dost, 2014). Flört ilişkileri aynı zamanda gençlerin kimliğini oluşturması ve ailesinden bağımsızlaşarak toplumsallaşmasına katkı sağlarken, gençler bu ilişkileri sırasında eşiyile işbirliğini, karşılıklı anlayışı, sorumluluğu, toplumsal görevlerini de öğrenir (Kaya Sakarya, 2013). İnsanların çevrelerindeki kişilerle kurdukları ilişkilerde olduğu gibi romantik ilişki içinde oldukları partnerleri ile aralarında zaman zaman çatışma yaşanması mümkündür. Flört ilişkisi içindeki bireyler yaşadıkları sorunları çözmek amacıyla bazen flörtlerine yönelik şiddet içeren davranışlara başvurabilirler (Atakay, 2014). Romantik ilişkilerde/flörtte yaşanan şiddet, duygusal birliktelikte eşlerin birbirlerine uyguladıkları fiziksel, cinsel ve duygusal zararlar olarak açıklanmaktadır. Dünyanın birçok yerinde modern hayatın getirdiği önemli sorunlardan biri olarak kabul edilen flört şiddeti, Türkiye’de son yıllara kadar önemli bir toplum sağlığı sorunu olarak görülmediği halde bu görüş giderek değişmeye başlamıştır (Aba, 2008). Özellikle son yıllarda flört eden çiftler arasındaki şiddetin sağlık için tehdit oluşturduğu ve önemli sağlık problemlerinden biri olduğu anlaşılmıştır (Özcebe ve ark., 2002).

Kepir Savoly ve ark. (2014), flört ilişkisinde eşler arasında yaşanan şiddetin intihar düşüncesi ve girişimlerinin, depresyon, kaygı ve stres düzeylerinin artmasına, sigara ve uyuşturucu kullanımının daha fazla görülmesine ve kişilerin özsayıgılarının azalmasına neden olduğunu belirtmiştir.

İlişkilerdeki şiddet üzerine yapılan ilk çalışmalar evlilik şiddeti üzerine yapılmış, genç insanlar üzerine (flört şiddeti) araştırmalar ise ancak yakın zamanlarda başlamıştır (Yumuşak, 2013; Temple ve ark. 2013). Oysa flört döneminde maruz kalınan şiddet, gelecekte yaşanacak olan bir şiddetin habercisi olabilmektedir (Yumuşak, 2013; Temple ve ark. 2013). Centers for Disease Control and Prevention (CDC)'nin 2008 verilerine göre, her yıl gençlerin yaklaşık % 25'i fiziksel, psikolojik ve cinsel yollarla flört şiddetinin mağduru olmaktadır (Makin Byrd ve ark., 2013). Dünyada bu konuda yapılan çalışmalar birbirine benzerlik göstermektedir. Mason ve ark. (2014) yaptıkları çalışmalarında, gençlerin mevcut ilişkileri içinde % 26.1'nin psikolojik şiddete, % 11.9'nun fiziksel şiddete maruz kaldığı bulunmuştur. Martins ve ark. (2014) aktardığına göre, Portekiz'de 18-23 yaş arasındaki kolej öğrencileri arasında yapılan araştırmalar birçok öğrencinin son bir yıl içerisinde kız ya da erkek arkadaşları tarafından en az bir kez tacize maruz kaldıklarını ortaya çıkarmıştır. WHO'nun 2013 yılında yayınladığı kitapçıkta ise dünya genelinde kadınların % 30'nun yakın ilişkideki partnerlerinden fiziksel ya da cinsel şiddet gördüklerine yer verilmiştir (WHO, 2013). CDC'ye göre partneri tarafından tecavüze, fiziksel tacize ve zorbalığa uğramış her beş kadından biri ve her yedi erkekten biri flört şiddetinin bir türüne 11 ile 17 yaşları arasında maruz kalmıştır (Moore ve ark., 2015).

Türkiye de flörtler arası şiddetin ele alınması çok yeni bir konu olup konuya ilişkin literatür son derece sınırlıdır. Özcebe ve arkadaşları (2002) tarafından yapılan çalışmada, araştırmaya katılan 148 üniversite öğrencisinin % 31.6'sı flört ilişkisi sırasında şiddete maruz kalan bir arkadaşının olduğunu, şiddete maruz kalan arkadaşının da % 87.8 oranında kadın olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca tüm grupta 12 öğrenci şiddete maruz kaldığını, 10 öğrenci ise şiddet uyguladığını belirtmiştir. Demir ve ark. (2014) çalışmasının sonuçlarına göre ise üniversite öğrencilerinin %

73.9'unun flört şiddetine maruz kaldığı, % 74.7'si duygusal şiddete, % 26.3'ü sözel şiddete, % 15.1 fiziksel şiddete, % 5.4'ü ise cinsel şiddete maruz kaldığını ifade etmiştir. Üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir diğer çalışmada ise hemşirelik yüksekokullarında öğrenim görmekte olan birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin yaklaşık % 29'unun flört şiddetine maruz kaldığı görülmektedir (Aslan ve ark., 2008). Bir başka çalışmada ise flört ilişkisinde şiddete başvurduklarını belirten öğrencilerin hem kadına hem de erkeğe yönelik flört şiddetini kabul düzeyleri, flört ilişkisinde şiddet uygulamadıklarını belirten öğrencilere nazaran daha yüksektir (Yumuşak, 2013). Bu sonuçlardan da anlaşıldığı gibi, üniversite öğrencileri arasında şiddet tutum ve davranışlarının belirlenerek önleyici tedbirlerin alınması son derece önem taşımaktadır.

Günümüzde, flört şiddetinin bireyleri olumsuz etkilediği araştırmalarla ortaya konmuş ve pek çok ülkede flört ilişkilerindeki şiddet ve istismar önlenabilir bir toplum sorunu olarak görülmeye başlanmıştır (Kılınçer ve Tuzgöl Dost, 2014). Multidisipliner bir yaklaşım ile şiddetin önlenmesi ve kontrolü gerekmektedir. Bunun için olguları erken saptayarak ve yüksek risk gruplarına ağırlık vererek, gençler arasındaki şiddeti önlemek mümkün olabilir (Pınar ve Algier, 2006). Bu aşamada özellikle Halk Sağlığı Hemşirelerine önemli sorumluluklar düşmektedir. Halk Sağlığı Hemşireleri araştırmacı, eğitici, koruyucu ve danışman rolleri ile flört şiddetine yönelik risk gruplarını belirleyerek, gençlerin problem çözme ve baş etme becerilerini geliştirerek bireylerin ve toplumun sağlığını koruma ve geliştirme adına hizmet vermek için en uygun konumdaki meslek üyesidir (Aba, 2008). Şiddet sonrası yaralanma, incinme gibi ortaya çıkan durumlarda bakımı sağlamak, ileri düzey bakım ihtiyacı olanları uygun yerlere yönlendirmek, iyileştirme ve rehabilitasyon süreçlerinde yer almak Halk Sağlığı Hemşiresinin görevleri arasındadır. Son yıllarda artan bu yeni toplum sağlığı sorunu konusunda, Halk Sağlığı Hemşiresi gençlerin daha sağlıklı, daha konforlu ve daha üretken bir hayat sürmelerine yardımcı olmalıdır. Halk Sağlığı Hemşireliğinin çalışma alanlarında birisi olan Okul Sağlığı Hemşireleri ise çocukların ve ergenlerin sağlık sorunlarını tespit edip, sorunlarını çözümede önemli bir noktada olup (Adana ve Arslantaş, 2011; Coşkun ve Bebiş, 2014), flört şiddeti yaşamış olabilecek gençleri tespit etmek ve onun uzun vadedeki

sağlık etkilerini azaltmak için hayati rol oynarlar (Ames, Glenn ve Simons, 2014). Özellikle şiddete yönelik tutumların değiştirilmesi için okul sağlığı hemşirelerinin gençlere ve topluma yapacağı sağlık eğitimleri son derece önemlidir.

Genel olarak değerlendirildiğinde Türkiye’de flört şiddeti ve flört şiddetine neden olan faktörleri inceleyen çalışmaların eksikliği görülmektedir (Uluocak, Gökulu, Bilir, 2014). Oysa günümüzde değişen sosyo kültürel özelliklerle birlikte Türkiye’de flört eden gençlerin oranı hızla artmaktadır. Bu ilişkiler sırasında ortaya çıkabilecek flört şiddeti riski, sağlıklı bir gelecek ve sağlıklı bir toplum için, flört şiddetinin önemli bir sorun olarak ele alınmasını gerektirmektedir (Aba, 2008). Şiddet kavramı içinde flört şiddetine daha geniş yer verilerek, kişilerin küçük yaşlardan itibaren bu konuya karşı duyarlı olarak eğitilmeleri ve bilinçlendirilmeleri büyük önem taşımaktadır. Özellikle üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutum ve davranışlarının belirlenmesi, erken müdahale etme, sağlıklı ilişkiler kurma ve sürdürmeleri açısından önemlidir (Sezer, 2008). Bu durum geleceğin sağlıklı toplumlarını oluşturma ve rol modeli olma açısından son derece önem taşımaktadır.

Bu çalışma ile üniversite öğrencilerinin, flört şiddetine yönelik tutum ve davranışlarının belirlenerek, şiddete yönelik olumsuz tutum ve davranışlarının olumlu yönde değiştirilmesi için yapılacak planlamalara katkı sağlanacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutum ve davranışlarını belirlemektir.

1. GENEL BİLGİLER

Bu bölümde kavram olarak şiddet, şiddetin nedenleri, şiddetin türleri, flört şiddeti, flört şiddetinin önlenmesi ve Okul Sağlığı Hemşireliğinin rolleri konularına yer verilmiştir.

2. 1. Kavram Olarak Şiddet

Şiddet insan yaşamının her alanında görülebilen her yıl binlerce insanın ölümüyle sonuçlanan ve dünyada giderek artan, önemli bir toplum sağlığı sorunudur (Duran ve Ünsal, 2014; Arslantaş ve ark., 2012; Başar ve Demirci, 2015). Dünyada her yıl şiddet yüzünden 1,6 milyon kişi yaşamını yitirmekte, daha fazla sayıda kişi de yaralanmaktadır (WHO, 2002). İnsan hayatının her alanında yer olan şiddet, kişiye ve topluma yönelik zarar verici özelliğinden dolayı önemli bir olgudur. Şiddet, insanlık kadar eski bir kavram olması, insan düşünceleriyle beslenmesi ve çok yönlü boyutları olmasından dolayı tanımlanması oldukça güç kavramlardandır. Bu yüzden şiddeti kaynağı, nedenleri ve boyutları açısından ele alıp incelerken, her toplumda ve her zaman diliminde geçerli olabilecek standart bir şiddet tanımlaması ve sınıflamasına ulaşmanın mümkün olmadığı görülmektedir (Ayan, 2007b; Yakut, 2012). Şiddet olgusu birçok kaynakta, incelenen konu ile ilişkili olarak farklı şekillerde ve farklı bakış açıları tarafından tanımlanmıştır (Göktaş, 2010; Kepir Savoly ve ark., 2014). Şiddet kavramı, genel olarak kaba kuvvet kullanma şeklinde anlaşılrsa da bireylerin psiko-sosyal durumları göz önünde bulundurularak çok boyutlu bir şekilde de açıklanabilir.

Latince “Violentia” kelimesinden gelen şiddet, “sert ya da acımasız kişilik, güç” demektir. Bu sözcük “Vis” sözcüğü ile bağlantılıdır ve “vis” “etken güç, bir cismin gücünü kullanmak, değer, yaşam gücü” anlamlarını içermektedir (Özcebe ve ark., 2002; Yakut, 2012; Eyüboğlu, 2014). Şiddet sözcüğü Türkçe’ye ise Arapça’dan geçmiştir ve “katlanılması güç olan şey” anlamındadır (Yanık ve ark.,2014). Türkçe’de şiddet, “kişiye güç veya baskı uygulayarak isteği dışında bir şey yapmak veya yaptırmak, kuvvet veya güç kaynağı, sertlik ve aşırılık” gibi anlamları içerirken

(Avcı, 2010), Türk Dil Kurumu'na (2011) göre “1. Bir hareketin, bir gücün derecesi, yeğenlik, sertlik. 2. Hız. 3. Bir hareketten doğan güç. 4. Karşıt görüşte olanlara kaba kuvvet kullanma. 5. Kaba güç. 6. Duygu veya davranışta aşırılık” olarak tanımlanmaktadır.

Atman (2003) şiddeti, “sertlik, katı ve kaba davranış, bedene zor uygulama, bedensel zedelenmeye neden olma, kişisel özgürlüğü zor yoluyla kısıtlama, büyük güç, haşinlik, rahatça gelişmesini ya da tamamlanmasını engellemek üzere bazı doğal süreçlere, alışkanlıklara yersiz kısıtlamalar getirme” olarak tanımlar. Köknel'e (2000) göre ise şiddet sözcüğü genel anlamda, “aşırı duygu durumunu, bir olgunun kaba ve sert davranışı”, özel anlamda ise “saldırgan davranışları, kaba kuvveti, beden gücünün kötüye kullanılmasını, yakan, yıkan, yok eden eylemleri, taşlı sopalı, silahlı saldırıları, bireye ve topluma zarar veren etkinlikleri” tanımlamaktadır. Farklı biçimlerde görülebilen “şiddet, günümüzde gerek bireysel gerekse toplumsal boyutta sık karşılaşılabileceğimiz bir olgu olarak, birine veya bir şeye kendince bir nedenden dolayı ve kendince belirlediği bir amaca yönelik zarar verme, neden olma veya engelleme şeklindeki davranışlar” olarak da tanımlanabilir (Güleç ve ark., 2012).

Şiddeti aşırı bir fiziksel güç kullanımı ile sınırlandıran farklı tanımlara karşın, Dünya Sağlık Örgütü'nün vurguladığı biçimiyle şiddet, “hem fiziksel hem de fiziksel olmayan olumsuz davranış biçimine vurgu yapan bir içeriğe sahiptir” (Yekeler, 2010). WHO (2002) şiddeti, “Fiziksel güç ya da kuvvetin, amaçlı bir şekilde kendine, başkasına, bir gruba ya da topluluğa karşı fiziksel zarara ya da fiziksel zararlarla sonuçlanma ihtimalini artırmasına, psikolojik zarara, ölüme, gelişim sorunlarına ya da yoksunluğa neden olacak şekilde tehdit edici biçimde ya da gerçekten kullanılmalıdır” şeklinde tanımlamıştır. Şiddet, insanın varoluşundan günümüze kadar geçen dönemde pek çok sorunun nedeni ya da sonucu olarak ortaya çıkan olumsuz sosyal bir durumdur. “Bireye ve topluma fiziksel ve ruhsal acı vermek, eziyet niyetiyle yapılan yıkıcı, yok edici saldırgan davranışlar” şiddet olarak tanımlanırken (Köse ve Beşer, 2007), Kaya Sakarya (2013) şiddeti, “insanların psikolojik veya fizyolojik düzeyde zarar görmesinden yaralanmasına ve giderek sakat kalmasına ve hatta hayatlarını kaybetmesine neden olan bireysel ve toplu

hareketlerdir” olarak açıklamıştır. Nair (2015) ise şiddet olgusunu “kişinin kin ve nefret duygularından hareketle kendine veya ilişkide olduğu kişilere ya da yaşadığı topluma güç ve baskı uygulayarak istemlerinin dışında, çeşitli yollarla fiziksel ve psikolojik bütünlüğüne zarar verme eylemi” olarak tanımlamaktadır. Yıldırım’ın (1998) belirttiğine göre, Steinmetz (1986) şiddeti, “kişinin yaralanmasına, sindirilmesine, öfkelenmesine veya duygusal baskı altına alınmasına yol açan fiziki veya herhangi bir şekildeki davranış biçimi” şeklinde tanımlarken, Michaud (1991) genel olarak kabul gören tanımına göre ise, “karşılıklı ilişkilerde, taraflardan biri veya birkaçının doğrudan veya dolaylı, toplu ya da bireysel olarak başka birinin ya da diğerlerinin bedensel bütünlüğüne, mallarına, simgesel, sembolik ve kültürel değerlerine, oranı ne olursa olsun zarar verecek şekilde davranmasıdır” demiştir (Kaya Sakarya, 2013). Ayrıca şiddet, “psikolojik, duygusal, cinsel, ekonomik, fiziksel ve sosyal alanlar başta olmak üzere pek çok anlamda insana yöneltilen her türlü zarar verici eylem” olarak da tanımlanabilir (Yakut, 2012).

Görüldüğü üzere, şiddetin tam bir tanımını yapmak kolay olmamakla birlikte, “şiddetin kapsamında sadece fiziksel içerikli olmayan; sözel ve psikolojik tacizi de kapsayan davranışlar ile birine bilinçli olarak rahatsızlık veya fiziksel zarar vermek” de yer almaktadır (Kocacık, 2001; Ögel, Tarı, Eke, 2006). Şiddetle ilgili farklı tanımlamaların olması şiddetin geniş kapsamlı (psikolojik, sosyal, siyasal ve ekonomik) bir olgu olduğunun göstergesidir (Ayan, 2007b). Bununla birlikte şiddetin tek bir tanımının yapılamamasının bir diğer nedeni de bireyden bireye değişen “şiddet algısı”dır. Şiddet kişiden kişiye, toplumdan topluma, kültürden kültüre değişiklik gösterebilir. Hatta bazen aynı toplumda farklı zaman dilimlerinde bile farklılıklara rastlanabilmektedir. Bu yüzden bazı toplumlarda şiddet davranışı sayılan birçok eylem şiddet olarak kabul edilmemekte ve bu şekilde şiddet olağanlaşmış meşruluk kazanmaktadır (Özkan, 2008).

Sonuç olarak “şiddet, insanın fiziksel ve ruhsal bütünlüğüne yönelik her türlü maddi ve manevi olumsuzluk” demektir (Ayan, 2007b). Şiddete ilişkin tanımlamalara bakıldığında, her türlü gücün kötü amaçla kullanıldığı ve şiddetin birçok boyuttan oluştuğu gibi ortak noktalardan söz edilebilir (Kepir Savoly ve ark.,

2014). Şiddet, günümüzde artan etkisi ile birçok araştırmanın konusunu oluşturmakta fakat yapılan tüm bu araştırmalara karşın, şiddetin somut bir çözümünün bulunamayacak kadar karmaşık bir sorun olduğu kabul edilmektedir (Durmuş ve Gürcan, 2003).

2. 2. Şiddetin Nedenleri:

İnsanlık tarihi kadar eski ve insanlığın gündeminden hiç eksik olmayan şiddet, bireysel ve toplumsal özellikleriyle birlikte karmaşık bir yapı oluşturmaktadır. Bu nedenle şiddeti tanımlamak ve şiddeti ortaya çıkarmak kolay olmamaktadır. Bu yüzden şiddet davranışının doğasının anlaşılması ve şiddete karşı koruyucu önlemlerin oluşturulması için şiddetin nedenlerinin ve risk faktörlerinin bilinmesi gereklidir (Aküzüm ve Oral, 2015). Karmaşık ve çok boyutlu bir yapı olan şiddeti tek bir nedenle ilişkilendirmek güçtür, şiddetin ortaya çıkmasında birçok faktör rol oynayabilir (Özmen ve Küçük, 2013). Çeşitli kaynaklarda, şiddet eğiliminin kaynağı ile ilgili farklı görüşler mevcuttur. Bir görüşe göre şiddetin biyolojik yönü önemli bulunurken, diğer bir görüşe göre ise sosyal etkenlerin şiddet eğilimini arttırdığı düşüncesi savunulmaktadır. Şiddetin biyolojik yönünü savunanlara göre, kalıtsal faktörler ve sağlıklı bir psikoloji şiddetin ortaya çıkmasında etken iken, sosyal etkenleri savunan görüşlere göre ise kişilerin içinde bulunduğu durum ve koşullar şiddete neden olmaktadır (İnandı ve Yıldız, 2014). Krug ve ark., (2002), şiddetin nedenlerini, bireyden başlayarak, sonuçta toplumu da içine alacak şekilde pek çok alanda ele almakta ve bu faktörlerin, kişilerde şiddet uygulayan olma ya da şiddet mağduru olma durumlarını etkilediğini belirtmektedir. Şiddetin nedenlerini de “kişisel ve biyolojik etkenler”, “aile ve arkadaşların olduğu yakın çevre”, “içinde yaşanılan çevre” ve en son olarak “geniş çevre ya da toplum” şeklinde ifade etmektedir. 1970’lerde şiddetin nedenlerinin daha iyi anlaşılabilmesi için geliştirilen “Ekolojik Model”e göre şiddet, “birden fazla etkenin bir araya gelmesi sonucunda ortaya çıkan karmaşık bir sorundur”. Şiddet, bireysel, toplumsal, kültürel ve çevresel etkenlerin bir arada etki etmesi sonucu oluşmaktadır. Başka bir deyişle “şiddet, psiko-biyolojik faktörler ile dış çevre arasındaki etkileşimin bir sonucudur” (Güler ve Akın 2012; Aküzüm ve Oral, 2015). Ekolojik Modele göre bu faktörler şiddet

davranışının oluşması için risk oluşturur (Ögel, Tarı, Eke, 2006). Şiddete yol açan risk faktörleri ise bireysel faktörler, ailesel faktörler, toplumsal ve çevresel faktörlerdir.

2. 2. 1. Bireysel Faktörler:

Şiddet, yönü ya da türü açısından kişiden kişiye farklılık göstermektedir. Aynı koşullarda bir bireyin şiddet davranışı gösterirken, başka bir bireyin şiddete başvurmaması şiddet eğiliminde bireysel özelliklerin etkili olduğunu düşündürmektedir (Haskan, 2009; Yakut, 2012). Saldırganlık ve şiddet davranışının oluşmasındaki bireysel etkenler; kişilerin biyolojik, psikolojik ve davranışsal özellikleri olarak sıralanır. Biyolojik etkenlerde cinsiyet ve hormon farklılıkları başta gelir. Hemen hemen bütün toplumlarda erkekler kadınlara göre çok daha fazla saldırganlardır. Kadınlık hormonları saldırganlığı bastırırken, erkeklik hormonları ile saldırganlık arasındaki bağlantı daha anne karnındayken kendini göstermeye baslar. (Kapıcıoğlu, 2008). Bunun yanında nedeni tam belirlenmemekle birlikte premenstrual sendrom kadınlarda saldırgan davranışları arttırmaktadır. Ayrıca nörotransmitterler, endokrin bozukluklar ve genetik faktörler şiddetin diğer biyolojik nedenleri arasında sayılırken, limbik sistem ile beynin temporal ve frontal lobları şiddet davranışlarından sorumlu tutulmaktadır (Kaya Sakarya, 2013). Bunun yanında norepinefrin ve L-dopa düzeylerindeki artışın da saldırgan davranışları arttırdığı tespit edilmiştir. Alkol de dürtü kontrolünün yapılamamasına ve düşünme sürecinde azalmaya neden olmaktadır. Alkol kullanımı ve şiddet davranışı arasında belirgin bir ilişki olduğu da tespit edilmiştir (İncecik ve ark., 2009; Kaya Sakarya, 2013). Ayrıca iç salgı bezlerinin işlevsel bozukluğunda kişilerde suç oranlarının anlamlı şekilde arttığı tespit edilmiş, örneğin hipoglisemide olan bir kişide belirgin saldırganlık durumuna rastlanılmıştır (Eyüboğlu, 2014). Bireylerdeki psikopatolojilerin de şiddetle ilişkisi bulunmaktadır (Kapıcıoğlu, 2008).

Saldırganlık eğilimini ve türünü etkileyen önemli bireysel farklılıkları kişilerin çocukluklarından itibaren zihinsel, duygusal, sosyal ve psikoseksüel gelişimleri, öğrenmeleri, örnek aldığı modeller, tecrübeleri, olaylara yüklediği

anımlar oluşturur (Kapıcıoğlu, 2008; Yakut, 2012). Hiperaktivite, dürtüsellik, davranış kontrolünün zayıf olması ve dikkat problemleri şiddete neden olan kişilik ve davranış özellikleri arasında sayılabilir. Ayrıca zeka seviyesinin düşük olması ile şiddet davranışları gösterme arasındaki ilişki çeşitli çalışmalarla belirlenmiştir (Kızmaz, 2006). Diğer kişisel risk faktörleri arasında, zorba akran grubunda olmak, akademik başarısızlık, sosyal yalnızlık ve reddedilmek gibi durumlar da sayılabilir (Haskan Avcı, 2014).

Tüm bunların yanında bireylerin hayatlarında karşılaştıkları bir takım krizlerle baş edememeleri de şiddetin nedeni olarak belirtilmektedir. Yeni bir kardeşin olması, hastalık, işsizlik, boşanma, yalnızlık, sevdiklerinden ayrılma, evliliklerde karşılaşılan sorunlar, ölüm gibi durumlar krizlerin ortaya çıkma sebepleridir. Kişilerin karşılaştıkları bireysel ve toplumsal engellenmeler, bunlarla baş edememek ve daha sonra ortaya çıkan yoksunluk ve engellenmişlik duygusu da şiddetin önemli nedenleri arasında sayılmaktadır (Haskan, 2009; Yakut 2012). Ayrıca çocukluğunda şiddet görme ya da şiddete tanık olma, yetişkinlikte şiddet uygulayıcısı olma riskini arttırmaktadır. Aynı şekilde ailenin üyelerine şiddet uygulandığına tanık olmak da şiddet kendisine yönelik olmasa bile bir çocuğun gelecekteki davranışlarını etkileyebilmektedir (İncecik ve ark., 2009; Makin Byrd ve ark., 2013).

2. 2. 2. Ailesel Faktörler:

Kişilerin ilk sosyal ortamları olan aile, karakterinin gelişiminde ve sosyal hayatında önemli bir yere sahiptir (Yakut, 2012; Arıkan, 2014). Bireylerin sosyalleşmeleri ve kişilik yapıları aile içinde gerçekleştiğinden ve aile çocuğun gelişiminin bir parçası olduğundan bireyde hayat boyu iz bırakacaktır (Öztek ve Kubilay, 2011; Arıkan, 2014). Çocuğun aile içindeki sosyalleşme sürecinin yetersiz olması, şiddet ya da suçluluk açısından anlamlı bir risk oluşurmaktadır (Tezcan, 2009; Aküzüm ve Oral, 2015). Çocuğun sosyalleşme sürecindeki sorunlarının sebepleri, ailenin fakir olması, eğitim düzeyinin düşük olması, çocukları ile ilgili olmamaları gibi anne babaların sosyoekonomik yetersizliklerinden ve anne baba

arasındaki çatışma, aile içi şiddet, boşanma gibi ebeveynlerin kendi aralarındaki sorunlarından kaynaklandığı söylenebilir (Kızmaz, 2006). Aile içindeki ilişkilerin şekli kişiyi şiddet kurbanı ya da şiddeti uygulayan kişi konumuna getirebilir. Bu yüzden eş ve aile üyeleri arasındaki ilişkiler şiddet olaylarının ortaya çıkışında etkili olabilmektedir (Güler ve Akın, 2012; Makin Byrd ve diğ. 2013). Genel anlamda toplumsal şiddetin aileye özgü şekli, aile içi şiddet olarak değerlendirilebilir (Kaya ve ark., 2004; Ünalnış ve Şahin, 2012; Aküzüm ve Oral, 2015). Çocuklar, ailedeki sorun çözme biçimlerinden etkilenmekte ve ailelerin yaşadıkları sorunların ya da engellemelerin üstesinden nasıl geldiklerini gözlemleyerek öğrenmektedirler. Çocuklar, anne babaların sorunlarını çözerken, öfke durumlarında, stresle baş ederken ve disiplin aracı olarak şiddet uyguladığını gördüklerinde, şiddeti çatışma çözme biçimi olarak içselleştirerek, gelecekte kendi ilişkilerinde ve problemlerinin çözümünde ebeveynleri gibi şiddete başvurabilirler. (Kızmaz, 2006; Okan İbiloğlu, 2012; Güleç ve ark., 2012; Gençoğlu, Kumcağız, Ersanlı, 2014; Arıkan 2014). Ayrıca ailenin kültürel özelliklerine bağlı olarak, şiddet davranışı gösteren çocuğun davranışlarının onaylanması/pekiştirilmesi ergenlik döneminde ortaya çıkan şiddet davranışlarının nedenlerinden biri olarak açıklanabilir (Haskan, 2009; Yakut, 2012). Benzer biçimde, antisosyal eğilimleri olan, suç işlemiş ve uyuşturucu madde kullanan ebeveynlerin olduğu bir ailede yetişen çocuğun, şiddete eğilimli olma olasılığının daha yüksek olacağı düşünölmektedir (Kızmaz, 2006). Özetle şiddet eğilimi olan ailelerin şiddet eğilimli gençler yetiştirdikleri söylenebilir. Aile içinde tanık olunan şiddet, depresyon ve travma sonrası stres bozukluğu gibi ruh sağlığı sorunlarına neden olabilmektedir (Okan İbiloğlu, 2012; Gençoğlu, Kumcağız, Ersanlı, 2014). Yapılan bir araştırmada şiddet davranışı gösteren ergenlerin ailelerinin, problem çözme, aile içi iletişim, rol dağılımı, duygusal tepki verebilme ve ilgi gösterme, davranışlarını kontrol etme ve genel işlevler açısından şiddet davranışı göstermeyen ergenlerin ailelerine göre daha fazla problem yaşadıkları ve aile içinde yaşanan problemleri çözmeye daha çok güçlüklerle karşılaştıkları belirlenmiştir (Avcı ve Güçray, 2010). Bireyin sosyal ve psikolojik yapısını etkileyen ve şekillendiren en önemli faktör olan ailenin ve ailesel özelliklerin dikkatle ele alınması gerekmektedir (Yakut, 2012).

2. 2. 3. Toplumsal ve Çevresel Faktörler:

Birey içinde yaşadığı çevreyle sürekli etkileşim halindedir. Bireyin yaşadığı çevrede şiddet ve şiddet eğilimine ait unsurların bulunması, onun şiddet ve şiddet eğilimine daha yatkın hale gelmesine neden olur. Bu durum da toplumun birey üzerindeki şekillendirici gücünü göstermektedir (Yakut, 2012). Şiddet davranışlarının nedenleri değerlendirildiğinde, çevresel faktörleri, medya ve toplumun şiddet ile ilgili duyarlılıkları oluştururken, toplumsal faktörleri ise uyuşturucu ve şiddet araçlarına ulaşım, düzensizlik, eğitim yetersizlikleri gibi durumlar oluşturmaktadır (Ögel, Tarı, Eke, 2006; Gençoğlu, Kumcağız, Ersanlı, 2014).

Psikolojik, sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik boyutlar ile kitle iletişim araçlarında yer verilen şiddet unsurları toplumda yansımaları bulmakta ve toplumu etkilemektedir. Aynı zamanda toplum hayatından medyaya da karşılıklı bir etkileşim söz konusu olmaktadır (Can, 2007). Kitle iletişim araçlarında sürekli şiddet görüntülerinin sunulması, çocuklarda şiddetin benimsenmesi veya şiddetin pekiştirilmesini sağlayan bir etki yaptığı söylenebilir. Şiddetin yaygın olarak sunulması, çocuklar açısından şiddet davranışının sıradan ve normal bir davranış olarak algılanmasına yol açacaktır (Yavuz, 2009; Özmen ve Küçük, 2013). Sosyal öğrenme kuramına göre saldırganlık/şiddet, gözlem ya da taklit yoluyla öğrenilir ve ne kadar sık pekiştirilirse o kadar sık gerçekleşir. Bu kurama göre, filmlerde, televizyonda ya da haberlerde, şiddet örnekleriyle karşılaşmak şiddete maruz kalınmasa bile model alma yoluyla, sorun çözmek için şiddeti öğrenmeye ve şiddet davranışlarının sonuçlarına karşı duyarsızlaşarak, saldırganlığa ve şiddete eğilimli hale gelmeye neden olmaktadır (Kapıcıoğlu, 2008). Yapılan araştırmalar medyadaki şiddet görüntülerini izleyen ve saldırgan modelleri seyreden bireylerin daha saldırgan davranışlar gösterme ve şiddet eğiliminde olduklarını göstermektedir (Balkıs, Duru ve Buluş, 2005).

Bireyin ailesinde ve sosyal çevresinde şiddet bir sorun çözme aracı olarak kullanılıyorsa, birey de şiddeti bir sorun çözme yöntemi olarak kolayca

benimseyecektir. Çünkü topluma yeni katılan bireyler toplumu ve onun davranış özelliklerini taklit ederek sosyalleşirler (Can, 2013). Ayrıca, yoksulluk, göç, parçalanmış ailelerin yoğunlukta olduğu düzensiz çevre, işsizlik gibi sosyo-ekonomik nedenler ergen şiddetini belirlemede güçlü risk faktörlerindedir (Ögel, Tarı ve Eke, 2006; Aygen ve Açık, 2014; Arıkan, 2014). Yapılan araştırmalar düşük sosyo-ekonomik ve kültürel düzey ile şiddet davranışları arasında doğrudan bir ilişki bulurken, gelir düzeyi düşük, işsiz, eğitimsiz olan kişilerden oluşan toplumsal grupların şiddete daha yatkın olduğu görülmektedir (Can, 2007). Temel ihtiyaçlarını karşılamada sosyo-ekonomik imkanlardan yeterince yararlanamayan, bu imkanlara ulaşmada bir takım engellerle karşılaşan bireyler, ihtiyaçlarını gidermede şiddeti bir araç olarak kullanabilmektedirler (Can, 2007; Yakut, 2012). Şiddet daha çok düşük sosyo-ekonomik düzeyde yer alan insanlar arasında kullanılan bir sorun çözme yöntemi olarak karşımıza çıksa da toplumun her kesiminde görülen yaygın bir olgudur (Can, 2007). Ayrıca, kentleşme ile birlikte toplumsal denetim zayıflaması, ilişkilerin yüzeyselleşmesi de şiddet ve suç davranışları üzerinde etkili olabilmektedir. Kentlerdeki çevre kirliliği, kalabalık, yoğun trafik, ulaşım zorlukları, geçim kaygısı, işsizlik, yüksek hizmet maliyetleri, ekonomik bunalımlar gibi sorunların varlığı, kişinin psikolojisinde olumsuz etkilere neden olmakta, bu durum şiddet eğilimini ve suç oranlarını da artırmaktadır (Karasu, 2008; Haskan Avcı, 2014). Ayrıca, rahatsızlık yaratacak derecede fazla olan ortam sıcaklığı da saldırganlığı artırıcı etki yapabilmektedir (İncecik ve ark., 2009; Güler ve Akın, 2012).

Şiddetin altında yatan genellikle toplumsal değerler ve kültürel anlayışlardır. Örneğin, bir disiplin şekli olarak şiddetle karşılaşmış bireyler, ilerleyen yaşamlarında da kendi çocuklarını aynı yöntemle eğitebileceklerini öğrenmektedirler (Haskan Avcı, 2014). Her toplumun belli bir kültüre sahip olduğu düşünüldüğünde, şiddetin nedenlerinin de toplumların kültürlerine bağlı olarak farklılaşması beklenen bir durumdur. Toplumumuzda, kaba güç kullanılarak sorunların çözümlenmeye çalışıldığı ve bu davranışların da kültürel bir temele dayandığı bir gerçektir. Özellikle, ataerkil özelliklerin daha fazla olduğu bölgelerde, cesur olma, cesaret

gösterme ve intikam alma gibi unsurları gözlemlemek daha kolaydır (Yavuz 2009; Göktaş, 2010).

Toplumdaki sosyo-demografik yapıdaki değişiklikler, cinsiyetler arası ve sosyo-ekonomik eşitsizlikler, yoksulluk, rüşvet, çocuk ve aile politikaları, yasalardaki yetersizlikler, adalet sisteminin işleyişi ve ateşli silahlara kolay erişim gibi temel konular şiddetin görülme sıklığını etkilemektedir (Kapıcıoğlu, 2008; Özkan ve Akın, 2012). Toplumlarda şiddet olaylarının yaygın olarak görülmesi, şiddet davranışını sıradanlaştırmakta ve bireylerin giderek şiddet eylemlerine alışmasına neden olmaktadır. Bu durum, şiddetin meşrulaşmasına ve normal bir davranış biçimi olarak algılanmasına yol açabilmektedir (Yavuz, 2009; Göktaş, 2010).

Her ne şekilde ortaya çıkarsa çıksın, insanlar üzerinde olumsuz etkileri olan ve tüm toplumlarda görülen şiddet, kişilerin bedensel ve ruhsal olarak zarar görmesine neden olan sosyal bir olgudur (Özkan, 2008). Şiddet, güçlünün güçsüz üzerinde egemenlik kurmak ve isteklerini kabul ettirmek adına dengeleri bozan, yaşamını tehdit eden hatta yok eden bir davranış türü olarak, toplum sağlığını olumsuz etkilemektedir (Altun, 2006).

2. 3. Şiddet Türleri:

Çok boyutlu bir kavram olan şiddet uygulanış biçimlerine göre “fiziksel şiddet, duygusal şiddet, sözel şiddet, cinsel şiddet ve ekonomik şiddet” olarak sınıflandırılmıştır.

2.3.1. Fiziksel Şiddet: İlk önce akıllara gelen ve ilk başta göze çarpan şiddet türüdür. Bunun nedeni ise bireyler üzerindeki etkilerinin daha kolay fark edilmesi ve şiddetin yarattığı zararların daha kolay değerlendirilebilmesidir (Uluocak, Gökulu, Bilir, 2014). Fiziksel şiddet, “kaba kuvvetin korkutma, sindirme, yaptırım aracı olarak kullanılması ve sonuçları ölüme, yaralanmaya ya da herhangi bir zarara neden olmaya kadar varabilen fiziksel güç kullanılmasıdır”. İtme, tokat atma, tekmeleme, eşya fırlatma, saç veya kulak çekme, çimdikleme, cisim fırlatma, bir alet ile saldırma,

işkence yapmak gibi davranışlar fiziksel şiddet içinde sayılabilir (Pınar ve Algier, 2006; Köse ve Beşer, 2007; Kendirci, 2013; Kaya Sakarya, 2013; Yanık ve ark., 2014; Uluocak, Gökulu, Bilir, 2014; Coşkun ve Bebiş, 2014).

2. 3. 2. Duygusal şiddet: Duygusal şiddet, “duyguların ve duygusal gereksinimlerin; zorlamak, aşağılamak, cezalandırmak, öfke, gerginlik boşaltmak amacıyla karşı tarafa baskı uygulayabilmek için tutarlı bir şekilde istismar edilmesi, bir yaptırım ve tehdit aracı olarak kullanılmasıdır” (İncecik ve ark., 2009; Kaya Sakarya, 2013; Kendirci 2013; Yanık ve ark., 2014). Psikolojik/duygusal şiddet, bireylerde duyguların sistematik olarak istemediği davranışlara maruz kalmasına ve bedensel ya da kişilik özelliklerine yönelik baskı oluşmasına neden olur (Eyüboğlu, 2014). Korkutmak, hakaret, küfür etme, baskı yapma, görmezden gelme, kıskançlık, utandırma, sürekli eleştirme, alay etme, isim takma, sosyal olarak izole etme, sevgi göstermeme, aşağılama, başkalarının önünde küçük düşürme, reddetmek, bireyin öz güvenini sarsmak amacıyla yapılan her türlü sözlü ve fiili davranışlar şeklinde sergilenir (Coker ve ark., 2000; Güler ve Akın 2012; Eyüboğlu, 2014; Aküzüm ve Oral, 2015). Bazı çalışmalarda, duygusal şiddetin bir şekli olarak ele alınan sözel şiddet ise bireylere hakaret içeren sözler söylemek, küçük düşürücü isim takmak, negatif bir şekilde eleştirmek ve alay etmek olarak ifade edilebilir (Kendirci, 2013).

2. 3. 3. Cinsel Şiddet: Cinselliğin bir tehdit, sindirme ve kontrol etme aracı olarak kullanılması ve özelliklere kadınlara cinsel nesne gibi davranılması, aşırı kıskançlık, şüphecilik, cinselliği cezalandırma yöntemi olarak kullanmak, aldatmak, cinsel ilişkiye zorlamak, tecavüz etmek gibi davranışları içeren şiddet türüdür (Watts ve Zimmerman, 2002; İncecik ve ark., 2009; Öyekçin, Yetim, Şahin, 2012; Kaya Sakarya, 2013; Kendirci, 2013). Diğer şiddet türlerinden farklı olarak cinsel şiddet daha çok fiziksel şiddet ile birlikte görülür (Arıkan, 2014).

2. 3. 4. Ekonomik Şiddet: “Ekonomik kaynakların ve paranın sürekli olarak kişinin üzerinde güç, tehdit ve kontrol aracı olarak kullanılmasına” denir (İncecik ve ark., 2009; Kendirci, 2013). Kişinin yaşamını sürdürmesi için gerekli olan ekonomik olanaklardan faydalandırılmaması, çalışmasının engellenmesi, para vermemek,

harçlığını yada kazancını elinden almak gibi davranışlar ekonomik şiddet olarak adlandırılabilir (İncecik ve ark., 2009; Güler ve Akın 2012; Kendirci, 2013; Coşkun ve Bebiş, 2014).

Bunun yanında şiddet davranışları, WHO (2002) şiddet ve sağlık üzerine yayınladığı dünya raporunda, uygulandığı kişiye göre kendine yönelik, kişilerarası ve kollektif şiddet olmak üzere üç grupta tanımlanmaktadır.

Kendine Yönelik Şiddet: İntihar davranışı ve kendine zarar verme olarak ikiye ayrılan kendine yönelik şiddet, kişinin kendi bedenine yaptığı ve zarar verici davranışları kapsar. İntihara yönelik düşünceler, intihar girişimleri ve intihar, kendini kesme, yaralama, ihmal gibi davranışlar bu şiddet kapsamı içinde sayılabilir.

Kişiler Arası Şiddet: Fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddet davranışlarını içerebilen kişiler arası şiddet, aile ve yakın ilişki içinde olunan kişilerle ve genellikle ev içinde yaşanan şiddet ile toplumda bir başkasına, tanıdığı ya da yabancı olan, bir kişi ya da grup tarafından uygulanan şiddet olarak iki şekilde ortaya çıkabilir. Kişilerarası şiddet kadına, çocuğa, yaşlıya yönelik aile içi şiddet, flörtte şiddet, iş yerinde şiddet, okulda, hapisanede ya da yaşlı bakımevleri gibi her ortamda görülebilen şiddetleri içermektedir.

Kollektif Şiddet: Sosyal, ekonomik ve politik olmak üzere kendi içinde üçe ayrılan kollektif şiddet, devletler, siyasi gruplar ve teröristler tarafından gerçekleştirilen, planlı ve bir amaç çerçevesinde oluşturulan şiddet tipidir. Tüm dünyada görülen nefret suçları, terörist saldırılar, çete ve mafya savaşları, kan davaları ve savaşlar bu şiddet içinde sayılabilir (Özcebe ve ark., 2008; Kapıcıoğlu, 2008; Özgür, Yörükoğlu, Baysan Arabacı, 2011; Güler ve Akın, 2012; Aküzüm ve Oral, 2015).

2. 4. Flört Şiddeti:

2. 4. 1. Tanımı ve Görülme Sıklığı

Gençlik bireylerin yaşam sürecinde benimsedikleri davranış tutum ve değerlerin geleceğe aktarıldığı ve yetişkinlik dönemindeki yaşantılarının belirlendiği önemli bir dönemdir. Kimlik gelişiminin tamamlandığı, bireylerin kendine özgü bir yaşam felsefesi oluşturduğu ve kazandığı değerleri davranışlarına yansıttığı ergenliğin son dönemi olan gençlik farklı şekillerde tanımlanabilmektedir (Yavuz ve Özmete, 2012). WHO, 10-19 yaş arasındaki bireyleri ergenlik döneminde, 15-24 yaş arasındaki bireyleri de gençlik döneminde kabul etmektedir. Ergenlik ve gençlik dönemlerini kapsayan yaş grupları birbiriyle örtüştüğü için genel olarak 10-24 yaş arasındaki bireyler genç insanlar olarak tanımlanmıştır (Aba, 2008; Turhan ve ark., 2011; Yavuz ve Özmete, 2012). Ülkemizdeki üniversite öğrencilerinin büyük bölümü 18-25 yaş aralığında olup, bu dönem WHO'nun gençlik tanımıyla örtüşmektedir (Turhan ve ark., 2011). Üniversite yılları ergenlik sorunlarının yanı sıra, evden ayrılma, yeni bir çevreye uyum sağlama, iş bulma ile ilgili belirsizlikler ve eş seçimi ile ilgili süreçleri kapsayan önemli bir dönemdir. Yetişkinliğe geçişin olduğu, bilişsel, sosyal ve duygusal değişimlerin meydana geldiği üniversite yıllarında romantik ilişkiler ve çift olma ön plana çıkmakta ve bireyin gelişiminde önemli rol oynamaktadır. Ayrıca romantik ilişkiler/flört etme, sağlıklı yetişkin ilişkilerinde gerekli olan becerilerin kazanımında da önemlidir (Turhan ve ark., 2011; Haskan Avcı, 2014; Kılınçer ve Tuzgöl Dost, 2014).

Flört, “iki kişinin ilişkilerini, sosyal etkinliklere ve sosyal ilişkilere tam ve açık bir şekilde birlikte katılarak, evlenene kadar ya da iki kişiden biri veya her ikisinin ilişkiyi bitirmek istemesine kadar sürdürmesi” olarak tanımlanmaktadır (Straus, 2004; Sezer, 2008). Flört dönemi gençler için duygusal olarak olgunlaşmalarını ve evlilik öncesi birbirlerini tanıyarak bilinçli seçimler yapmalarını sağlayacak deneyim olarak kabul edilir (Aba, 2008). Ayrıca ergen flört ilişkisi ile birlikte, eşyle işbirliğini, karşılıklı anlayışı, sorumluluğu, toplumsal görevleri öğrenirken, farklı kişilik yapısındaki bireylerle nasıl anlaşabileceğini de öğrenmiş

olur (Kaya Sakarya, 2013). İnsanların çevrelerindeki kişilerle kurdukları ilişkilerde olduğu gibi romantik ilişki içinde oldukları partnerleri ile de aralarında zaman zaman çatışma yaşanması mümkündür. Flört ilişkisi içindeki bireyler yaşadıkları sorunları çözmek amacıyla bazen flörtlerine yönelik şiddet içeren davranışlara başvurabilirler (Atakay, 2014). Flört ilişkisinde yaşanan şiddet kişilerarası şiddet türlerinden olup, şiddetin hem bireysel hem de toplumsal boyutunu ilgilendiren bir şeklidir (Yumuşak, 2013). Flört şiddetinde bir kişi ilişkide bulunduğu başka bir kişiye cinsel saldırı, fiziksel taciz ve psikolojik/ duygusal tacizi de kapsayan fiziksel ve duygusal zarar verme amacını taşır. Genç bu şiddet ve zorlamayı partnerinin üzerinde bir güç kazanmak ve eldeki gücünü devam ettirmek için kullanır (Khubchandani, 2010).

Flört ilişkisi ile ilgili tanımlamalar tıpkı şiddetin tanımında olduğu gibi farklı şekillerde ele alınmıştır. Bazı araştırmacılar flört şiddetinin çoklu saldırı türlerini içerdiğini (örneğin fiziksel, sözel ve psikolojik) kabul ederken, bazıları sadece fiziksel saldırıyı göz önünde bulundurmışlardır. Bazı uzmanlar ise dedikodu ve sosyal kısıtlamaları da bir çeşit flört şiddeti olarak kabul etmişlerdir (Stephenson, Martsolf, Draucker, 2012). Çeşitli tanımlara göre, flört ilişkilerindeki şiddet, “birbiri ile romantik veya yakın ilişkisi olan veya olmuş iki birey arasında meydana gelen şiddet biçimi” olarak tanımlanabilirken, CDC flört şiddetini, “yakın ilişkisi olan iki kişi arasındaki fiziksel, psikolojik ve cinsel şiddet” olarak tanımlamıştır (Ramisetty-Mikler ve ark., 2006; Stephenson, Martsolf, Draucker, 2012; Moore ve diğ., 2015). Ayrıca Sezer (2008) flört şiddetini “çıkmakta olan kişilerden birisinin diğerine kasıtlı olarak cinsel, fiziksel ve psikolojik saldırıda bulunması” olarak açıklarken, Aba'nın (2008) aktardığına göre Sanders, “ flört şiddetini, evli olmayan ve duygusal bir beraberlik yaşayan çiftlerin karşılıklı olarak birbirlerine uyguladıkları şiddet içeren davranış ya da tehdit” olarak tanımlamıştır. Bir başka tanım ise, “duygusal bir beraberlik yaşayan ve evli olmayan, yaşları 16 ile 24 arasındaki partnerlerin, birbirlerine veya partnerlerden birinin diğerine uyguladığı şiddet içeren davranışları ya da tehditleri flört şiddeti” olarak ifade edilmiştir (Kılınçer, 2012). Ayrıca romantik ilişkilerde/flörtte yaşanan ve eşlerin birbirlerine uyguladıkları fiziksel, cinsel ve duygusal zararlar istismar ya da şiddet olarak açıklanmaktadır (Kılınçer ve Tuzgöl Dost, 2014).

Flört şiddeti sözel tacizden adam öldürmeye kadar çeşitli şekillerde karşımıza çıkabilir. Ancak flört ilişkilerinde yaşanan şiddet ile ilgili tanımlara bakıldığında şiddetin fiziksel, duygusal ve cinsel olmak üzere üç boyutu daha fazla öne çıkmaktadır (Khubchandani, 2010; Kılınçer ve Tuzgöl Dost, 2014).

Fiziksel şiddet: Kişinin zarar vermek niyetiyle güç kullanarak, karşısındakini denetimi altına almaya çalışmasıdır. Fiziksel şiddet sonucu, çiftler arasında yaralanma, sakatlanma ya da ölüm görülebilir. Fiziksel şiddet içinde, tokat atma, yumruklama, saç çekme, çimdikleme, ısırma, cisim fırlatma, tırmalama, tekme atma, itme ya da sarsma, bıçakla ya da silahla saldırma davranışları sayılabilir (Aslan ve ark., 2008; Aba, 2008; Khubchandani, 2010; Mason ve ark., 2014; Kılınçer ve Tuzgöl Dost, 2014). Gençlerin fiziksel flört şiddetine maruz kalma oranları % 10 ile % 20 arasında yaygınlık göstermektedir (Mason ve ark., 2014).

Duygusal Şiddet: Fiziksel güç kullanılmadan, duyguların baskı uygulamak amacıyla istismar edilmesi, tehdit ve yaptırım aracı olarak kullanılması, korku yaratarak bireyin davranışlarının kısıtlanmaya çalışılmasıdır (Aba, 2008; Kılınçer ve Tuzgöl Dost, 2014). Buna göre duygusal şiddet, bağırma, aşağılama, alay etme, lakap takma, korkutma, duygulara kayıtsız kalma, ilişkiyi bitirmeyle tehdit etme, sevgi göstermeme, bireyi çevresinden izole etme, kıskançlık, sürekli kontrol etme, nasıl giyinmesi gerektiğini dikte etme, partnerini ayrılmamaya zorlama, yalan söyleme gibi davranışları içerir (Aslan ve ark., 2008; Aba, 2008; Khubchandani, 2010; Mason ve ark., 2014; Kılınçer ve Tuzgöl Dost, 2014). Üniversite öğrencileri arasında yapılan bir çalışmada, flörtleriyle ilgili sözel, fiziksel ve cinsel şiddet deneyimleri sorulmuş “sık sık kıskanmak”, kadınlarda % 52.5 erkeklerde % 79.5, “giysisine karışmak” kadınlarda % 62.8 erkeklerde % 61.4, başkalarının yanında azarlanmak kadınlarda % 15.4, erkeklerde ise % 6.8 oranında bulunmuştur. Kadınlar. flörtleri tarafından % 78 oranında fiziksel ve cinsel şiddete maruz bırakılmadıklarını belirtmişlerdir. Bu sonuç da erkeklerin flört döneminde kadınlara daha fazla oranda duygusal ve sözel şiddet uyguladıklarını göstermektedir (Kabasakal ve Girli. 2012). Araştırmalar % 20 ile % 50 arasındaki yaygınlık oranları ile duygusal flört şiddetinin en yaygın şiddet türü olduğunu göstermektedir (Mason ve ark.. 2014).

Cinsel şiddet: Cinselliğin bir tehdit aracı olarak kişiyi sindirmek ve kontrol altında tutmak için kullanılmasıdır. Cinsel şiddet flörtün rızası olmadan ya da zorla dokunmak ya da cinsel ilişkiye zorlamaktır. Genellikle cinsel şiddet ile birlikte fiziksel ve duygusal şiddette görülür. Cinsel tacize uğrama, istek dışı cinsel davranışlara zorlanma, cinselliğin bir tehdit aracı olarak kullanılması, istenilmeyen dokunma ve öpme, doğum kontrolünün engellenmesi ve tecavüz gibi davranışları içerir (Köse ve Beşer, 2007; Aslan ve ark., 2008; Aba, 2008; Khubchandani, 2010; Mason ve ark., 2014; Kılınçer ve Tuzgöl Dost, 2014). Cinsel şiddet flört ilişkileri içinde % 2 ile % 15 arasında görülen ve şiddetin en az karşılaşılan şeklidir (Mason ve ark., 2014). Üniversite öğrencileri ile yapılan bir çalışmada da cinsel şiddet erkek öğrencilerin hiç biri tarafından bildirilmemiş, kız öğrencilerde ise % 5.7 oranında görüldüğü tespit edilmiştir (Yiğitalp, Ertem, Özkaynak, 2007).

Yakın ilişkilerdeki şiddet ancak 20. yüzyılın ortalarında belirgin bir sosyal problem olarak dikkat çekmeye başlamıştır (Aba, 2008; Martins ve ark., 2014). Son yıllarda yapılan çalışmalar ile flört ilişkilerindeki şiddet artık gençler arasında devam eden ve boyutları gittikçe artan, önemli bir halk sağlığı sorunu olarak görülmektedir (Sili, 2012; Martins ve ark., 2014). Dünyanın birçok yerinde modern hayatın getirdiği önemli sorunlardan biri olarak kabul edilen flört şiddeti, Türkiye’de son yıllara kadar önemli bir toplum sağlığı sorunu olarak görülmediği halde bu görüş giderek değişmeye başlamıştır (Aba, 2008). İlişkilerdeki şiddet üzerine yapılan ilk çalışmalar evlilik şiddeti üzerine yapılmış, flört ilişkisi ile ilgili araştırmalar ise ancak yakın zamanlarda başlamıştır. Oysa, flört döneminde maruz kalınan şiddet, gelecekte yaşanacak olan bir şiddetin habercisi olabilmektedir (Yumuşak, 2013; Temple ve ark., 2013). 10 ile 24 yaşları arasında çocukluk ve yetişkinlik arasındaki gelişimsel dönem olarak tanımlanan ergenlik flört ilişkilerinin ilk ortaya çıktığı ve flört şiddetinin ilk deneyimlendiği zamandır. CDC’ ye göre partneri tarafından tecavüze, fiziksel tacize ve zorbalığa uğramış her beş kadından biri ve her yedi erkekten biri flört şiddetinin bir türüne 11 ile 17 yaşları arasında maruz kalmıştır (Moore ve ark., 2015). Bu dönemki şiddet özellikle romantik ilişkilerin gelişmeye başladığı ve ikili ilişkilerin öğrenilip yetişkinliğe aktarıldığı bir dönemde yaşandığından son derece önemli bir problemdir (Khubchandani, 2010). Flört şiddeti özellikle üniversite

öğrencileri arasında sık görülen ve öğrencilerin % 21'ni etkileyen bir durumdur (Ames, Glenn ve Simons., 2014). CDC 2008 verilerine göre, her yıl gençlerin yaklaşık % 25'i fiziksel, psikolojik ve cinsel yollarla flört şiddetinin mağduru olmaktadır (Makin Byrd ve ark., 2013). Flört şiddet, Amerika Birleşik Devletlerinde (ABD) her yıl dört adölesandan birini etkilemektedir (Gonzalez-Guarda ve ark., 2014). Kılınçer ve Tuzgöl Dost'un (2014) aktardığına göre, Aluede, Imhonde ve Eguavoen (2006) çalışmalarında, üniversitedeki psikolojik danışma merkezine başvuran öğrencilerin % 22'sinin ilişki problemi yaşadığını ve % 7.4'ünün cinsel tacize uğradığını belirtmiştir.

WHO 2013 yılında yayınladığı kitapçıkta, dünya genelinde kadınların % 30'nun yakın ilişkideki partnerlerinden fiziksel ya da cinsel şiddet gördüklerine yer verilmiştir (WHO, 2013). Mason ve ark. (2014) yaptıkları çalışmalarında, bir üniversite hastanesine başvuran 282 adölesanı taramışlar ve mevcut ilişkileri içinde % 26.1'nin psikolojik şiddete, % 11.9'unun fiziksel şiddete maruz kaldığını bulmuşlardır. Martins ve ark. (2014) aktardığına göre, Portekiz'de 18-23 yaş arasındaki kolej öğrencileri arasında yapılan araştırmalar birçok öğrencinin son bir yıl içerisinde kız ya da erkek arkadaşları tarafından en az bir kez tacize maruz kaldıklarını ortaya çıkarmıştır. Yaşları 13-29 arasında değişen 4.667 genç insan ile flört şiddetinin yaygınlığı konusunda yapılan bir araştırmada ise gençlerin % 25.4'ü en az bir taciz hareketine maruz kaldığını itiraf etmiş, duygusal taciz davranışları başta olmak üzere (% 19.5), sırasıyla fiziksel taciz (% 13.4) ve ciddi fiziksel şiddet (% 7.6) davranışları görülmüştür. Ohnishi ve ark. (2011), Japon üniversite öğrencileri arasında yakın ilişki istismarını belirlemek amacıyla yaptıkları araştırmada, 274 öğrenci çalışmaya katılmış ve katılımcıların yaklaşık yarısı (131 katılımcı) en az bir kere erkek/kız sevgilisi tarafından fiziksel, sözlü ve cinsel tacize uğradığını belirtmiştir. ABD'de 2011 yılında ergenler arasında yapılan bir anket çalışmasında ise çalışmaya katılan lise öğrencilerinin 12 aylık süre içerisinde yaklaşık % 9'unun kız veya erkek arkadaşı tarafından darp edilmiş, tokatlanmış veya kasıtlı olarak yaralanmış olduğu bildirilmiştir (Moore ve ark., 2015).

Türkiye’de ise flört şiddeti oldukça yeni bir konu olup, bu konuya ilişkin araştırma ve literatür oldukça sınırlıdır (Aba 2008; Yumuşak, 2013). Ülkemizde flört ilişkisi içindeki gençler üzerine yapılan ilk araştırmalardan biri Özcebe ve arkadaşları (2002) tarafından yapılan, Ankara’da bir grup üniversite öğrencisinin flörtte şiddet konusundaki görüşlerinin araştırıldığı çalışmadır. Bu çalışmaya göre araştırmaya katılan 148 öğrencinin % 59.7’si şimdiye kadar bir flörtü olduğunu belirtmiş, grubun % 31.6’sı flört ilişkisi sırasında şiddete maruz kalan bir arkadaşının olduğunu ifade etmiştir. Öğrenciler şiddete maruz kalan arkadaşlarının cinsiyetini de % 87.8 oranında kadın olarak belirtmişlerdir. Ayrıca tüm grupta 12 öğrenci şiddete maruz kaldığını, 10 öğrenci ise şiddet uyguladığını ifade etmiştir.

Aslan ve arkadaşlarının (2008) Ankara’da yaptığı bir diğer çalışmada ise hemşirelik yüksekokulu birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin, flört şiddetine maruz kalma ve şiddet uygulama durumları ile bu konudaki görüşleri araştırılmıştır. Araştırmaya göre öğrencilerin % 28.6’sı önceki flört ilişkilerinde şiddete maruz kaldıklarını, % 21.6’sı ise şuanda yaşadıkları flört ilişkilerinde şiddete maruz kalanlarını belirtmişlerdir. Şiddet uygulama durumlarına göre ise öğrenciler geçmişteki ilişkilerinde % 18.4 oranında, şimdiki ilişkilerinde ise % 12.4 oranında şiddet uyguladıklarını ifade etmişlerdir.

Aba’nın (2008) Akdeniz Üniversitesi fakülte ve yüksekokullarında öğrenim gören ve flört ilişkisi bulunan öğrencilerle ilgili yaptığı araştırmaya göre kadın ve erkeklerin diğer şiddet türlerine göre daha fazla oranda partnerlerine karşı psikolojik şiddet uygulamışlardır. Dağlı’nın (2009) meslek yüksekokulu öğrencileri arasında partner şiddetine yönelik yaptığı araştırmada, kız ve erkek öğrencilerin en fazla duygusal şiddete (kızlarda % 62.6, erkeklerde % 41.2), daha sonra fiziksel şiddete (kızlarda % 34, erkeklerde % 38.8), en son olarak ta cinsel şiddete (kızlarda % 3.4, erkeklerde % 8.3) maruz kaldıkları belirlenmiştir. Kabasakal ve Girli (2012) çalışmasında erkeklerin flört döneminde kadınlara fiziksel şiddetten çok duygusal ve sözel şiddet sayılan davranışlar gösterdiklerini bulmuştur. Kaya Sakarya’nın (2013) çalışmasında, erkek öğrencilerin çiftler arası şiddeti kabul durumunun kız öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Üniversite öğrencileri

arasında yapılan bir diğerk çalışmada, flört ilişkisinde şiddete başvurduklarını belirten öğrencilerin hem kadına hem de erkeğe yönelik flört şiddetini kabul düzeyleri, flört ilişkisinde şiddet uygulamadıklarını belirten öğrencilere nazaran daha yüksektir (Yumuşak, 2013). Demir ve ark., (2014) araştırmasının sonuçlarına göre ise üniversite öğrencilerinin % 73.9'u flört şiddetine maruz kaldığını, bunların % 74.7'si duygusal şiddet, % 26.3'ü sözel şiddet, % 15.1'i fiziksel şiddet, % 5.4'ü ise cinsel şiddet gördüğünü ifade etmiştir. Çalışma sonuçları dünyada ve Türkiye'de, gençler arasındaki flört şiddetinin boyutlarını göstermektedir.

2. 4. 2. Flört Şiddeti Risk Faktörleri ve Şiddetin Sonuçları:

Genel olarak şiddet davranışlarında olduğu gibi flört şiddetinde de risk faktörleri, cinsiyet farkları, yaş, eşlerden birinin ya da ikisinin madde ve alkol kullanması, çocukluk yaşantılarında şiddet maruz kalma ya da tanık olma, toplumsal cinsiyet rolleri ile kadına uygulanan şiddeti benimseme, depresyon, kişilik bozuklukları, düşük akademik başarı, düşük gelir olarak sıralanabilir (WHO, 2002; Kızmaz, 2006; Aslan ve ark., 2008; Kaya Sakarya, 2013; Kepir Savoly ve ark., 2014). Özellikle üniversite yıllarına denk gelen, 17-29 yaş arası flört şiddetinde riskli dönem olarak kabul edilmiş ve bu dönemde şiddet/istismar davranışlarının diğerk dönemlere göre daha fazla görüldüğü belirtilirken bu riskin 30 yaşından sonra azalmaya başladığı ifade edilmiştir (Kılınçer ve Tuzgöl Dost, 2014). Flört şiddeti genellikle erkekler tarafından kızlara karşı işlenir fakat kızlar tarafından erkeklere karşı da işlenebilir. Çoğunlukla genç kadınları etkiler ve tüm ırklar, etnik gruplar kültürel ve sosyoekonomik veya eğitim seviyeleri arasında görülebilir (Martins ve ark., 2014; Aslan ve ark., 2008). Özellikle erkeklerin kadınlardan daha saldırgan olduğu ve şiddet içeren davranışları kabul ettikleri çalışmalarda görülmektedir (Kepir Savoly ve ark., 2014). Alkol ve madde kullanımı flört eden çiftler için şiddet uygulama açısından önemli risk faktörlerindedir. Araştırma sonuçlarına göre alkol ve madde kullanımı ile şiddet arasındaki ilişkinin, karmaşık olmasına rağmen ciddi düzeyde olduğu belirlenmiştir (Aba, 2008; Temple ve ark., 2013; Mason ve ark., 2014; Gozalez-Guarda ve ark., 2014). Ayrıca Rothman ve arkadaşları, 28 çalışmanın toplu analizi ile alkol kullanımının dikkat çekecek kadar belirgin şekilde flört şiddeti

suçunun işlenmesi riskini arttırdığı sonucuna ulaşmıştır (Temple ve ark., 2013). Altınay ve Arat (2007), çocukken şiddete maruz kalma veya tanık olmanın kadınların şiddete maruz kalma, erkeklerin ise şiddet uygulama olasılığını iki kat arttırdığını belirlemiştir. Aynı zamanda katı zorlayıcı ebeveynlik uygulamaları ve saldırgan yöntemlerin sosyal öğrenme ile öğrenilerek, flört şiddetine temel oluşturduğu varsayılır (Makin Byrd ve ark., 2013). Ayrıca akran ilişkilerinde şiddete tanıklık eden ve şiddet gören gençlerin aynı zamanda flört ilişkilerinde şiddete başvurmaları ya da şiddete maruz kalmaları da beklenilebilir (Khubchandani, 2010; Stephenson, Martsolf, Draucker, 2012; Yumuşak, 2013). Bir diğer risk faktörü, toplumdaki cinsiyet rolleri ile kadına uygulanan şiddetin benimsenmesi, erkeklerin ise kadınlardan daha üstün olduğu düşünülerek erkeklerin şiddet uygulamasının normal ve meşru bir durum olduğunun kabullenilmesidir (Aslan ve ark., 2008; Kaplan, 2012).

Flört şiddeti tıpkı aile içi şiddette olduğu gibi kişilerin kendi aralarında yaşadıkları, dışarıdan müdahale edilemeyen ve genellikle gizli tutulan bir şiddet türü olmasından dolayı şiddetin etkileri ve boyutları tam olarak belirlenememektedir (Aslan ve ark., 2008). Kişiler ilişkilerde şiddeti genellikle diğerini kontrol altında tutmak için kullanırlar, kişiyi kontrol altında tutmaya çalışırken uygulanan şiddet, yaralanmalara, ciddi kazalara hatta ölüme neden olabileceği için önemlidir (Okan İbiloğlu, 2012; Kepir Savoly ve ark., 2014). Çiftler arasındaki şiddet yaşantılarının, hem taraflar hem de toplum için olumsuz sonuçları ortaya çıkabilir (Moore ve ark., 2015). Bu yüzden şiddeti sadece sağlık sorunu olarak değil sağlığı etkileyen önemli bir risk faktörü olarak ta görmek gerekir (Subaşı ve Akın, 2005; Aba, 2008). Flört şiddetinin çiftler arasında yakın vadede bireylerde bıraktığı fiziksel izlerin yanında, uzun vadede kişinin kendine güveni ve benlik değeri üzerine gelişimini olumsuz etkileyecek bir takım sonuçları olabilir (Aslan ve ark., 2008). Özellikle konu ile ilgili çalışmalar incelendiğinde, flört şiddetinin ergen kurbanlarının yaralanmalar, madde bağımlılığı, depresyon, cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar ve yakın ilişkilerinde çatışmaya ve tacize uğramamış diğer gençlere oranla daha düşük okul performansı gibi olumsuz fiziksel, psikolojik ve sosyal sağlık sorunları yaşamaya daha yatkın oldukları görülmektedir (Moore ve ark., 2015). Makin Byrd ve ark.,

(2013) aktardığına göre, CDC 2008 verilerinde flört şiddeti mağdurlarının çatlak/kırık kol ve bacaklar ve morarmalar gibi fiziksel yaralanmalar, post travmatik stres bozukluğu ve depresyon gibi negatif psikolojik sonuçlarla karşılaştıkları belirtilmektedir.

İlişkilerde özellikle cinsel şiddetin sağlığa zararlarını ölçmek güçtür. Bu şiddet, riskli cinsel davranışlar, istenmeyen gebelik, cinsel işlev bozuklukları, cinsel yolla bulaşan hastalıklar, sağlığa zararlı madde kullanımı, uyku bozuklukları, yeme bozuklukları, travma sonrası stres bozukluğu, depresyon ve intihar düşüncelerini içeren ciddi sağlık problemlerinin gelişmesine neden olabilir (Ames, Glenn ve Simons, 2014). Ayrıca, mağdurlar kendinden utanma, kendi bedenini reddetme, korku, güvensizlik ve nefret gibi duygularda gösterebilirler (Subaşı ve Akın, 2005). Kılınçer ve Tuzgöl Dost'un (2014) aktardığına göre çeşitli çalışmalarda, erkeklerde fiziksel istismar ve kadınlarda cinsel istismar davranışının düşük özsaygıyla ilişkili olduğu, ilişkide fiziksel saldırı eylemlerinin sayısı veya şiddetinin artması ile birlikte kadınlarda depresif belirtilerin arttığı ve özsaygılarının düştüğü belirlenmiştir.

Görüldüğü üzere, flört şiddeti mağdurlarının yaşadıkları sağlık problemleri giderek çeşitlenmekte, küçük fiziksel rahatsızlıklardan, adam öldürme ve intihar gibi şiddetli mental sağlık problemlerine kadar geniş bir alanı içine almaktadır (Khubchandani, 2010). Gençlerin yakın ilişkilerdeki deneyimlerinin yetersiz olması, anlaşmazlıkları çözme konusunda yeterli beceriye sahip olmamaları, çevrelerinde şiddet deneyimi yaşayanların olması nedeniyle yaşadıkları şiddeti normal olarak algılamaları ve olası bir şiddetle karşılaşma durumlarında yardım isteyebilecekleri birilerinin olmaması nedeniyle sorunların çözümü zorlaşabilmektedir (Aslan ve ark., 2008). Özellikle ergenlik döneminde karşılaşılan flört şiddeti, kişilerin yetişkinlikleri boyunca eş şiddetini deneyimlemeleri ve potansiyel olarak bir sonraki nesilleri etkileyebilmeleri açısından önemlidir (Aslan ve ark., 2008; Stephenson, Martsolf, Draucker, 2012; Temple ve ark., 2013). Bu nedenlerden dolayı şiddet ile birlikte ortaya çıkan sağlık sorunları ve riskleri açısından şiddeti önleme çalışmaları önem kazanmaktadır (Makin Byrd ve ark., 2013).

2. 5. Flört Şiddetinin Önlenmesi ve Okul Sağlığı Hemşireliği:

Ülkemizde şiddet konusu ile ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında flört şiddeti ile ilgili yapılmış birkaç çalışmaya rastlanılmıştır (Özcebe ve ark., 2002; Aslan ve ark., 2008; Aba, 2008; Kılınçer, 2012; Kaya Sakarya, 2013; Yumuşak, 2013; Demir ve ark., 2014) bu yüzden şiddet kavramı içinde flört şiddetine daha çok yer verilmesi ve gençlerin küçük yaşlardan itibaren bu konuyla ilgili eğitilmeleri ve bilinçlendirilmeleri önemlidir (Aba, 2008; Aslan ve ark., 2008). Çünkü günümüzde değişen sosyo kültürel özelliklerle birlikte flört eden gençlerin sayısı artmakta ve flört şiddetinin önemli bir sorun olarak ele alınması gerekmektedir. Böylece geleceğin sağlıklı toplumlarını oluşturmak da mümkün olabilecektir (Aba,2008). Şiddet sadece tek bir alanın konusu olmayıp multidisipliner bir yaklaşım gerektirir, farklı disiplinlerde uzmanlaşmış bireylerin şiddet olgusuna yönelik ortak ve çok boyutlu çalışmalar yapması, konunun farklı açılardan değerlendirilme imkanı verecektir. Özellikle sağlık personelinin katılımı bu konuda önemlidir (Pınar ve Algier, 2006; Adana ve Arslantaş, 2011; Sili, 2012; Güler ve Akın, 2012). Çünkü şiddete maruz kalan gençlerin ilk başvurdukları profesyonellerin başında sağlık çalışanları yani hemşireler gelmektedir. Uluslararası Hemşireler Birliği (ICN) 2001 yılında “Hemşireler daima şiddete karşı, sizin için var” sloganıyla şiddeti önlemede hemşirelerin önemli rol oynadığını vurgulamıştır (Aba, 2008; Coşkun ve Bebiş, 2014). Gençler arasında yaşanan şiddeti önlemenin en önemli yollarından biri, olabilecek şiddet olaylarını erkenden tespit etmek ve yüksek risk gruplarına öncelik vermektir (Pınar ve Algier, 2006). Bu aşamada özellikle Halk Sağlığı Hemşirelerinin katılımı gerekmektedir. Halk Sağlığı Hemşireleri araştırmacı, eğitici, koruyucu ve danışman rolleri ile flört şiddetine yönelik risk gruplarını belirleyerek, gençlerin problem çözme ve baş etme becerilerini geliştirerek bireylerin ve toplumun sağlığını koruma ve geliştirme adına hizmet vermek için en uygun konumdaki meslek üyesidir (Aba, 2008). Şiddet sonrası yaralanma, incinme gibi ortaya çıkan durumlarda bakımı sağlamak, ileri düzey bakım ihtiyacı olanları uygun yerlere yönlendirmek, iyileştirme ve rehabilitasyon süreçlerinde yer almak Halk Sağlığı Hemşiresinin görevleri arasındadır. 25/02/1954 tarihli ve 6283 sayılı Hemşirelik Kanunu 25/04/2007 tarihli ve 5634 sayılı Kanunla değiştirilerek, “Hemşirelerin eğitim durumlarına, çalışma

alanlarına ve pozisyonlarına göre görev, yetki ve sorumluluklarının bakanlıkça çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenmesi” öngörülmüştür. Bu amaçla 19 Nisan 2011 tarihinde yayımlanan 27910 sayılı “Hemşirelik Yönetmeliği’nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” ile hemşirelerin çalışabileceği 32 alan belirlenmiştir. Bu alanlardan biriside de Halk Sağlığı Hemşireliği başlığı altındaki Okul Sağlığı hemşiresidir. Okul Sağlığı Hemşiresinin görev, yetki ve sorumlulukları içinde “Okulda yapılan ruh sağlığı çalışmaları (madde bağımlılığı, yeme bozukluğu, dikkat bozukluğu, depresyon, anksiyete, antisosyal davranışlar vs.) sonucunda sorun saptanan öğrenci, öğretmen ve ailesi arasında işbirliğini sağlar ve ilgili durumda sağlık danışmanlığını yürütür” ifadesi yer almaktadır. Yönetmelikte yer alan Okul Hemşireliği ile ilgili tanımlamalar Amerikan Ulusal Okul Hemşireleri Birliği’nin benimsediği okul hemşirelerinin yedi rolü ile benzerdir (Adana ve Arslantaş, 2011). Okul sağlığı hemşiresi, öğrencilere doğrudan bakım sağlamanın yanında, tarama ve sevk işlemlerini yaparak, öğrenci ve personele sağlığı geliştirici sağlık eğitimleri vererek, okul toplumunun duygusal ve fiziksel güvenliğini sağlayarak, okul personeli, aile ve toplum arasında köprü oluşturarak sağlık hizmetlerinin, politikalarının yürütülmesinde lider konumundadır. Ayrıca, toplumu aileler ve çocuklar için sağlıklı bir yer haline getirmek için toplum kuruluşları ve birinci basamak hekimleri ile işbirliği içinde çalışır (Council on School Health, 2008). Okul Sağlığı Hemşireliği çocukların ve ergenlerin sağlık sorunlarını tespit edip, sorunlarını çözmeye önemli bir noktada olup (Adana ve Arslantaş, 2011; Coşkun ve Bebiş, 2014), flört şiddeti yaşamış olabilecek gençleri tespit etmek ve onların uzun vadedeki sağlık etkilerini azaltmak için hayati bir rol oynarlar (Ames, Glenn ve Simons, 2014). Ayrıca okul sağlığı hemşireleri diğer eğitimcilerle işbirliği yaparak öğrencilerin flört şiddetinden korunmaları için bilişsel ve davranışsal olumlu değişiklikler oluşturmaları ve sağlıklı davranışlarının desteklenmesindeki belirleyici rolleri sebebiyle çok önemlidirler (Aba, 2008; Martins ve ark., 2014). Bu yüzden hemşireler gençlerin fiziksel, duygusal ve spiritüel değerlendirmelerini yaparak, grubun özelliklerini daha iyi anlamalıdır (Aba, 2008). Hemşirelerin şiddete yönelik yapacağı girişimler, günümüzde hemşirelerin değişen ve gelişen rolleri doğrultusunda aldığı sorumluluklar, bütüncül sağlık bakımı ve etik hemşirelik

uygulamaları çerçevesinde, birincil, ikincil ve üçüncül koruma basamakları olarak ele alınacaktır (Aba, 2008; Coşkun ve Bebiş, 2014).

Birincil koruma:

Özellikle yetişkinlik döneminde hastalık ve ölümlerin sebepleri arasında sayılan riskli davranışlar genellikle gençlik döneminde ortaya çıkmakta ve yetişkinlikte de devam etmektedir (Çamur ve ark., 2007; Haskan Avcı, 2014). Riskli davranışlardan sayılan şiddetin toplumda engellenemez bir sorun olarak görülmesi ve sürekli var olması, ölümcül sonuçları ve kişinin ya da toplumun iyilik halini olumsuz etkilemesi nedeniyle şiddetin önlenmesine yönelik çalışmalar daha fazla önem kazanmaktadır (Yiğitalp, Ertem, Özkaynak, 2007; Güler ve Akın, 2012). Buna rağmen ülkemizde şiddeti önleme çalışmaları henüz istenen düzeyde değildir. Şiddet ile ilgili yapılan çalışmalar daha çok şiddet uygulayan ya da maruz kalan kişilere yönelik olmakta ve şiddetin birincil düzeyde önlenmesine yeterince önem verilmemektedir (Adana ve Arslantaş, 2011).

Önemli bir halk sağlığı sorunu olarak görünen şiddetin tanımlanması, risk gruplarının belirlenmesi, sağlık eğitimlerinin verilmesi ve bu risk gruplarına yönelik önleyici politikaların geliştirilmesi gerekmektedir (Tel, 2002; Aba,2008). Şiddeti önleme çalışmalarında en önemli boyut risk faktörlerinin belirlenmesidir. Şiddet davranışı göstermese bile pek çok birey şiddete eğilimli olup toplum ve bireyler için potansiyel tehdit oluşturabilirler. Bu yüzden şiddet eğilimlerinin nedenlerinin araştırılması önemlidir. Çünkü şiddet oluşmadan önlemek şiddeti azaltmak için yapılan girişimlerden daha kolaydır (Haskan Avcı, 2014). Sağlık hizmetlerinin liderleri olan hemşireler aynı zamanda üniversite öğrencilerini eğitmek ve desteklemek için benzersiz bir konumdadırlar. Hemşireler kampüslerdeki sağlık merkezleri, öğrenci grupları ile ortaklaşa çalışarak flört şiddeti bilinçliliğini ve önleme tedbirlerini arttırabilirler (Ames, Glenn ve Simons, 2014). Öncelikle gençlerin ve ailelerin şiddet kavramını anlamaları ve gençlerin problem çözme, problemle baş etme, öfke kontrolü, çatışma çözme teknikleri, pozitif kendilik algılarını geliştirmeye yönelik ve şiddet ile karşılaşma durumlarında kimlerden ya da

hangi kurumlardan yardım alınabileceği gibi konularda sağlık eğitimleri verilmelidir. Ayrıca gençlerin bireysel becerilerine göre ilgilendikleri alanlara yönlendirilmeleri şiddete eğilimlerini azaltacaktır (Aba, 2008; Coşkun ve Bebiş, 2014). Şiddeti önleme programlarında küçük hikayelerin ve senaryoların kullanılması genç grupların flört şiddeti hakkında tartışmalarını sağlayan yaratıcı bir yol olabilir. Böylece gençlerin, flört şiddetini farklı açılardan değerlendirmeleri ve kendi ilişkilerini anlamaları sağlanabilir. Gençler şiddet davranışıyla karşılaştığında ve şiddeti önlemeye yönelik neler yapması gerektiğini de bu hikayeler ile öğrenebilirler (Stephenson, Martsolf, Draucker, 2012; Coşkun ve Bebiş, 2014). Bunlara ek olarak gençlerin sağlığını koruyan ve destekleyen yaşam becerileri programları ile üniversitedeki formal ve akademik eğitimin paralel yürütülmesi gereklidir (Ohnishi ve ark., 2011). Hiç çatışmanın olmadığı bir ilişki sağlıklı ilişki anlamına gelmez önemli olan ilişkilerde ortaya çıkan sorunların ne kadar sağlıklı bir biçimde çözüldüğüdür. Bireylerin sorunları şiddete başvurmadan çözebilmeleri için önce bireyin kendini tanıması ve empati geliştirmesi gerekir (Kocacık, 2001). Yapılan eğitim ve programlardaki amaç da, kişilerarası sorunların çözümünde şiddet dışında farklı yolların olduğunu gençlere göstermektir. Gençlerin birlikte uyum içinde yaşamaları, öfke kontrolü, stresle baş etme, iletişim becerilerinin geliştirilmesi ve özsaygının artırılması amaçlanır (Coşkun ve Bebiş, 2014). Ayrıca, flört şiddeti mağdurlarına nasıl destek olunacağına ve okullarda flört şiddetini önleme çabalarını nasıl geliştirebileceklerine dair okul personeline de sürekli eğitim ve uygulama çalışmaları tavsiye edilmektedir (Moore ve ark., 2015).

İkincil Koruma:

Şiddeti durdurmayı amaçlayan ve şiddetin ortaya çıkardığı sorunları ve uzun vadedeki etkilerini azaltmayı sağlayan girişimleri içerir (Tel, 2002; Coşkun ve Bebiş, 2014). Hemşireler bu aşamada, şiddete uğrama riski altındaki bireyler ile şiddet uygulayan bireyleri belirleyerek erken müdahale etmek, şiddet sonucu oluşan bir yaralanma durumunda bakımını sağlamak, gerekirse daha ileri bakım için uygun sağlık kuruluşlarına yönlendirmek ile görevlidir (Tel, 2002; Coşkun ve Bebiş, 2014). Özellikle okul hemşireleri, okulların kendi öğrenci popülasyonunu, öğrenciler

arasındaki flört şiddetinin yaygınlığının saptanması ve destek sağlanması amacıyla mağdurların belirlenmesine yönelik periyodik taramalar gerçekleştirilmelidirler. Tam kapsamlı yapılan taramalar flört şiddetinin tanılabilmesi ve mağdurların uygun hizmetlere sevk edilmesi için zorunludur (Moore ve ark., 2015). Yapılacak çalışmalar sırasında hemşirelerin şiddet deneyimi yaşayan gençlerle iletişim kurarken dikkatli olması gerekmektedir. Bunun için şiddet mağduru ile güvende hissettiği bir ortamda görüşmeli, bireyin mahremiyetini korumalı, sorular sorarak şiddet öyküsünü almalı, sorunu daha iyi anlayabilmek için empati yapmalı, konuşmak istemeyen bireyi zorlamamalı ve kendini daha iyi hissettiğinde konuşması için cesaretlendirmeli ve şiddet olayı ile ilgili tüm ayrıntıları ve verilen bakım ile ilgili kayıtları tutmalıdır (Tel, 2002; Aba, 2008). Ayrıca hemşireler, şiddet mağdurları ile bireysel ya da grup olarak psikolojik danışma yapılmasını sağlayarak, duygularını paylaşarak, yeni arkadaşlıklar edinerek ya da önceki arkadaşlık ilişkilerini geliştirerek sosyal desteklerinin artırılmasını sağlamalıdır (Coşkun ve Bebiş, 2014). Bu arada şiddet uygulayan gençlerde mutlaka değerlendirilmelidir. Bu gençler daha çok öfkelerini kontrol edemeyen, kendilerini ifade edemeyen ve sorunun çözümü ile ilgili farklı yolların olmadığını düşünen bireylerdir. Bu yüzden bu bireylere de öfke kontrolü ve sorun çözme becerilerinin geliştirilmesi yönünde yapılacak sağlık eğitimleri ile şiddet davranışlarından uzaklaşabilecekleri düşünülmektedir (Adana ve Arslantaş, 2011; Coşkun ve Bebiş, 2014).

Üçüncül Koruma:

Hemşirelerin danışmanlık rolü aracılığıyla, şiddete maruz kalan ya da şiddet uygulayan bireylerin iyileştirilmesi, şiddetin tekrar etmesinin önlenmesi ve çiftlerin rehabilitasyonunu içerir. Şiddet mağdurlarına grup desteği sağlanır ve bireyin şiddet kullanmadan kendini ifade etmesi, problem çözme becerilerini kullanması konusunda desteklenir. (Altun, 2006; Coşkun ve Bebiş, 2014). Bu aşamada şiddetten zarar gören bireyler ya da topluluklar ele alınır. Okulda ve toplumda şiddeti hoş görmeyen bir anlayışın oluşturulması ve sağlık hizmetlerinin yanında adli sistemlerin devreye girmesiyle şiddet uygulayan kişilerin gerekli cezayı almaları sağlanmalıdır (Tel, 2002; Güler ve Akın, 2012; Coşkun ve Bebiş, 2014). Gençlerin şiddete yönelik

farkındalıklarının artırılması ve caydırıcı cezaları içeren yasal düzenlemelerin yapılması şiddet davranışların azaltılmasında önemli bir etken olabilir (Kodan Çetinkaya, 2013)

Hemşireler ergenlerle çalışırken, flört şiddetini önemli bir sorun olarak algılaması ve tanılmasıyla şiddetin önlenmesi ve azaltılmasına yönelik yaptığı çalışmalar ile toplumda güçlü bir etki oluşturabilirler. Ancak hemşirelerin bir gencin flört şiddetine maruz kaldığını ortaya çıkardığında kendinden emin ve flört şiddetine karşı yapılacak uygulamalarda yetkin olması gerekmektedir (Moore ve ark., 2015). Bunun için özellikle acil servislerde ve birinci basamak sağlık hizmetlerinde çalışan hemşirelerin hizmeti içi eğitim programlarıyla şiddet konusunda desteklenmeleri gerekmektedir (Altun, 2006). Yurt dışında lise ve üniversite öğrencileri başta olmak üzere her yaşta çiftlere güvenilir ve tehlikesiz flört ilişkilerinin kazandırılması amacıyla eğitim programları düzenlenmektedir. Bu programlarla gençlerin flört şiddeti hakkında farkındalık kazanmaları sağlanmakta ve istismara ya da şiddete maruz kaldıklarında nereden yardım almaları gerektiği gibi konularda bilgiler verilmektedir (Kılınçer ve Tuzgöl Dost, 2014; Ames, Glenn ve Simons, 2014). Sonuç olarak, eğitim, güvenlik ve bildirim üzerine odaklanmış ve kampus geneline uygulanacak bir program geliştirilerek flört şiddetine yönelik tedbirler alınabilir (Ames, Glenn ve Simons, 2014).

3. YÖNTEM

3. 1. Araştırmanın Tipi:

Bu araştırma, üniversite öğrencilerinin, flört şiddetine yönelik tutum ve davranışlarının araştırıldığı tanımlayıcı bir çalışmadır.

3. 2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi:

Bu araştırmanın evrenini Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi'nde 2014-2015 Eğitim Öğretim yılında, il merkezinde I. Öğretimde öğrenim gören tüm Fakülte, Yüksekokul ve Meslek Yüksek Okulundaki toplam 16160 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerin, 2014-2015 Eğitim-Öğretim Yılı, Mart 2015 tarihindeki sayıları Ek Tablo 1 de verilmiştir.

Örneklem, evrenin bilindiği durumda kullanılan; $n = N \cdot t^2 \cdot p \cdot q / d^2(N-1) + t^2 \cdot p \cdot q$ formülünden yararlanılarak belirlenmiştir. Örnekleme, tüm Fakülte/Yüksekokul ve Meslek Yüksekokullarından toplam 645 öğrenci alınmıştır. Örneklem grubuna girecek olan öğrencilerin seçiminde, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığından, 2014-2015 Eğitim-Öğretim yılına ait il merkezinde ve I. Öğretimde öğrenim gören tüm Fakülte/Yüksekokul ve bu okulların bütün bölümlerindeki öğrencilerin cinsiyetlerine göre toplam sayıları alınmıştır. Daha sonra, tabakalı örneklem yöntemi kullanılarak, önce Fakülte/Yüksekokullara göre, daha sonra her bölüme ve bölümlerdeki öğrencilerin cinsiyetlerine göre, araştırmaya alınacak kız ve erkek öğrenci sayıları orantılı olarak hesaplanmıştır. Hesaplama sonucu bölümlerden, belirlenen sayıdaki kız ve erkek öğrencilerin oranları dikkate alınarak daha fazla sayıda öğrenci örneklem alınmıştır. Öğrencilerin bölümlerden seçimi yapılırken her sınıftan öğrenci alınmasına dikkat edilmiş ve öğrenci seçimi sırasında gönüllü olmaları göz önünde bulundurulmuştur. Örneklem alınan öğrenci sayıları aşağıda verilmiştir.

MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ 2014-2015 Eğitim-Öğretim Yılı Öğrenci Sayıları						
Fakülte ve Bölümler	Kız		Erkek		Toplam	
	Sayı	Örnekleme	Sayı	Örnekleme	Sayı	Örnekleme
Eğitim Fakültesi						
Almanca Öğretmenliği	151	5	61	1	212	6
Fen Bilgisi Öğretmenliği	208	6	96	3	304	9
İngilizce Öğretmenliği	203	6	125	4	328	10
İlköğretim Matematik Öğretmenliği	71	2	14	1	85	3
Müzik Öğretmenliği	80	3	68	2	148	5
Okul Öncesi Öğretmenliği	235	7	79	3	314	10
Rehberlik ve Psikolojik Dan. Öğr.	123	4	74	2	197	6
Resim-İş Öğretmenliği	74	3	44	1	118	4
Sınıf Öğretmenliği	289	9	130	4	419	13
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	91	3	191	6	282	9
Türkçe Öğretmenliği	142	4	105	3	247	7
Toplam	1667	52	987	30	2654	82
Edebiyat Fakültesi						
Arkeoloji	99	3	139	4	238	7
Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatı	163	5	110	3	273	8
Felsefe	216	7	116	4	332	11
İngiliz Dili ve Edebiyatı	58	2	28	1	86	3
Sanat tarihi	32	1	46	1	78	2
Sosyoloji	233	7	93	3	326	10
Tarih	135	4	181	6	316	10
Türk Dili ve Edebiyatı	168	5	81	3	249	8
Toplam	1104	34	794	25	1898	59
Fen Fakültesi						
Biyoloji	91	3	64	2	155	5
Fizik	26	1	46	1	72	2
İstatistik	90	3	128	4	218	7
Kimya	77	2	62	2	139	4
Matematik	166	5	150	5	316	10
Moleküler Biyoloji ve Genetik	48	1	22	1	70	2
Toplam	498	15	472	15	970	30
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi						
Çalışma Ekonomisi ve Endüstriyel İliş.	200	6	139	4	339	10
İktisat	313	10	400	12	713	22
İktisat(İngilizce)	13	1	27	1	40	2
İşletme	301	9	442	14	743	23
İşletme (Uzaktan)	99	3	84	3	183	6
Kamu Yönetimi	295	9	372	11	667	20
Uluslararası Ticaret ve Finansman	60	2	53	1	113	3
Siyaset Bil. ve Uluslararası İlişkiler	80	2	85	3	165	5
Toplam	1361	42	1602	49	2963	91
Mühendislik Fakültesi						
Bilgisayar Mühendisliği	65	2	152	5	217	7
Elektrik-Elektronik Mühendisliği	5	-	21	1	26	1

Fakülte ve Bölümler	Kız		Erkek		Toplam	
	Sayı	Örneklem	Sayı	Örneklem	Sayı	Örneklem
İnşaat Mühendisliği	57	2	239	7	296	9
Jeoloji Mühendisliği	38	1	114	4	152	5
Maden Mühendisliği	18	1	149	4	167	5
Metalurji ve mal. Mühendisliği	45	1	136	4	181	5
Toplam	228	7	811	25	1039	32
Su Ürünleri Fakültesi						
Su Ürünleri Mühendisliği	21	1	59	2	80	3
Toplam	21	1	59	2	80	3
Teknoloji Fakültesi						
Ağaç İşleri ve End. Mühendisliği	5	-	37	1	42	1
Ağaç İşleri ve End. Mühendisliği (M TOK)	0	-	3	-	3	-
Bilişim Sistemleri Müh.	12	1	47	1	59	2
Bilişim Sistemleri Müh.(M TOK)	6	-	18	1	24	1
Enerji Sistemleri Müh.	21	1	41	1	62	2
Enerji Sistemleri Müh.(M TOK)	3	-	23	1	26	1
Toplam	47	2	169	5	216	7
Teknik Eğitim Fakültesi						
Elektronik ve Bil. Öğretmenliği	1	-	10	1	11	1
Mobilya ve dekorasyon Öğretmenliği	0	-	8	1	8	1
Toplam	1	-	18	2	19	2
Tıp Fakültesi	81	3	134	4	215	7
Toplam	81	3	134	4	215	7
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu						
Antrenörlük	52	2	140	4	192	6
Beden eğitimi ve Spor Öğretmenliği	59	2	119	3	178	5
Rekreasyon	80	2	98	3	178	5
Spor Yöneticiliği	64	2	117	4	181	6
Toplam	255	8	474	14	729	22
Muğla Sağlık Yüksekokulu						
Beslenme ve Diyetetik	92	2	24	1	116	3
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	143	5	256	7	399	12
Hemşirelik	558	17	374	12	932	29
Sağlık Yönetimi	47	2	37	1	84	3
Toplam	840	26	691	21	1531	47
Turizm Fakültesi						
Konaklama ve İşletmeciliği	127	4	194	6	321	10
Konaklama (Uzaktan)	67	2	88	3	155	5
Seyahat İşletmeciliği	117	4	211	6	328	10
Yiyecek ve İçecek işletmeciliği	40	1	43	1	83	2
Toplam	351	11	536	16	887	27
Muğla Meslek Yüksek Okulu						
Alternatif Enerji Kaynakları Tek.	1	-	56	2	57	2
Aşçılık	13	1	94	3	107	4
Basım ve Yayın Tek.	55	2	73	2	128	4
Bilgisayar Prog.	47	1	123	4	170	5

Fakülte ve Bölümler	Kız		Erkek		Toplam	
	Sayı	Örneklem	Sayı	Örneklem	Sayı	Örneklem
Bilgi sayar Prog. (Uzaktan)	11	1	72	2	83	3
Büro Yöne. Ve Yönetici Asist.	112	3	75	2	187	5
Çocuk gelişim	101	3	1	-	102	3
Dış Ticaret	95	3	111	3	206	6
Elektrik	0	-	175	5	175	5
Elektronik Tek.	0	-	174	5	174	5
Harita Kadastro	45	1	99	3	144	4
Yapı Denetimi	36	1	141	4	177	5
Mobilya ve Dek.	8	-	35	1	43	2
Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	126	4	142	5	268	9
Pazarlama	52	2	178	6	230	7
Radyo TV Tek.	28	1	72	2	100	3
Turizm Otelcilik İşletme	63	2	185	6	248	8
Turizm Seyahat Hiz.	110	3	174	6	284	9
Yerel Yönetimler	41	1	35	1	76	2
Toplam	944	29	2015	62	2959	91
Genel Toplam	7368	230	8762	270	16160	500

3. 3. Veri Toplama Araçları:

Araştırmanın verileri araştırmacı tarafından literatür bilgileri doğrultusunda oluşturulan, üniversite öğrencilerinin bazı tanıtıcı özelliklerini içeren Kişisel Bilgi Formu (Aslan ve ark., 2008; Kendirci, 2013; Kaya Sakarya, 2013; Yanık ve ark., 2014) ve “Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçekleri” aracılığı ile toplanmıştır

3. 3. 1. Kişisel Bilgi Formu:

Kişisel Bilgi Formu 19 sorudan oluşmaktadır. Bu formda öğrencilerin cinsiyetleri, yaşları, öğrenim gördükleri fakülte/yüksekokulları, sınıfları, dönem kaybı durumları, gelir düzeyleri, anne-baba meslekleri, anne-baba eğitim durumları, aile tipleri, ailede şiddet durumları, flört ilişkilerinde şiddet uygulama/şiddete maruz kalma durumları gibi sorular yer almaktadır

3. 3. 2 Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçekleri

Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçekleri, kız ve erkeklerin flörtte fiziksel, psikolojik ve cinsel şiddet tutumlarını belirlemek üzere Price, Byers ve Flört Şiddeti Araştırma Ekibi (1999) tarafından geliştirilmiş, Yumuşak (2013) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçeklerde her bir madde için 5' li likert tipi bir derecelendirme (1-kesinlikle katılmıyorum, 2-katılmıyorum, 3-kararsızım, 4-katılıyorum, 5-kesinlikle katılıyorum) kullanılmıştır. Ölçekler, “Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği”, “Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği”, “Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği”, “Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği” şeklinde dört ölçekten ve toplam 50 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin yönergesinde, ölçeği cevaplarırken bilinmesi gereken noktalar üzerinde durulmuş ve öğrencilerden ölçek maddelerinde belirtilen davranışlarla ilgili tutumlara katılımlarını derecelendirmeleri istenmiştir. Ölçeklerden alınan yüksek puanlar flört şiddetine yönelik kabul düzeyinin yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir (Yumuşak, 2013).

Yumuşak'ın (2013) çalışmasına göre, Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği'nin iç tutarlılık Cronbach alfa değerinin .81, Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği'nin iç tutarlılık Cronbach alfa değerinin .87, Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği'nin iç tutarlılık Cronbach alfa değerinin .75, Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği'nin iç tutarlılık Cronbach alfa değerinin .82 olduğu görülmektedir. Bu çalışmada ise, Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği'nin iç tutarlılık Cronbach alfa değerinin .77, Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği'nin iç tutarlılık Cronbach alfa değerinin .83, Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği'nin iç tutarlılık Cronbach alfa değerinin .80, Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği'nin iç tutarlılık Cronbach alfa değerinin .82 olarak bulunmuştur. Bu çalışmadaki toplam Cronbach alfa değeri .83 olarak tespit edilmiştir.

3. 4. Verilerin Toplanması

Araştırma verileri Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulunun 26.02.2015 tarih ve 43/37 sayılı kararı ve Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Rektörlüğünün izni ile araştırmacı tarafından toplanmıştır. Formun anlaşılabilirliğini kontrol etmek için aynı üniversitede öğrenim gören 40 öğrenci üzerinde ön uygulama yapılmıştır. Uygulama sonucu gerekli düzenleme yapılarak asıl uygulamaya geçilmiştir. Ön uygulama yapılan 40 öğrenci araştırmaya dahil edilmemiştir.

Veriler, 01.04.2015 ile 12.06.2015 tarihleri arasında, hafta içi öğrencilerin okulda bulunduğu saatlerde ve bölümlerin ders programları dikkate alınarak toplanmıştır. Araştırma kapsamında veri toplama araçları gönüllü olan ve sözel onamları alınan öğrencilere sınıflarında ve derslerin bitiminde uygulanmıştır. Anketler araştırmacı gözetiminde bire bir ya da sınıflarda toplu olarak uygulanmıştır. Uygulamadan önce araştırma grubunda bulunan öğrencilere araştırmmanın amacı ve yararı anlatılmış, araştırmada kullanılacak veri toplama aracı ile ilgili yönergeler okunmuş, formların işaretlenmesi ile ilgili gerekli bilgiler verilmiştir. Bir anketin uygulaması yaklaşık olarak 10 dakika sürmüştür.

3. 5. Verileri Değerlendirmesi

Verilerin toplanmasından sonra, genel bir değerlendirme yapılmıştır. Kişisel bilgi formunda ve ölçeklerde boş bırakılan ya da aynı soruda birden fazla işaretlemenin yapıldığı formlar değerlendirmeye alınmamıştır. Daha sonra veriler spss windows 20.0 paket programında veri tabanı oluşturularak değerlendirilmiştir. Ölçeğin her bir maddesine verilen yanıtlar toplanarak ölçeğin toplam puanı oluşturulmuş, her ölçeğin toplam puanı eğer yüksek çıkarsa o grubun ilgili ölçekteki konuyla ilgili kabul düzeyi yüksek kabul edilmiştir. Ölçeğin değerlendirilmesinde, puanın artması tutumların da yüksek olduğu anlamına gelmektedir.

Araştırmanın bağımlı değişkenleri

Öğrencilerin flörtte şiddete yönelik tutum puanları, flörtte şiddet uygulama ve şiddete maruz kalma durumları.

Araştırmanın bağımsız değişkenleri

Yaş, cinsiyet, yaşanılan bölge gibi demografik özellikleridir.

Analizden önce verilerin normal dağılıma uygunluğunu belirlemek amacıyla One-SampleKolmogorov – Smirnov Testi yapılmış ve verilerin normal dağılıma uymadığı belirlenmiştir. Bu nedenle verilerin değerlendirilmesinde sayı, frekans, yüzde dağılımları ve parametrik olmayan testlerden ki-kare, Kruskal-Wallis ve Mann Whitney U testleri kullanılmıştır.

4. BULGULAR

Bu bölümde, üniversite öğrencilerinin tanıtıcı özellikleri, öğrenim gördükleri okula ilişkin bilgiler, sigara ve alkol kullanma durumları, aile içi şiddet ve flört ilişkilerinde şiddet durumları ile flört şiddetine yönelik tutum ve davranışlarına ilişkin elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin Bazı Tanıtıcı Özelliklerinin Dağılımı (n= 645)

Tanıtıcı Özellikler	n	%
Cinsiyet		
Erkek	346	53,6
Kadın	299	46,4
Yaş		
17-19 yaş	78	12,1
20-22 yaş	388	60,1
23 yaş ve üzeri	179	27,8
Aile Tipi		
Çekirdek aile	490	76
Geniş aile	122	18,9
Parçalanmış aile	33	5,1
Anne Eğitimi		
İlkokul ve altı	360	55,8
Ortaokul	108	16,8
Lise ve üstü	177	27,4
Baba Eğitimi		
İlkokul ve altı	229	35,5
Ortaokul	126	19,6
Lise	182	28,2
Üniversite	108	16,7
Anne Mesleği		
Ev hanımı	471	73,1
Memur	59	9,1
Emekli	39	6
İşçi	37	5,7
Serbest meslek	20	3,1
Diğer*	19	3

Tablo 1. (Devam) Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerinin Dağılımı (n= 645)

Tanıtıcı Özellikler	n	%
Baba Mesleği		
Emekli	181	28.1
Serbest meslek	130	20.1
İşçi	124	19.2
Memur	107	16.6
Diğer*	76	11.8
İşsiz	27	4.2
Kardeş Sayısı		
Kardeşi Yok	50	7.8
Bir kardeş	195	30.2
İki – üç kardeş	249	38.6
Dört ve üzeri kardeş	151	23.4
Yaşadığı Bölge		
Ege Bölgesi	224	34.7
Marmara Bölgesi	114	17.7
Akdeniz Bölgesi	111	17.2
İç Anadolu Bölgesi	53	8.2
Doğu Anadolu Bölgesi	49	7.6
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	47	7.3
Karadeniz Bölgesi	47	7.3
Gelir Durumu		
Gelir gidere eşit	331	51.3
Gelir giderden az	228	35.4
Gelir giderden fazla	86	13.3

*Anne ve baba mesleğini belirtmeyenleri kapsamaktadır

Çalışmaya katılan öğrencilerin % 53.6'sı erkek. % 46.4'ü ise kız ve çoğunluğu (% 60.1) 20-22 yaş grubundadır. Öğrencilerin aile tipleri incelendiğinde ise en fazla çekirdek aile (% 76), bunu sırasıyla geniş aile (% 18.9) ve parçalanmış aile (% 5.1) izlemiştir. Öğrencilerin, % 55.8 'inin annesinin eğitim düzeyi ilkokul ve altı iken % 35.5'inin babasının eğitim düzeyi ise ilkokul ve altı; % 73.1'inin annesi ev hanımı, % 28.1'inin babası emekli olarak tespit edilmiştir. Kardeş sayılarına göre en fazla iki-üç kardeşi olanlar (% 38.6), bir kardeşi olanlar (% 30.2), dört ve üzeri kardeşi olanlar (% 23.4) ve kardeşi olmayanlar (% 7.8) şeklinde sıralanmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin üniversiteye gelmeden önce yaşadıkları bölge

sorulduğunda ise en fazla Ege Bölgesinde (% 34.7) yaşadıklarını, gelir düzeylerine göre ise çoğunlukla gelirin gidere eşit olduğunu (% 51.3) belirtmişlerdir.

Tablo 2. Öğrencilerin Öğrenim Gördüğü Okul ve Sigara- Alkol Kullanma Durumları ile İlgili Özelliklerin Dağılımı (n= 645)

Öğrenim görülen okul ve sigara-alkol kullanma durumu ilgili özellikler	n	%
Öğrenim görülen Fakülte/Yüksekokul		
Eğitim Fakültesi	119	18.5
Meslek Yüksekokulu	114	17.7
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	99	15.3
Edebiyat Fakültesi	73	11.3
Sağlık Yüksekokulu	57	8.8
Mühendislik Fakültesi	43	6.7
Fen Fakültesi	42	6.5
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	37	5.7
Turizm Fakültesi	27	4.2
Tıp Fakültesi	14	2.2
Teknoloji Fakültesi	12	1.9
Su ürünleri Fakültesi	4	0.6
Teknik Eğitim Fakültesi	4	0.6
Sınıf		
Birinci sınıf	128	19.9
İkinci sınıf	233	36.1
Üçüncü sınıf	120	18.6
Dördüncü sınıf	164	25.4
Dönem kaybı		
Var	117	18.1
Yok	528	81.9
Sigara Kullanma Durumu		
Kullanan	241	37.4
Kullanmayan	404	62.6
Alkol Kullanma Durumu		
Kullanan	249	38.6
Kullanmayan	396	61.4

Öğrencilerin fakültele göre dağılımları incelendiğinde, % 18.5'inin Eğitim Fakültesinde, % 17.7'sinin Meslek Yüksekokulunda, % 15.53'ünün İktisadi ve İdari

Bilimler Fakültesinde, % 11.3'ünün ise Edebiyat Fakültesinde öğrenim gördüğü ortaya çıkmıştır. Araştırmaya en fazla ikinci sınıf öğrencisi (% 36.1), daha sonra sırasıyla dördüncü sınıf (% 25.4), birinci sınıf (% 19.9), üçüncü sınıf (% 18.6) öğrencilerinin katıldığı görülmüştür. Öğrencilerin çoğunluğunun (% 81.9) dönem kaybı olmadığı belirlenmiştir. Sigara ve alkol kullanım durumları incelendiğinde ise öğrencilerin % 37.4'ünün sigara, % 38.6'sının ise alkol kullandığı ortaya çıkmıştır.

Tablo 3. Öğrencilerin Aile İçi Şiddet Durumu ile İlgili Özelliklerinin Dağılımı

Öğrencilerin aile içi şiddet durumu ile ilgili özellikleri	n	%
Aile İçi Şiddet Durumu		
Var	184	28.5
Yok	461	71.5
Aile İçi Şiddetin Kime Yönelik Olduğu Durumu		
Kendisi	55	29.9
Diğer üyeler	116	63
Kendisi ve diğer üyeler	13	7.1

Araştırmaya alınan öğrencilerin dörtte birinden fazlası ailelerinde şiddet davranışının olduğunu belirtmiştir. Aile içi şiddetin ailede uygulandığı kişi sorulduğunda ise öğrencilerin, % 63'ü şiddet davranışının ailedeki diğer üyelere karşı gerçekleştiğini belirtmiştir.

Tablo 4. Öğrencilerin Flört İlişkisinde Şiddete Maruz Kalma ve Şiddet Uygulama Durumları ile İlgili Özelliklerinin Dağılımı

Öğrencilerin flört ilişkisinde şiddete maruz kalma ve şiddet uygulama durumları ile ilgili özellikleri	n	%
Flört ilişkisi olma durumu		
Var	333	51.6
Yok	312	48.4
Flört ilişkisinde şiddete maruz kalma durumu**		
Maruz kalan	176	52.9
Maruz kalmayan	157	47.1
Flört ilişkisinde şiddet uygulama durumu**		
Şiddet uygulayan	173	52.0
Şiddet uygulamayan	160	48.0
Geçmişte flört ilişkisinde şiddete maruz kalma durumu**		
Maruz kalan	231	43.7
Maruz kalmayan	298	56.3
Geçmişte flört ilişkisinde şiddet uygulama durumu**		
Şiddet uygulayan	211	39.9
Şiddet uygulamayan	318	60.1

** Yüzde, flört şiddeti olanların toplamına göre alınmıştır.

Öğrencilerin % 51.6'sı şuanda devam eden flört ilişkisi olduğunu, flört ilişkileri devam eden bu öğrencilerin % 52.9'u flört ilişkisinde şiddete maruz kaldığını, % 52'si ise flört ilişkisinde şiddet uyguladığını belirtmiştir. Öğrencilerin geçmişte yaşadıkları flört ilişkilerindeki şiddet durumu incelendiğinde ise, % 43.7'si geçmişte flört şiddetine maruz kaldığını belirtirken, % 39.9'u geçmişte flört şiddeti uyguladığını belirtmiştir.

Tablo 5. Öğrencilerin Bazı Tanıtıcı Özelliklerine Göre Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları (n= 645)

Tanıtıcı Özellikler	Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Puanları		
	n	X±SS	Test
Cinsiyet			
Erkek	346	29.63±9.25	MU=32432.000 P=0.001
Kadın	299	23.42±9.98	
Yaş			
17-19 yaş	78	27.60±8.95	KW=1.020 P=0.600
20-22 yaş	388	26.48±9.88	
23 yaş ve üzeri	179	26.95±9.39	
Aile Tipi			
Çekirdek aile	490	26.20±9.61	KW=27.468 P=0.001
Geniş aile	122	26.78±9.31	
Parçalanmış aile	33	34.90±7.34	
Anne Eğitimi			
İlkokul ve altı	360	27.45±9.91	KW=4.901 P=0.086
Ortaokul	108	26.55±8.98	
Lise ve üstü	177	25.44±9.34	
Baba Eğitimi			
İlkokul ve altı	229	27.84±10.15	KW=5.606 P=0.132
Ortaokul	126	25.47±8.63	
Lise	182	25.94±9.48	
Üniversite	108	27.28±9.67	
Anne Mesleği			
Emekli	39	28.07±10.26	KW= 3.117 P=0.682
Diğer*	19	27.00±8.62	
Ev hanımı	471	26.89±9.56	
İşçi	37	26.62±10.05	
Memur	59	25.27±10.04	
Serbest meslek	20	25.20±9.40	
Baba Mesleği			
İşsiz	27	29.48±9.37	KW=6.975 P= 0.222
Serbest meslek	130	27.84±9.79	
Diğer*	76	27.34±9.28	
Memur	107	26.84±9.67	
İşçi	124	26.33±10.16	
Emekli	181	25.54±9.23	

Tablo 5. (Devam) Öğrencilerin Bazı Tanıtıcı Özelliklerine Göre Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları (n= 645)

Tanıtıcı Özellikler	Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Puanları		
	n	X±SS	Test
Kardeş Sayısı			
Kardeşi Yok	50	28.08±9.44	KW=5.558 P=0.135
Bir kardeş	195	26.56±9.98	
İki – üç kardeş	249	25.89±9.40	
Dört ve üzeri kardeş	151	27.97±9.53	
Yaşadığı Bölge			
Karadeniz Bölgesi	47	29.21±10.43	KW=7.198 P=0.303
Doğu Anadolu Bölgesi	49	28.22±9.12	
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	47	27.82±9.01	
Ege Bölgesi	224	26.78±9.83	
Marmara Bölgesi	114	26.35±9.90	
Akdeniz Bölgesi	111	25.70±9.45	
İç Anadolu Bölgesi	53	25.19±8.61	
Gelir Durumu			
Gelir giderden az	228	27.63±9.18	KW=3.598 P=0.165
Gelir giderden fazla	86	26.75±10.28	
Gelir gidere eşit	331	26.14±9.75	

*Anne ve baba mesleğini belirtmeyenleri kapsamaktadır

Tablo 5’de üniversite öğrencilerinin bazı özelliklerine göre erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutum puanları verilmiştir. Öğrencilerin cinsiyetleri ile erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutum puanları karşılaştırıldığında, erkek öğrencilerin şiddete yönelik tutum puanları kız öğrencilerden anlamlı şekilde daha yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Öğrencilerin yaş gruplarına göre tutum puanları incelendiğinde 17-19 yaş grubunun şiddet tutum puanı diğer gruplara göre daha yüksek olmakla birlikte yapılan istatistiksel analizde aralarında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$). Aile tipine göre yapılan karşılaştırmada parçalanmış ailesi olan öğrencilerin şiddet tutum puanları, çekirdek ailesi olan ve geniş ailesi olan öğrencilerden daha yüksek bulunmuştur. Yapılan analizde aile tipine göre erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutum puanları arasında anlamlı bir fark tespit edilmiştir ($p<0.05$). Bu farklılığın nereden

kaynaklandığını ortaya çıkarmak için ileri analiz (Mann Whitney U testi) ile ikişerli karşılaştırma yapılmış ve parçalanmış aile ile çekirdek aile, parçalanmış aile ile geniş aile arasında anlamlı fark olduğu bulunmuştur ($p<0.05$). Ebeveynlerinin eğitimi ilkokul ve altında, anneleri emekli, babaları işsiz olan öğrencilerin şiddet tutum puanlarının daha yüksek olduğu ancak yapılan analizde aralarında anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$). Ayrıca öğrenciler arasında kardeşi olmayan, Karadeniz Bölgesinde yaşayan ve geliri giderinden az olanların şiddet tutum puanları yüksek olmasına rağmen aralarında anlamlı bir fark ortaya çıkmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 6. Öğrencilerin Öğrenim Gördüğü Okulla İlgili Bazı Özellikleri ve Sigara-Alkol Kullanma Durumlarına Göre Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları (n= 645)

Öğrenim görülen okulla ilgili bazı özellikler ve sigara-alkol kullanma durumu	Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Puanları		
	n	X±SS	Test
Öğrenim görülen fakülte/yüksekokul			
Teknik eğitim Fakültesi	4	33.00±6.38	KW=48.458 P=0.001
Fen Fakültesi	42	31.61±8.50	
Meslek Yüksekokulu	114	29.92±9.32	
Teknoloji Fakültesi	12	29.16±6.63	
Mühendislik Fakültesi	43	28.04±8.30	
Sağlık Yüksekokulu	57	26.70±10.97	
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	37	25.95±9.30	
Edebiyat Fakültesi	73	25.73±9.69	
Eğitim Fakültesi	119	25.53±10.08	
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	99	24.51±8.35	
Turizm Fakültesi	27	23.55±9.31	
Su ürünleri Fakültesi	4	20.75±16.20	
Tıp Fakültesi	14	20.14±7.63	
Sınıf			
Birinci sınıf	128	28.79±9.90	KW=12.194 P=0.007
İkinci sınıf	233	26.79±9.39	
Üçüncü sınıf	120	27.10±9.51	
Dördüncü sınıf	164	24.85±9.59	

Tablo 6. (Devam) Öğrencilerin Öğrenim Gördüğü Okulla İlgili Bazı Özellikleri ve Sigara- Alkol Kullanma Durumlarına Göre Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları (n= 645)

Öğrenim görülen okulla ilgili bazı özellikler ve sigara-alkol kullanma durumu	Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Puanları		
	n	X±SS	Test
Dönem kaybı			
Var	117	28.50±8.98	MU=26731.500 P=0.023
Yok	528	26.36±9.73	
Sigara kullanma durumu			
Kullanan	241	28.05±9.95	MU= 42815.500 P=0.010
Kullanmayan	404	25.97±9.36	
Alkol kullanma durumu			
Kullanan	249	27.45±9.87	MU=45868.500 P=0.136
Kullanmayan	396	26.31±9.46	

Tablo 6’te öğrencilerin öğrenim gördükleri fakülte/yüksekokula göre erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutum puanlarına yer verilmiştir. Teknik Eğitim Fakültesi, Fen Fakültesi, Meslek Yüksekokulu, Teknoloji Fakültesi ve Mühendislik Fakültesindeki öğrencilerin şiddet tutum puanlarının diğer fakültelerden daha yüksek olduğu ve fakülteler arasında yapılan karşılaştırmada aradaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Fakülteler ve şiddet tutum puanları arasında yapılan ikişerli karşılaştırmada ise, Fen Fakültesi ile Eğitim Fakültesi, Edebiyat Fakültesi, Tıp Fakültesi, İktisat Fakültesi, Mühendislik Fakültesi; Meslek Yüksekokul ile Edebiyat Fakültesi, Eğitim Fakültesi, İktisat Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Turizm Fakültesi, Tıp Fakültesi ve Sağlık Yüksekokulu; Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ile Turizm Fakültesi, Tıp Fakültesi ve Sağlık Yüksekokulu; Teknik Eğitim Fakültesi ile İktisat Fakültesi ve Tıp Fakültesi; Teknoloji Fakültesi ile Tıp Fakültesi, Turizm Fakültesi ve İktisat Fakültesi; Mühendislik Fakültesi ile Fen Fakültesi, Tıp Fakültesi ve Turizm Fakültesi; Sağlık Yüksekokulu ile Tıp Fakültesi arasında anlamlı fark bulunmuştur ($p<0.05$).

Sınıflara göre yapılan karşılaştırmalarda birinci sınıf öğrencilerinin şiddet tutum puanlarının diğer sınıflardan anlamlı şekilde yüksek olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Yapılan ileri analizlerde, aradaki farkın birinci sınıfta okuyanlar ile dördüncü sınıfta okuyarlardan, ikinci sınıfta okuyanlar ile dördüncü sınıfta okuyarlardan, üçüncü sınıfta okuyanlar ile dördüncü sınıfta okuyarlardan kaynaklandığı tespit edilmiştir ($p<0.05$). Dönem kaybı olan öğrencilerin, dönem kaybı olmayan öğrencilere göre şiddete yönelik tutum puanları anlamlı şekilde daha yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Ayrıca üniversite öğrencilerinin madde kullanımları ile ilgili yapılan karşılaştırmalarda ise sigara kullanan öğrencilerin şiddet tutum puanlarının sigara kullanmayan öğrencilerden daha yüksek olduğu tespit edilmiş, aradaki farkın da anlamlı olduğu bulunmuştur ($p<0.05$). Alkol kullanan öğrencilerin tutum puanları alkol kullanmayan öğrencilerin tutum puanlarından yüksek olmasına rağmen, yapılan analizde aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 7. Öğrencilerin Aile İçi Şiddet Durumlarına Göre Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları

Öğrencilerin aile içi şiddet durumu	Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Puanları		
	n	X±SS	Test
Aile içi şiddet durumu			
Var	184	30.05±9.30	MU=30933.000 P=0.001
Yok	461	25.43±9.45	
Aile içi şiddet kime yönelik olduğu durumu			
Kendisi	55	30.63±9.93	KW=0.506 P=0.776
Diğer üyeler	116	30.17±8.54	
Kendisi ve diğer üyeler	13	28.53±12.74	

Öğrencilerin aile içi şiddet durumlarına göre erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutum puanlarına bakıldığında, ailesinde aile içi şiddet olduğunu belirten öğrencilerin şiddet tutum puanları, aile içinde şiddet olmadığını belirten öğrencilerinden anlamlı şekilde daha yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Aile içi

şiddetin ailede kime karşı uygulandığı ile ilgili yapılan karşılaştırmada ise kendisine şiddet uygulandığını ve ailenin diğer üyelerine şiddet uygulandığını belirten öğrencilerin tutum puanları daha yüksek olmakla birlikte aralarında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$) (Tablo 7).

Tablo 8. Öğrencilerin Flört İlişkilerinde Şiddete Maruz Kalma ve Şiddet Uygulama Durumuna Göre Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları

Flört ilişkisinde şiddete maruz kalma ve şiddet uygulama durumu*	Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Puanları		
	n	X±SS	Test
Flört ilişkisi olma durumu			
Var	333	27.40±9.94	MU=48120.500 P=0.105
Yok	312	26.05±9.25	
Flört ilişkisinde şiddete maruz kalma durumu			
Maruz kalan	176	28.78±10.19	MU=11528.500 P=0.009
Maruz kalmayan	157	25.85±9.45	
Flört ilişkisinde şiddet uygulama durumu			
Şiddet uygulayan	173	28.76±10.46	MU=11691.500 P=0.014
Şiddet uygulamayan	160	25.93±9.16	
Geçmişte flört ilişkisinde şiddete maruz kalma durumu			
Maruz kalan	231	27.18±9.80	MU=33348.500 P=0.539
Maruz kalmayan	298	26.62±9.78	
Geçmişte flört ilişkisinde şiddet uygulama durumu			
Şiddet uygulayan	211	28.31±9.80	MU=28871.000 P=0.007
Şiddet uygulamayan	318	25.91±9.67	

*Analizler flört şiddeti olanların toplamına göre yapılmıştır

Tablo 8’te öğrencilerin flört ilişkilerinde şiddete maruz kalma ve şiddet uygulama durumları ile erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutum puanları karşılaştırılmıştır. Buna göre, flört ilişkisi olan öğrencilerin şiddet tutum puanları, flört ilişkisi olmayanlardan daha yüksek olmasına rağmen aralarında

anlamli bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$). Ancak şimdiki flört ilişkisinde şiddet uygulayan ve şiddete maruz kalan öğrenciler ile geçmiş flört ilişkisinde şiddet uygulayan öğrencilerin şiddet tutum puanları anlamlı şekilde daha yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Ayrıca geçmiş flört ilişkisinde şiddete maruz kalan öğrencilerin, şiddete maruz kalmayanlara göre tutum puanları daha yüksek bulunmuş ancak aralarında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

Tablo 9. Öğrencilerin Bazı Tanıtıcı Özelliklerine Göre Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları (n= 645)

Tanıtıcı Özellikler	Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Puanları		
	n	X±SS	Test
Cinsiyet			
Erkek	346	41.53±8.75	MU=27411.000 P=0.001
Kadın	299	33.25±9.65	
Yaş			
17-19 yaş	78	38.46±9.30	KW=0.753 P=0.686
20-22 yaş	388	37.37±10.03	
23 yaş ve üzeri	179	38.06±10.44	
Aile Tipi			
Çekirdek aile	490	36.87±10.18	KW=20.323 P=0.001
Geniş aile	122	39.69±9.41	
Parçalanmış aile	33	42.72±8.18	
Anne Eğitimi			
İlkokul ve altı	360	37.66±9.90	KW=1.001 P=0.606
Ortaokul	108	38.40±9.80	
Lise ve üstü	177	37.32±10.60	
Baba Eğitimi			
İlkokul ve altı	229	37.54±10.07	KW=1.057 P=0.787
Ortaokul	126	37.50±9.25	
Lise	182	37.60±9.96	
Üniversite	108	38.40±11.16	

Tablo 9. (Devamı) Öğrencilerin Bazı Tanıtıcı Özelliklerine Göre Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları (n= 645)

Tanıtıcı Özellikler	Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Puanları		
	n	X±SS	Test
Anne Mesleği			
Diğer*	19	38.73±10.14	KW=1.548 P=0.908
Emekli	39	38.48±9.65	
Memur	59	38.38±11.68	
İşçi	37	38.24±8.78	
Ev hanımı	471	37.54±9.96	
Serbest meslek	20	35.75±10.85	
Baba Mesleği			
İşsiz	27	39.85±9.50	KW=6.485 P=0.262
Memur	107	38.83±10.79	
İşçi	124	38.12±10.47	
Serbest meslek	130	37.81±9.59	
Diğer*	76	37.42±10.33	
Emekli	181	36.44±9.57	
Kardeş Sayısı			
Kardeşi Yok	50	42.14±9.63	KW=13.743 P=0.003
Bir kardeş	195	37.08±11.00	
İki – üç kardeş	249	37.37±9.94	
Dört ve üzeri kardeş	151	37.54±8.77	
Yaşadığı Bölge			
Karadeniz Bölgesi	47	39.30±10.43	KW=1.800 P=0.937
Doğu Anadolu Bölgesi	49	38.73±7.72	
Akdeniz Bölgesi	111	37.60±10.36	
Ege Bölgesi	224	37.59±10.29	
Marmara Bölgesi	114	37.48±10.98	
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	47	37.17±9.36	
İç Anadolu Bölgesi	53	36.84±8.76	
Gelir Durumu			
Gelir giderden fazla	86	38.38±11.60	KW=1.186 P=0.553
Gelir giderden az	228	38.13±9.27	
Gelir gidere eşit	331	37.22±10.18	

*Anne ve baba mesleğini belirtmeyenleri kapsamaktadır

Tablo 9’da öğrencilerin bazı tanıtıcı özellikleri ile erkeğin flörtte uyguladığı psikolojik şiddete yönelik tutum puanları karşılaştırılmıştır. Erkek öğrencilerin şiddet tutum puanları, kız öğrencilerden anlamlı şekilde daha yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). 17-19 yaş grubundaki öğrencilerin şiddet tutum puanları diğer yaş grubundaki öğrencilerden daha yüksek bulunmuş ancak yapılan analizde aralarında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$). Aile tiplerine göre parçalanmış ailesi olan öğrencilerin şiddet tutum puanları, geniş ve çekirdek ailesi olan öğrencilerden daha yüksek bulunmuş ve aralarında anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Bu farkın nereden kaynaklandığını belirlemek için Mann Whitney U testi yapılmış, analiz sonuçlarına göre farkın geniş ailesi olanlar ile çekirdek ailesi olanlardan, parçalanmış ailesi olanlar ile çekirdek ailesi olanlardan kaynaklandığı bulunmuştur ($p<0.05$). Annesi ortaokul ve babası üniversite mezunu olan öğrencilerin şiddet tutum puanları diğer eğitim düzeylerine göre daha yüksek bulunmuştur. Ancak yapılan analizlerde aralarında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$). Öğrencilerin kardeş sayılarına göre yapılan karşılaştırmada ise kardeşi olmayan öğrencilerin şiddet tutum puanlarının anlamlı şekilde daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Aradaki farkı bulmak için yapılan ileri analizlerde farkın, kardeşi olmayanlar ile bir kardeşi olanlardan, kardeşi olmayanlar ile iki üç kardeşi olanlardan, kardeşi olmayanlar ile dört ve üzeri kardeşi olanlardan kaynaklandığı bulunmuştur ($p<0.05$).

Babaları işsiz olan, annelerinin mesleğini belirtmeyenler ile gelirleri giderlerinden fazla olan öğrencilerin şiddet tutum puanları diğer gruplara göre daha yüksek bulunmasına rağmen aralarında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$). Ayrıca, Karadeniz bölgesinde yaşayan öğrencilerin şiddet tutum puanları diğer bölgelerden gelen öğrencilerin şiddet tutum puanlarından daha yüksek olmasına rağmen aralarında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 10. Öğrencilerin Öğrenim Gördüğü Okulla İlgili Bazı Özellikleri ve Sigara, Alkol Kullanma Durumlarına Göre Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları (n= 645)

Öğrenim görülen okulla ilgili bazı özellikler ve sigara-alkol kullanma durumu	Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Puanları		
	n	X±SS	Test
Öğrenim görülen fakülte/yüksekokul			
Teknik Eğitim Fakültesi	4	44.00±5.35	KW=50.972 P=0.001
Meslek Yüksekokulu	114	41.58±9.22	
Fen Fakültesi	42	41.20±9.31	
Mühendislik Fakültesi	43	38.74±10.04	
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	99	38.40±9.98	
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	37	38.02±11.50	
Edebiyat Fakültesi	73	36.99±9.31	
Turizm Fakültesi	27	35.92±9.59	
Sağlık Yüksekokulu	57	35.66±9.14	
Teknoloji Fakültesi	12	35.66±8.01	
Eğitim Fakültesi	119	34.27±10.42	
Tıp Fakültesi	14	32.85±8.52	
Su ürünleri Fakültesi	4	31.75±14.45	
Sınıf			
Birinci sınıf	128	39.53±9.46	KW=24.844 P=0.001
İkinci sınıf	233	37.88±10.15	
Üçüncü sınıf	120	39.55±10.57	
Dördüncü sınıf	164	34.64±9.34	
Dönem kaybı			
Var	117	38.72±9.83	MU=28504.000 p=0.191
Yok	528	37.46±10.10	
Sigara kullanma durumu			
Kullanan	241	39.50±10.56	MU= 41379.000 P=0.001
Kullanmayan	404	36.61±9.60	
Alkol kullanma durumu			
Kullanan	249	38.40±11.13	MU=46004.000 p=0.152
Kullanmayan	396	37.24±9.31	

Tablo 10’da öğrencilerin fakülte/yüksekokullarına göre, erkeğin flörtte uyguladığı psikolojik şiddete yönelik tutum puanları verilmiştir. Teknik Eğitim

Fakültesi, Meslek Yüksekokulu, Fen Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda öğrenim gören öğrencilerin şiddet tutum puanlarının daha yüksek olduğu ve fakülte/yüksekokullar arasında yapılan karşılaştırmada aradaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olduğu bulunmuştur ($p<0.05$). Farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek için yapılan ikili karşılaştırmalarda, Meslek Yüksekokulu ile Eğitim Fakültesi, Edebiyat Fakültesi, İktisat Fakültesi, Teknoloji Fakültesi, Tıp Fakültesi, Sağlık Yüksekokulu ve Turizm Fakültesi; Fen Fakültesi ile Eğitim Fakültesi, Edebiyat Fakültesi, Teknoloji Fakültesi, Tıp Fakültesi, Sağlık Yüksekokulu, Turizm Fakültesi; İktisat Fakültesi ile Eğitim Fakültesi ve Tıp Fakültesi; Teknik Eğitim Fakültesi ile Eğitim Fakültesi, Teknoloji Fakültesi ve Tıp Fakültesi; Mühendislik Fakültesi ile Eğitim Fakültesi; Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ile Eğitim Fakültesi arasında anlamlı fark bulunmuştur ($p<0.05$).

Sınıflara göre üçüncü sınıf öğrencilerinin şiddet tutum puanlarının, diğer sınıflardaki öğrencilerin şiddet tutum puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Aradaki farkı bulmak için yapılan ileri analizlerde bu farkın, birinci sınıflar ile dördüncü sınıflar, ikinci sınıflar ile dördüncü sınıflar, üçüncü sınıflar ile dördüncü sınıflardan kaynaklandığı bulunmuştur ($p<0.05$). Ayrıca, dönem kaybı olan öğrencilerin şiddet tutum puanları, dönem kaybı olmayan öğrencilerinden daha yüksek olmakla birlikte aralarında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$). Sigara kullanan öğrencilerin şiddet tutum puanları, sigara kullanmayan öğrencilerinden daha yüksek bulunmuş ve aralarında anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Alkol kullanma durumlarına göre ise alkol kullanan öğrencilerin şiddet tutum puanları, alkol kullanmayan öğrencilerden daha yüksek olmasına rağmen aralarında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 11. Öğrencilerin Aile İçi Şiddet Durumlarına Göre Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları

Öğrencilerin aile içi şiddet durumu	Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Puanları		
	n	X±SS	Test
Aile içi şiddet durumu			
Var	184	39.61±9.13	MU=36661.500 P=0.007
Yok	461	36.92±10.31	
Aile içi şiddetin kime yönelik olduğu durumu			
Kendisi	55	30.63±9.93	KW=9.574 P=0.008
Diğer üyeler	116	30.17±8.54	
Kendisi ve diğer üyeler	13	28.53±12.74	

Ailelerinde şiddet olan öğrencilerin tutum puanları, ailelerinde şiddet olmayan öğrencilerden anlamlı şekilde yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Ayrıca ailedeki şiddetin kendisine yönelik olduğunu belirten öğrencilerin şiddet tutum puanları, ailenin diğer üyelerine ve ailede hem kendisine hem de ailenin diğer üyelerine şiddet uygulandığını belirten öğrencilerden anlamlı şekilde yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Yapılan ileri analizde aradaki farkın, şiddetin kendisine yönelik olduğunu belirtenler ile ailenin diğer üyelerine yönelik olduğunu belirtenler, ailenin diğer üyelerine yönelik olduğunu belirtenler ile hem kendisine hem de diğer aile üyelerine yönelik olduğunu belirtenlerden kaynaklandığı ortaya çıkmıştır ($p<0.05$) (Tablo 11).

Tablo 12. Öğrencilerin Flört İlişkilerinde Şiddete Maruz Kalma ve Şiddet Uygulama Durumuna Göre Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları

Flört ilişkisinde şiddete maruz kalma ve şiddet uygulama durumu*	Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Puanları		
	n	X±SS	Test
Flört ilişkisi olma durumu			
Var	333	38.20±10.27	MU=49074.000
Yok	312	37.15±9.81	P=0.224
Flört ilişkisinde şiddete maruz kalma durumu			
Maruz kalan	176	39.15±10.79	MU=12463.500
Maruz kalmayan	157	37.14±9.57	P=0.123
Flört ilişkisinde şiddet uygulama durumu			
Şiddet uygulayan	173	39.12±10.86	MU=12423.500
Şiddet uygulamayan	160	37.21±9.52	P=0.106
Geçmişte flört ilişkisinde şiddete maruz kalma durumu			
Maruz kalan	213	37.54±10.51	MU=33824.500
Maruz kalmayan	298	36.90±9.92	P=0.733
Geçmişte flört ilişkisinde şiddet uygulama durumu			
Şiddet uygulayan	211	39.05±10.21	MU=28149.000
Şiddet uygulamayan	318	35.94±9.98	P=0.002

*Analizler flört şiddeti olanların toplamına göre yapılmıştır.

Flört ilişkisi olan öğrencilerin, flört ilişkisi olmayan öğrencilere göre şiddet tutum puanlarının daha yüksek olmasına rağmen aralarında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$). Ayrıca öğrencilerin devam eden flört ilişkilerinde hem şiddete maruz kalanların hem de şiddet uygulayanların şiddet tutum puanlarının daha yüksek olduğu ancak yapılan analizde aralarında anlamlı bir farkın bulunmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$). Aynı şekilde geçmiş flört ilişkisinde şiddete maruz kalan öğrencilerin şiddet tutum puanlarının, şiddete maruz kalmayanların tutum puanlarından daha yüksek olmasına rağmen aralarında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$). Ancak geçmişteki flört ilişkisinde şiddet uygulayan

öğrencilerin tutum puanları, şiddet uygulamayan öğrencilere göre anlamlı şekilde daha yüksek bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 12).

Tablo 13. Öğrencilerin Bazı Tanıtıcı Özelliklerine Göre Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları (n= 645)

Tanıtıcı Özellikler	Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Puanları		
	n	X±SS	Test
Cinsiyet			
Erkek	346	28.57±8.87	MU=47876.500 P=0.103
Kadın	299	27.46±9.92	
Yaş			
17-19 yaş	78	29.15±8.48	KW=2.139 P=0.343
20-22 yaş	388	28.18±9.55	
23 yaş ve üzeri	179	27.31±9.38	
Aile Tipi			
Çekirdek aile	490	28.15±9.54	KW=13.967 P=0.001
Geniş aile	122	26.41±8.80	
Parçalanmış aile	33	32.67±7.48	
Anne Eğitimi			
İlkokul ve altı	360	27.99±9.22	KW=1.673 P=0.433
Ortaokul	108	28.88±8.90	
Lise ve üstü	177	27.68±9.99	
Baba Eğitimi			
İlkokul ve altı	229	28.41±9.63	KW=0.714 P=0.870
Ortaokul	126	27.58±8.95	
Lise	182	27.69±9.15	
Üniversite	108	28.45±9.79	
Anne Mesleği			
İşçi	37	30.64±9.38	KW=8.148 P=0.148
Diğer*	19	30.47±10.31	
Emekli	39	30.15±10.25	
Memur	59	27.84±10.66	
Ev hanımı	471	27.67±9.03	
Serbest meslek	20	26.50±10.34	

Tablo 13. (Devam) Öğrencilerin Bazı Tanıtıcı Özelliklerine Göre Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları (n= 645)

Tanıtıcı Özellikler	Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Puanları		
	n	X±SS	Test
Baba Mesleği			
İşsiz	27	30.29±8.51	KW=4.277 P=0.510
Diğer*	76	28.96±9.60	
Memur	107	28.76±9.53	
İşçi	124	27.95±10.07	
Serbest meslek	130	27.66±9.37	
Emekli	181	27.28±8.85	
Kardeş Sayısı			
Kardeşi Yok	50	30.72±9.33	KW=6.881 P=0.076
Bir kardeş	195	28.70±10.33	
İki – üç kardeş	249	27.22±8.82	
Dört ve üzeri kardeş	151	27.71±8.87	
Yaşadığı Bölge			
Karadeniz Bölgesi	47	29.04±9.10	KW=10.289 P=0.113
Ege Bölgesi	224	28.94±9.75	
Marmara Bölgesi	114	28.71±9.29	
Doğu Anadolu Bölgesi	49	28.27±9.55	
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	47	26.72±8.51	
Akdeniz Bölgesi	111	26.68±9.19	
İç Anadolu Bölgesi	53	25.92±8.93	
Gelir Durumu			
Gelir giderden az	228	28.74±8.90	KW=2.225 P=0.329
Gelir giderden fazla	86	28.03±10.41	
Gelir gidere eşit	331	27.60±9.43	

*Anne ve baba mesleğini belirtmeyenleri kapsamaktadır.

Üniversite öğrencilerinin bazı tanıtıcı özelliklerine göre kadının flörtte uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutum puanları karşılaştırıldığında, erkek öğrencilerin ve 17-19 yaş grubundaki öğrencilerin şiddet tutum puanları daha yüksek bulunmuştur ($p>0.05$). Aile tipine göre yapılan karşılaştırmada ise, parçalanmış aileye sahip olan öğrencilerin şiddet tutum puanları çekirdek aile ve geniş aileye sahip olanlardan anlamlı şekilde yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Bu farkın hangi

gruptan ortaya çıktığını bulmak için yapılan ileri analizlerde, parçalanmış aileye sahip olanlar ile çekirdek aileye sahip olanlar, parçalanmış aileye sahip olanlar ile geniş aileye sahip olanlardan kaynaklandığı bulunmuştur ($p<0.05$).

Öğrencilerin anne-babalarının eğitim durumlarına göre ise anneleri ortaokul mezunu, babaları üniversite mezunu olan öğrencilerin şiddet tutum puanları diğerlerinden daha yüksek olmasına rağmen aralarında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$). Annesi işçi olan öğrencilerin şiddet tutum puanları ile babası işsiz olan öğrencilerin şiddet tutum puanları diğer meslek gruplarına göre daha yüksek bulunmuş ancak yapılan analizde aralarında anlamlı fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$). Ayrıca geliri giderinden az olan öğrencilerin şiddet tutum puanları, diğer gelir düzeylerine göre daha yüksek olmakla birlikte aralarında anlamlı bir fark ortaya çıkmamıştır ($p>0.05$). Benzer şekilde, kardeşi olmayan ve Karadeniz bölgesinde yaşayan öğrencilerin şiddet tutum puanları diğerlerine göre yüksek bulunmuş ancak aralarında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$) (Tablo 13).

Tablo 14. Öğrencilerin Öğrenim Gördüğü Okulla İlgili Bazı Özellikleri ve Sigara, Alkol Kullanma Durumlarına Göre Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları (n= 645)

Öğrenim görülen okulla ilgili bazı özellikler ve sigara-alkol kullanma durumu	Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Puanları		
	n	X±SS	Test
Öğrenim görülen fakülte/yüksekokul			KW=55.592 P=0.001
Teknoloji Fakültesi	12	33.75±9.98	
Fen Fakültesi	42	32.80±9.11	
Meslek Yüksekokulu	114	31.58±8.77	
Teknik Eğitim Fakültesi	4	29.25±3.87	
Edebiyat Fakültesi	73	28.91±10.20	
Mühendislik Fakültesi	43	28.16±9.03	
Sağlık Yüksekokulu	57	27.21±10.40	
Eğitim Fakültesi	119	26.60±9.13	
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	37	25.87±9.33	
İktisadi ve İdari Bilimler Fak.	99	25.80±7.67	
Turizm Fakültesi	27	23.60±7.63	

Tablo 14. (Devam) Öğrencilerin Öğrenim Gördüğü Okulla İlgili Bazı Özellikleri ve Sigara, Alkol Kullanma Durumlarına Göre Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları (n= 645)

Öğrenim görülen okulla ilgili bazı özellikler ve sigara-alkol kullanma durumu	Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Puanları		
	n	X±SS	Test
Tıp Fakültesi	14	23.00±8.55	
Su ürünleri Fakültesi	4	21.75±11.95	
Sınıf			
Birinci sınıf	128	29.40±9.31	KW=16.049 P=0.001
İkinci sınıf	233	29.10±9.41	
Üçüncü sınıf	120	27.91±9.29	
Dördüncü sınıf	164	25.65±9.08	
Dönem kaybı			
Var	117	29.64±9.05	MU=27018.500 P=0.034
Yok	528	27.70±9.42	
Sigara kullanma durumu			
Kullanan	241	29.07±9.75	MU= 44136.000 P=0.047
Kullanmayan	404	27.45±9.11	
Alkol kullanma durumu			
Kullanan	249	29.18±10.22	MU=44326.000 P=0.031
Kullanmayan	396	27.35±8.75	

Öğrencilerin fakülte/yüksekokulları ile kadının flörtte uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutum puanları arasında yapılan karşılaştırmada, Teknoloji Fakültesi, Fen Fakültesi, Meslek Yüksekokulu, Teknik Eğitim Fakültesi, Edebiyat Fakültesi ve Mühendislik Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin şiddet tutum puanlarının daha yüksek olduğu ve fakülte/yüksekokullar arasında yapılan karşılaştırmada aradaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olduğu bulunmuştur ($p<0.05$). Farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek için yapılan ikili karşılaştırmalarda ise, Fen Fakültesi ile Eğitim Fakültesi, Edebiyat Fakültesi, İktisat Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Tıp Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Sağlık Yüksekokulu, Turizm Fakültesi; Meslek Yüksekokulu ile İktisat Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Tıp Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Sağlık Yüksekokulu, Turizm Fakültesi, Eğitim Fakültesi; Teknoloji Fakültesi ile İktisat Fakültesi, Tıp Fakültesi,

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Sağlık Yüksekokulu, Turizm Fakültesi; Edebiyat Fakültesi ile Tıp Fakültesi, Turizm Fakültesi; Mühendislik Fakültesi ile Turizm Fakültesi arasında anlamlı fark bulunmuştur ($p<0.05$).

Sınıflara göre ise birinci sınıf öğrencilerinin şiddet tutum puanları, diğer sınıflarda okuyan öğrencilerinden anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Aradaki farkı bulmak için yapılan ileri analizlerde bu farkın, birinci sınıfta okuyanlar ile dördüncü sınıfta okuyarlardan, ikinci sınıfta okuyanlar ile dördüncü sınıfta okuyarlardan, üçüncü sınıfta okuyanlar ile dördüncü sınıfta okuyarlardan kaynaklandığı ortaya çıkmıştır ($p<0.05$). Ayrıca dönem kaybı olan öğrencilerin şiddet tutum puanları, dönem kaybı olmayan öğrencilerden anlamlı şekilde yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Benzer şekilde sigara ve alkol kullanan öğrencilerin şiddet tutum puanları, sigara ve alkol kullanmayan öğrencilerden daha yüksek bulunmuş ve yapılan analizlerde aralarında anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$) (Tablo 14).

Tablo 15. Öğrencilerin Aile İçi Şiddet Durumlarına Göre Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları

Öğrencilerin aile içi şiddet durumu	Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Puanları		
	n	X±SS	Test
Aile içi şiddet durumu			
Var	184	29.96±8.56	MU=34894.000 P=0.001
Yok	461	27.29±9.59	
Aile içi şiddetin kime Yönelik olduğu durum			
Kendisi	55	29.01±8.27	KW=5.397 P=0.067
Diğer üyeler	116	30.88±8.10	
Kendisi ve diğer üyeler	13	26.61±12.38	

Tablo 15’de öğrencilerin aile içi şiddetle karşılaşma durumları ile kadının flörtte uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutum puanları karşılaştırılmış, ailesinde şiddet olan öğrencilerin tutum puanları, ailesinde şiddet olmayan öğrencilere göre anlamlı şekilde daha yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Aile içi şiddetin, ailenin diğer üyelerine

yönelik olduğunu ifade eden öğrencilerin tutum puanları, şiddetin kendisine ve kendisi ile ailenin diğer üyelerine yönelik olduğunu ifade eden öğrencilerden daha yüksek olmasına rağmen aralarında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 16. Öğrencilerin Flört İlişkilerinde Şiddete Maruz Kalma ve Şiddet Uygulama Durumuna Göre Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları

Flört ilişkisinde şiddete maruz kalma ve şiddet uygulama durumu*	Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Puanları		
	n	X±SS	Test
Flört ilişkisi olma durumu			
Var	333	28.19±9.85	MU=51046.500 P=0.703
Yok	312	27.91±8.87	
Flört ilişkisinde şiddete maruz kalma durumu			
Maruz kalan	176	29.59±10.06	MU=11430.000 P=0.006
Maruz kalmayan	157	26.61±9.39	
Flört ilişkisinde şiddet uygulama durumu			
Şiddet uygulayan	173	29.21±9.89	MU=12213.000 P=0.064
Şiddet uygulamayan	160	27.08±9.71	
Geçmişte flört ilişkisinde şiddete maruz kalma durumu			
Maruz kalan	231	28.95±9.80	MU=31672.000 P=0.115
Maruz kalmayan	298	27.64±9.67	
Geçmişte flört ilişkisinde şiddet uygulama durumu			
Şiddet uygulayan	211	29.88±9.85	MU=27883.500 P=0.001
Şiddet uygulamayan	318	27.11±9.52	

*Analizler flört şiddeti olanların toplamına göre yapılmıştır

Tablo 16’te öğrencilerin flört ilişkilerindeki şiddet durumu ile kadının flörtte uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutum puanları karşılaştırılmıştır. Öğrenciler arasında flört ilişkisi olanların şiddet tutum puanları, flört ilişkisi olmayanlara göre daha yüksek olmakla birlikte aralarında anlamlı bir fark ortaya çıkmamıştır ($p>0.05$). Ayrıca şimdiki flört ilişkisinde şiddete maruz kalan öğrencilerin şiddet tutum

puanları, şiddete maruz kalmayanlara göre anlamlı şekilde daha yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Buna karşılık şimdiki flört ilişkisinde şiddet uygulayan öğrencilerin şiddet tutum puanları, şiddet uygulamayanlara göre daha yüksek olmakla birlikte aralarında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$). Geçmişteki flört ilişkilerinde ise şiddete maruz kalan öğrencilerin şiddet tutum puanları, şiddete maruz kalmayan öğrencilerden daha yüksek olmakla birlikte aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$). Ancak geçmişteki flört ilişkisinde şiddet uygulayan öğrencilerin tutum puanlarının, şiddet uygulamayan öğrencilerden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$).

Tablo 17. Öğrencilerin Bazı Tanıtıcı Özelliklerine Göre Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları (n= 645)

Tanıtıcı Özellikler	Göre Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Puanları		
	n	X±SS	Test
Cinsiyet			
Erkek	346	28.50±7.69	MU=45128.000 P=0.005
Kadın	299	26.54±9.22	
Yaş			
17-19 yaş	78	27.93±7.41	KW=1.073 P=0.585
20-22 yaş	388	27.84±8.95	
23 yaş ve üzeri	179	26.90±7.87	
Aile Tipi			
Çekirdek aile	490	27.20±8.70	KW=12.433 P=0.002
Geniş aile	122	27.87±7.62	
Parçalanmış aile	33	32.45±6.77	
Anne Eğitimi			
İlkokul ve altı	360	27.52±8.45	KW=1.992 P=0.369
Ortaokul	108	28.75±9.01	
Lise ve üstü	177	27.03±8.20	
Baba Eğitimi			
İlkokul ve altı	229	27.72±8.79	KW=1.138 P=0.768
Ortaokul	126	27.09±8.66	
Lise	182	27.48±7.98	
Üniversite	108	28.10±8.53	

Tablo 17. (Devamı) Öğrencilerin Bazı Tanıtıcı Özelliklerine Göre Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları (n= 645)

Anne Mesleği			
İşçi	37	30.59±8.96	KW=13.534 P=0.019
Emekli	39	30.33±8.63	
Diğer*	19	28.63±9.79	
Memur	59	28.52±9.12	
Serbest meslek	20	27.30±9.24	
Ev hanımı	471	26.98±8.20	
Baba Mesleği			
İşsiz	27	29.74±6.71	KW=5.896 P=0.316
Diğer*	76	28.26±9.09	
İşçi	124	28.19±8.76	
Memur	107	28.03±8.35	
Serbest meslek	130	27.24±8.49	
Emekli	181	26.58±8.32	
Kardeş Sayısı			
Kardeşi yok	50	31.14±7.36	KW=14.102 P=0.003
Bir kardeş	195	27.67±8.99	
İki – üç kardeş	249	27.10±8.67	
Dört ve üzeri kardeş	151	27.13±7.60	
Yaşadığı Bölge			
Karadeniz Bölgesi	47	29.20±8.65	KW=9.395 P=0.153
Doğu Anadolu Bölgesi	49	28.88±6.63	
Ege Bölgesi	224	28.05±9.22	
Akdeniz Bölgesi	111	27.82±7.82	
Marmara Bölgesi	114	26.59±8.50	
İç Anadolu Bölgesi	53	26.19±8.11	
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	47	25.95±7.98	
Gelir Durumu			
Gelir giderden az	228	28.50±8.17	KW=3.822 P=0.148
Gelir giderden fazla	86	27.39±9.80	
Gelir gidere eşit	331	27.03±8.31	

*Anne ve baba mesleğini belirtmeyenleri kapsamaktadır.

Tablo 17’de öğrencilerin kadının flörtte uyguladığı psikolojik şiddete yönelik tutum puanları ile cinsiyet değişkeni karşılaştırılmış, erkek öğrencilerin şiddet tutum puanları, kız öğrencilerden anlamlı şekilde yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Yaş grupları arasında yapılan karşılaştırmada ise 17-19 yaş grubunda bulunan

öğrencilerin şiddet tutum puanları, diğer yaş gruplarındaki öğrencilerinden daha yüksek olmakla birlikte aralarında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$). Öğrencilerin aile tiplerine göre ise parçalanmış aileye sahip olan öğrencilerin şiddet tutum puanları, çekirdek aile ve geniş aileye sahip olan öğrencilerden anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Bu farkın hangi gruptan ortaya çıktığını bulmak için yapılan ileri analizlerde, parçalanmış ailesi olanlar ile çekirdek ailesi olanlardan, parçalanmış ailesi olanlar ile geniş ailesi olanlardan kaynaklandığı belirlenmiştir ($p<0.05$). Öğrencilerin anne babalarının eğitim durumlarına göre ise anneleri ortaokul mezunu, babaları üniversite mezunu olan öğrencilerin şiddet tutum puanları diğerlerinden daha yüksek bulunmuş ancak yapılan analizlerde aralarında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$). Ayrıca annesi işçi olarak çalışan öğrencilerin şiddet tutum puanları, annesi diğer mesleklerde çalışan öğrencilere göre anlamlı şekilde yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek için yapılan ileri analizlerde ise annesi işçi olanlar ile ev hanımı olanlardan, annesi emekli olanlar ile ev hanımı olanlardan kaynaklandığı belirlenmiştir ($p<0.05$). Babası işsiz olan öğrencilerin şiddet tutum puanları, diğer meslek gruplarından daha yüksek olmasına rağmen aralarında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

Öğrencilerin kardeş sayılarına göre yapılan karşılaştırmada ise kardeşi olmayan öğrencilerin şiddet tutum puanlarının anlamlı şekilde yüksek olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Aradaki farkı bulmak için yapılan ileri analizlerde farkın, kardeşi olmayanlar ile bir kardeşi olanlardan, kardeşi olmayanlar ile iki-üç kardeşi olanlardan, kardeşi olmayanlar ile dört ve üzeri kardeşi olanlardan kaynaklandığı tespit edilmiştir ($p<0.05$). Ayrıca geliri giderinden az olan ve Karadeniz Bölgesinde yaşayan öğrencilerin şiddet tutum puanları, diğerlerine göre daha yüksek bulunmasına rağmen aralarında anlamlı bir fark belirlenmemiştir ($p>0.05$).

Tablo 18. Öğrencilerin Öğrenim Gördüğü Okulla İlgili Bazı Özellikleri ve Sigara-Alkol Kullanma Durumlarına Göre Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları (n= 645)

Öğrenim görülen okulla ilgili bazı özellikler ve sigara-alkol kullanma durumu	Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Puanları		
	n	X±SS	Test
Öğrenim görülen fakülte/yüksekokul			
Fen Fakültesi	42	31.07±7.50	KW=39.717 P=0.001
Meslek Yüksekokulu	114	30.53±8.67	
Teknik Eğitim Fakültesi	4	29.75±5.73	
Mühendislik Fakültesi	43	28.20±9.47	
Edebiyat Fakültesi	73	27.87±8.64	
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	99	27.48±7.47	
Eğitim Fakültesi	119	27.17±6.40	
Teknoloji Fakültesi	12	26.30±7.40	
Sağlık Yüksekokulu	57	25.65±8.42	
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	37	25.57±9.63	
Turizm Fakültesi	27	25.49±7.94	
Tıp Fakültesi	14	24.14±8.24	
Su ürünleri Fakültesi	4	19.50±11.21	
Sınıf			
Birinci sınıf	128	28.47±7.73	KW=16.397 P=0.001
İkinci sınıf	233	27.71±9.38	
Üçüncü sınıf	120	29.24±7.87	
Dördüncü sınıf	164	25.54±7.81	
Dönem kaybı			
Var	117	29.27±8.30	MU=26590.000 P=0.018
Yok	528	27.22±8.49	
Sigara kullanma durumu			
Kullanan	241	28.73±8.50	MU= 42645.500 P=0.008
Kullanmayan	404	26.92±8.41	
Alkol kullanma durumu			
Kullanan	249	27.90±9.23	MU=47661.500 P=0.476
Kullanmayan	396	27.40±7.99	

Tablo 18’te öğrencilerin fakülte/yüksekokulları ile kadının flörtte uyguladığı psikolojik şiddete yönelik tutum puanları karşılaştırılmış, Fen Fakültesi, Meslek

Yüksekokulu, Teknik Eğitim Fakültesi ve Mühendislik Fakültesindeki öğrencilerin şiddet tutum puanlarının anlamlı şekilde yüksek olduğu bulunmuştur ($p<0.05$). Farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek için yapılan ikili karşılaştırmalarda ise, Fen Fakültesi ile Eğitim Fakültesi, Edebiyat Fakültesi, İktisat Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Teknoloji Fakültesi, Tıp Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Sağlık Yüksekokulu, Turizm Fakültesi; Meslek Yüksekokulu ile Eğitim Fakültesi, İktisat Fakültesi, Tıp Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Sağlık Yüksekokulu, Turizm Fakültesi; İktisat Fakültesi ile Eğitim Fakültesi arasında anlamlı fark bulunmuştur ($p<0.05$).

Ayrıca üçüncü sınıf öğrencilerinin şiddet tutum puanları, birinci sınıf, ikinci sınıf ve dördüncü sınıf öğrencilerinin şiddet tutum puanlarından daha yüksek bulunmuş ve aralarında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Aradaki farkı bulmak için yapılan ileri analizlerde bu farkın, birinci sınıflar ile dördüncü sınıflar; ikinci sınıflar ile dördüncü sınıflar; üçüncü sınıflar ile dördüncü sınıflardan kaynaklandığı ortaya çıkmıştır ($p<0.05$). Aynı şekilde dönem kaybı olan öğrencilerin şiddete karşı tutum puanlarının dönem kaybı olmayan öğrencilerden anlamlı şekilde daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Ayrıca sigara kullanan öğrencilerin şiddet tutum puanları, sigara kullanmayan öğrencilerden anlamlı şekilde daha yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Buna karşılık alkol kullanan öğrencilerin şiddet tutum puanları, alkol kullanmayan öğrencilerden yüksek olmasına rağmen aralarında anlamlı bir fark ortaya çıkmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 19. Öğrencilerin Aile İçi Şiddet Durumlarına Göre Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları

Öğrencilerin aile içi şiddet durumu	Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Puanları		
	n	X±SS	Test
Aile içi şiddet durumu			
Var	184	29.03±8.04	MU=36322.500 P=0.004
Yok	461	27.02±8.60	
Aile içi şiddet kime yönelik olduğu durumu			
Diğer üyeler	116	29.71±8.12	KW=3.595 P=0.166
Kendisi	55	28.68±7.80	
Kendisi ve diğer üyeler	13	25.61±8.02	

Tablo 19’da öğrencilerin aile içi şiddet durumu ile kadının flörtte uyguladığı psikolojik şiddete yönelik tutum puanları karşılaştırılmış, ailelerinde şiddet olduğunu söyleyen öğrencilerin şiddet tutum puanları anlamlı şekilde daha yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Ayrıca aile içi şiddetin, ailenin diğer üyelerine uygulandığını belirten öğrencilerin tutum puanları, şiddetin kendisine ve kendisi ile ailenin diğer üyelerine uygulandığını ifade eden öğrencilerden daha yüksek olmasına rağmen aralarında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 20. Öğrencilerin Flört İlişkilerinde Şiddete Maruz Kalma ve Şiddet Uygulama Durumuna Göre Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Puan Ortalamaları

Flört ilişkisinde şiddete maruz kalma ve şiddet uygulama durumu*	Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Puanları		
	n	X±SS	Test
Flört ilişkisi olma durumu			
Var	333	27.77±8.80	MU=50503.500
Yok	312	27.40±8.15	P=0.541
Flört ilişkisinde şiddete maruz kalma durumu			
Maruz kalan	176	28.72±8.65	MU=11939.500
Maruz kalmayan	157	26.70±8.86	P=0.032
Flört ilişkisinde şiddet uygulama durumu			
Şiddet uygulayan	173	28.28±8.72	MU=12823.000
Şiddet uygulamayan	160	27.21±8.87	P=0.246
Geçmişte flört ilişkisinde şiddete maruz kalma durumu			
Maruz kalan	231	27.58±8.93	MU=33830.000
Maruz kalmayan	298	27.19±8.58	P=0.735
Geçmişte flört ilişkisinde şiddet uygulama durumu			
Şiddet uygulayan	211	28.69±8.61	MU=28831.000
Şiddet uygulamayan	318	26.48±8.71	P=0.006

*Analizler flört şiddeti olanların toplamına göre yapılmıştır

Tablo 20’de öğrencilerin flört ilişkilerinde ki şiddet durumu ile kadının flörtte uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutum puanları karşılaştırılmıştır. Flört ilişkisi olan öğrencilerin, flört ilişkisi olmayan öğrencilere göre şiddet tutum puanlarının daha yüksek olmasına rağmen aralarında anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$). Ayrıca şimdiki flört ilişkilerinde şiddete maruz kalan öğrencilerin şiddete yönelik tutum puanı, şiddete maruz kalmayan öğrencilerden anlamlı şekilde yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Bununla birlikte şimdiki flört ilişkisinde şiddet uygulayan öğrencilerin şiddet tutum puanları, şiddet uygulamayan öğrencilere göre yüksek bulunmuş fakat aralarında anlamlı bir fark ortaya çıkmamıştır ($p>0.05$). Ayrıca

geçmişteki flört ilişkilerinde şiddete maruz kalan öğrencilerin şiddet tutum puanları, şiddete maruz kalmayan öğrencilerden yüksek olmasına rağmen aralarında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna karşılık geçmiş ilişkilerinde şiddet uygulayan öğrencilerin, şiddet uygulamayan öğrencilere göre tutum puanları anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur ($p<0.05$).

Tablo 21. Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerine Göre Şimdiki Flört İlişkisinde Şiddet Uygulama Durumları*

Tanıtıcı Özellikler	Şimdiki Flört İlişkisinde Şiddet Uygulama					
	Evet		Hayır		Test	
	n	%	n	%	X ²	p
Cinsiyet						
Erkek	94	54.7	78	45.3	1.038	0.308
Kadın	79	49.1	82	50.9		
Yaş						
17-19 yaş	12	38.7	19	61.3	2.491	0.288
20-22 yaş	107	52.7	96	47.3		
23 yaş ve üzeri	54	54.5	45	45.5		
Öğrenim görülen Fakülte\ Yüksekokul***						
Turizm Fakültesi	11	78.6	3	21.4	27.381	0.001
Eğitim Fakültesi	41	62.1	25	37.9		
Fen Fakültesi	13	61.9	8	38.1		
Meslek Yüksekokulu	37	60.7	24	39.3		
Sağlık Yüksekokulu	16	59.3	11	40.7		
Tıp Fakültesi	5	55.6	4	44.4		
İktisadi ve İdari Bilimler Fak.	19	44.2	24	55.8		
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	9	37.5	15	62.5		
Mühendislik Fakültesi	8	34.8	15	65.2		
Edebiyat Fakültesi	10	25.0	30	75.0		
Sınıf						
Birinci sınıf	22	43.1	29	56.9	3.33	0.344
İkinci sınıf	62	50.4	61	49.6		
Üçüncü sınıf	39	52.7	35	47.3		
Dördüncü sınıf	50	58.8	35	41.2		

Tablo 21. (Devam) Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerine Göre Şimdiki Flört İlişkisinde Şiddet Uygulama Durumları*

Tanıtıcı Özellikler	Şimdiki Flört İlişkisinde Şiddet Uygulama					
	Evet		Hayır		Test	
	n	%	n	%	X ²	p
Dönem kaybı						
Var	31	54.4	26	45.6	0.163	0.686
Yok	142	51.4	134	48.6		
Yaşadığı Bölge					5.224	0.515
İç Anadolu Bölgesi	18	72.0	7	28.0		
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	13	56.5	10	43.5		
Marmara Bölgesi	34	51.5	32	48.5		
Ege Bölgesi	65	50.8	63	49.2		
Karadeniz Bölgesi	13	50.0	13	50.0		
Akdeniz Bölgesi	21	46.7	24	53.3		
Doğu Anadolu Bölgesi	9	45.0	11	55.0		
Gelir Durumu					1.191	0.551
Gelir gidere eşit	91	54.8	75	45.2		
Gelir giderden az	58	48.3	62	51.7		
Gelir giderden fazla	24	51.1	23	48.9		
Anne Eğitimi					1.887	0.389
İlkokul ve altı	99	55.3	80	44.7		
Ortaokul	29	50.0	29	50.0		
Lise ve üstü	45	46.9	51	53.1		
Baba Eğitimi					4.064	0.255
İlkokul ve altı	60	51.3	57	48.7		
Ortaokul	40	59.7	27	40.3		
Lise	43	44.8	53	55.2		
Üniversite	30	56.6	23	43.4		
Anne Mesleği					6.119	0.295
Ev hanımı	133	56.1	104	43.9		
Diğer**	6	50.0	6	50.0		
Serbest meslek	3	42.9	4	57.1		
İşçi	11	40.7	16	59.3		
Memur	14	40.0	21	60.0		
Emekli	6	40.0	9	60.0		

Tablo 21. (Devam) Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerine Göre Şimdiki Flört İlişkisinde Şiddet Uygulama Durumları*

Tanıtıcı Özellikler	Şimdiki Flört İlişkisinde Şiddet Uygulama					
	Evet		Hayır		Test	
	n	%	n	%	X ²	p
Baba Mesleği						
Serbest meslek	42	57.5	31	42.5	2.267	0.811
Diğer**	16	55.2	13	44.8		
Emekli	50	52.1	46	47.9		
İşçi	32	50.8	31	49.2		
İşsiz	7	50.0	7	50.0		
Memur	26	44.8	32	55.2		
Aile Tipi						
Geniş aile	31	54.4	26	45.6	0.996	0.608
Çekirdek aile	136	52.1	125	47.9		
Parçalanmış aile	6	40.0	9	60		
Kardeş Sayısı						
Kardeşi Yok	11	44.0	14	56	5.37	0.147
Bir kardeş	55	56.1	43	43.9		
İki – üç kardeş	64	46.0	75	54		
Dört ve üzeri kardeş	43	60.6	28	39.4		
Aile içi şiddet durumu						
Var	63	58.9	44	41.1	3.03	0.082
Yok	110	48.7	116	51.3		
Aile içi şiddetin kime yönelik olduğu durumu***						
Kendisi	19	57.6	14	42.4	0	0.983
Kendisi ve diğer üyeler	4	57.1	3	42.9		
Sigara kullanma durumu						
Kullanan	72	54.1	61	45.9	0.423	0.515
Kullanmayan	101	50.5	99	49.5		
Alkol kullanma durumu						
Kullanan	80	58.8	56	41.2	4.349	0.037
Kullanmayan	93	47.2	104	52.8		

*Flört ilişkisi olmayanlar tabloya dahil edilmemiştir

**Anne ve baba mesleğini belirtmeyenleri kapsamaktadır

*** Seyrek aralıklı olan kategoriler hesaplamaya alınmamıştır

Tablo 21’de öğrencilerin bazı tanıtıcı özellikleri ile şimdiki flört ilişkilerindeki şiddet uygulama durumları karşılaştırılmış, aralarında anlamlı bir fark olmamakla birlikte erkek öğrencilerin kız öğrencilerden daha fazla oranda şiddet uyguladığı bulunmuştur ($p>0.05$). Ayrıca 23 yaş üstü, dördüncü sınıfta okuyan ve dönem kaybı olan öğrencilerin anlamlı olmamakla birlikte daha fazla oranda şiddet davranışları sergilediği belirlenmiştir ($p>0.05$). Yapılan analizlerde öğrencilerin fakülte/yüksekokulları ile şimdiki flört ilişkilerindeki şiddet uygulama durumları arasında anlamlı bir fark olduğu belirlenmiş ($p<0.05$) ve Turizm Fakültesi öğrencilerinin diğerlerine göre daha fazla oranda şiddet uyguladığı tespit edilmiştir. Ayrıca İç Anadolu Bölgesinde yaşayan öğrencilerin diğer bölgelerde yaşanlara göre daha fazla oranda şiddet uyguladığı fakat istatistiksel olarak aralarında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$). Ebeveynlerin eğitim durumları, meslekleri ve gelir durumlarına göre şiddet davranışları incelendiğinde ise anlamlı bir fark bulunmamış fakat annesi ev hanımı, ilkokul ve altı mezunu, babası serbest meslek ve ortaokul mezunu olan, geliri giderine eşit olan öğrencilerin daha fazla oranda şiddet uyguladıkları tespit edilmiştir ($p>0.05$). Ayrıca geniş ailede yaşayıp, dört ve daha fazla kardeşi olan ve ailesinde şiddet olduğunu belirten öğrencilerin şiddet davranışları anlamlı olmamakla birlikte yüksek bulunmuştur ($p>0.05$). Öğrencilerin madde kullanım durumlarına göre ise aralarında anlamlı bir fark bulunmamakla birlikte sigara kullanan öğrencilerin şiddet uygulama durumları daha yüksek bulunmuştur ($p>0.05$). Buna karşılık, alkol kullanan öğrencilerin şiddet davranışlarının daha yüksek olduğu ve aradaki farkın da anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Alkol kullanan öğrencilerin şiddet uygulama oranları % 58.8 iken alkol kullanmayanların şiddet uygulama oranı ise % 47.2 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 22. Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerine Göre Şimdiki Flört İlişkisinde Şiddete Maruz Kalma Durumları*

Tanıtıcı Özellikler	Şimdiki Flört İlişkisinde Şiddete Maruz Kalma					
	Evet		Hayır		Test	
	n	%	n	%	X ²	P
Cinsiyet						
Kadın	83	51.6	78	48.4	0.211	0.646
Erkek	93	54.1	79	45.9		
Yaş						
17-19 yaş	13	41.9	18	58.1	2.82	0.244
20-22 yaş	114	56.2	89	43.8		
23 yaş ve üzeri	49	49.5	50	50.5		
Öğrenim görülen Fakülte\Yüks.***						
Meslek Yüksekokulu	45	73.8	16	26.2	35.01	0.001
Fen Fakültesi	14	66.7	7	33.3		
Turizm Fakültesi	9	64.3	5	35.7		
Eğitim Fakültesi	39	59.1	27	40.9		
Tıp Fakültesi	5	55.6	4	44.4		
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	23	53.5	20	46.5		
Sağlık Yüksekokulu	14	51.9	13	48.1		
Mühendislik Fakültesi	8	34.8	15	65.2		
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	7	29.2	17	70.8		
Edebiyat Fakültesi	10	25.0	30	75.0		
Sınıf						
Birinci sınıf	25	49.0	26	51.0	1.194	0.754
İkinci sınıf	64	52.0	59	48.0		
Üçüncü sınıf	43	58.1	31	41.9		
Dördüncü sınıf	44	51.8	41	48.2		
Dönem kaybı						
Var	32	56.1	25	43.9	0.298	0.585
Yok	144	52.2	132	47.8		
Yaşadığı Bölge						
Marmara Bölgesi	38	57.6	28	42.4	2.788	0.835
İç Anadolu Bölgesi	14	56.0	11	44.0		
Ege Bölgesi	69	53.9	59	46.1		
Akdeniz Bölgesi	24	53.3	21	46.7		
Doğu Anadolu Bölgesi	10	50.0	10	50.0		
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	10	43.5	13	56.5		
Karadeniz Bölgesi	11	42.3	15	57.7		

Tablo 22. (Devam) Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerine Göre Şimdiki Flört İlişkisinde Şiddete Maruz Kalma Durumları*

Tanıtıcı Özellikler	Şimdiki Flört İlişkisinde Şiddete Maruz Kalma					
	Evet		Hayır		Test	
	n	%	n	%	X ²	P
Gelir Durumu						
Gelir giderden az	61	50.8	59	49.2	1.062	0.588
Gelir gidere eşit	87	52.4	79	47.6		
Gelir giderden fazla	28	59.6	19	40.4		
Anne Eğitimi						
İlkokul ve altı	103	57.5	76	42.5	3.663	0.160
Ortaokul	26	44.8	32	55.2		
Lise ve üstü	47	49.0	49	51.0		
Baba Eğitimi						
İlkokul ve altı	64	54.7	53	45.3	1.54	0.673
Ortaokul	34	50.7	33	49.3		
Lise	47	49.0	49	51.0		
Üniversite	31	58.5	22	41.5		
Anne Mesleği						
Serbest meslek	7	100	0	0	11.974	0.035
Diğer**	9	75.0	3	25.0		
Ev hanımı	127	53.6	110	46.4		
Emekli	7	46.7	8	53.3		
İşçi	12	44.4	15	55.6		
Memur	14	40.0	21	60.0		
Baba Mesleği						
Emekli	55	57.3	41	42.7	3.347	0.647
İşsiz	8	57.1	6	42.9		
Serbest meslek	41	56.2	32	43.8		
Diğer*	16	55.2	13	44.8		
Memur	27	46.6	31	53.4		
İşçi	29	46.0	34	54.0		
Aile Tipi						
Çekirdek aile	140	53.6	121	46.4	1.06	0.588
Geniş aile	27	47.4	30	52.6		
Parçalanmış aile	9	60.0	6	40.0		
Kardeş Sayısı						
Kardeşi Yok	14	56.0	11	44.0	2.778	0.427
Bir kardeş	56	57.1	42	42.9		
İki – üç kardeş	66	47.5	73	52.5		
Dört ve üzeri kardeş	40	56.3	31	43.7		

Tablo 22. (Devam) Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerine Göre Şimdiki Flört İlişkisinde Şiddete Maruz Kalma Durumları*

Tanıtıcı Özellikler	Şimdiki Flört İlişkisinde Şiddete Maruz Kalma					
	Evet		Hayır		Test	
	n	%	n	%	X ²	P
Aile içi şiddet durumu						
Var	68	63.6	39	36.4	7.242	0.007
Yok	108	47.8	118	52.2		
Aile içi şiddetin kime yönelik olduğu durumu						
Kendisi	20	60.6	13	39.4	1.795	0.408
Diğer kişiler	45	67.2	22	32.8		
Kendisi ve diğer kişiler	3	42.9	4	57.1		
Sigara kullanma durumu						
Kullanan	78	58.6	55	41.4	2.983	0.084
Kullanmayan	98	49.0	102	51.0		
Alkol kullanma durumu						
Kullanan	82	60.3	54	39.7	5.108	0.024
Kullanmayan	94	47.7	103	52.3		

*Flört ilişkisi olmayanlar tabloya dahil edilmemiştir

**Anne ve baba mesleğini belirtmeyenleri kapsamaktadır

***Seyrek aralıklı olan kategoriler hesaplamaya alınmamıştır.

Tablo 22’de öğrencilerin bazı tanıtıcı özellikleri ile şimdiki flört ilişkisinde şiddete maruz kalma durumları karşılaştırılmıştır. Aradaki fark anlamlı olmamakla birlikte, erkek öğrencilerin, kız öğrencilerden daha fazla oranda şiddete maruz kaldığı tespit edilmiştir ($p>0.05$). Ayrıca 20-22 yaş aralığında olup, üçüncü sınıfta okuyan ve dönem kaybı olan öğrencilerin şiddete maruz kalma oranları anlamlı olmamakla birlikte daha yüksektir ($p>0.05$). Fakülte/yüksekokullara göre ise Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin flört şiddetine maruz kalma oranları anlamlı şekilde yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Öğrencilerin yaşadıkları bölgeye göre ise Marmara Bölgesinde yaşayan öğrencilerin anlamlı olmamakla birlikte daha fazla oranda şiddete maruz kaldığı belirlenmiştir ($p>0.05$). Annesi ilkokul ve altı, babası üniversite mezunu olan ve geliri giderinden fazla olan öğrencilerin şiddete maruz kalma oranları daha fazla olup, aralarında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$). Ayrıca anne mesleğini serbest meslek olarak belirten öğrencilerin şiddete maruz kalma oranları anlamlı şekilde daha yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Babası emekli

olan, parçalanmış ailesi ve bir kardeşi olan ile sigara kullanan öğrencilerin şiddete maruz kalma oranları daha yüksek bulunmuş ancak aralarında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$). Ayrıca ailelerinde şiddet olduğunu belirten öğrencilerin şiddete maruz kalma oranları, ailelerinde şiddet olmayanlardan anlamlı şekilde yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Bunun yanında ailesindeki diğer üyelere şiddet uygulandığını belirten öğrencilerin şiddete maruz kalma oranları daha fazla olmakla birlikte yapılan analizlerde aralarında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$). Öğrencilerin yarısından fazlasını, alkol kullanan ve flört şiddetine maruz kaldığını ifade eden öğrenciler oluşturmaktadır ve yapılan analizlerde aradaki farkın anlamlı olduğu bulunmuştur ($p<0.05$).

Tablo 23. Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerine Göre Geçmişteki Flört İlişkisinde Şiddet Uygulama Durumları*

Tanıtıcı Özellikler	Geçmişteki Flört İlişkisinde Şiddet Uygulama					
	Evet		Hayır		Test	
	n	%	n	%	X ²	p
Cinsiyet						
Kadın	79	32.4	165	67.6	10.652	0.001
Erkek	132	46.3	153	53.7		
Yaş						
17-19 yaş	23	36.5	40	63.5	0.487	0.784
20-22 yaş	126	39.7	191	60.3		
23 yaş ve üzeri	62	41.6	87	58.4		
Öğrenim görülen Fakülte						
Yüksekokul						
Su ürünleri Fakültesi	3	75.0	1	25.0	12.466	0.409
Teknoloji Fakültesi	6	66.7	3	33.3		
Tıp Fakültesi	7	53.8	6	46.2		
Teknik Eğitim Fakültesi	2	50.0	2	50.0		
Edebiyat Fakültesi	28	44.4	35	55.6		
Fen Fakültesi	11	44.0	14	56.0		
Meslek Yüksekokulu	45	42.5	61	57.5		
Mühendislik Fakültesi	14	40.0	21	60.0		
Eğitim Fakültesi	41	39.4	63	60.6		
Sağlık Yüksekokulu	18	38.3	29	61.7		
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	12	34.3	23	65.7		
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	18	31.0	40	69.0		
Turizm Fakültesi	6	23.1	20	76.9		
Sınıf						
Birinci sınıf	46	44.7	57	55.3	2.425	0.489
İkinci sınıf	80	41.2	114	58.8		
Üçüncü sınıf	36	38.7	57	61.3		
Dördüncü sınıf	49	35.3	90	64.7		
Dönem kaybı						
Var	42	42.9	56	57.1	0.443	0.506
Yok	169	39.2	262	60.8		
Yaşadığı bölge						
Karadeniz Bölgesi	18	51.4	17	48.6	7.891	0.246
İç Anadolu Bölgesi	21	48.8	22	51.2		
Ege Bölgesi	79	41.1	113	58.9		
Akdeniz Bölgesi	35	39.3	54	60.7		
Doğu Anadolu Bölgesi	14	37.8	23	62.2		

Tablo 23. (Devam) Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerine Göre Geçmişteki Flört İlişkisinde Şiddet Uygulama Durumları*

Tanıtıcı Özellikler	Geçmişteki Flört İlişkisinde Şiddet Uygulama					
	Evet		Hayır		Test	
	n	%	n	%	X ²	p
Marmara Bölgesi	36	36.4	63	63.6	7.891	0.246
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	8	23.5	26	76.5		
Gelir durumu					8.185	0.017
Gelir giderden az	84	45.9	99	54.1		
Gelir gidere eşit	92	33.9	179	66.1		
Gelir giderden fazla	35	46.7	40	53.3		
Anne eğitimi					1.27	0.530
İlkokul ve altı	114	38.9	179	61.1		
Ortaokul	44	44.9	54	55.1		
Lise ve üstü	53	38.4	85	61.6		
Baba eğitimi					0.879	0.830
İlkokul ve altı	81	42.0	112	58.0		
Ortaokul	38	36.5	66	63.5		
Lise	59	40.1	88	59.9		
Üniversite	33	38.8	52	61.2		
Anne mesleği					6.25	0.283
Emekli	17	50.0	17	50.0		
Diğer**	6	42.9	8	57.1		
Ev hanımı	163	40.8	237	59.2		
Memur	15	37.5	25	62.5		
İşçi	8	27.6	21	72.4		
Serbest meslek	2	16.7	10	83.3		
Baba mesleği					4.06	0.541
Diğer**	30	49.2	31	50.8		
İşsiz	7	43.8	9	56.2		
Emekli	67	41.1	96	58.9		
İşçi	42	39.3	65	60.7		
Serbest meslek	39	37.5	65	62.5		
Memur	26	33.3	52	66.7		
Aile tipi					3.369	0.186
Çekirdek aile	157	37.9	257	62.1		
Geniş aile	44	45.8	52	54.2		
Parçalanmış aile	10	52.6	9	47.4		

Tablo 23. (Devam) Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerine Göre Geçmişteki Flört İlişkisinde Şiddet Uygulama Durumları*

Tanıtıcı Özellikler	Geçmişteki Flört İlişkisinde Şiddet Uygulama					
	Evet		Hayır		Test	
	n	%	n	%	X ²	p
Kardeş sayısı						
Kardeşi Yok	14	42.4	19	57.6	0.387	0.943
Bir kardeş	71	41.3	101	58.7		
İki – üç kardeş	80	39.2	124	60.8		
Dört ve üzeri kardeş	46	38.3	74	61.7		
Aile içi şiddet durumu						
Var	71	45.8	84	54.2	3.204	0.073
Yok	140	37.4	234	62.6		
Aile içi şiddet kime yönelik olduğu durumu						
Kendisi	18	38.3	29	61.7	2.578	0.276
Diğer kişiler	46	47.4	51	52.6		
Kendisi ve diğer kişiler	7	63.6	4	36.4		
Sigara kullanma durumu						
Kullanan	108	49.3	111	50.7	13.856	0.001
Kullanmayan	103	33.2	207	66.8		
Alkol kullanma durumu						
Kullanan	110	47.4	122	52.6	9.765	0.002
Kullanmayan	101	34.0	196	66.0		

*Flört ilişkisi olmayanlar tabloya dahil edilmemiştir

**Anne ve baba mesleğini belirtmeyenleri kapsamaktadır

Tablo 23’de öğrencilerin bazı tanıtıcı özellikleri ile geçmiş flört ilişkilerindeki şiddet davranışları karşılaştırılmıştır. Buna göre öğrencilerin cinsiyet, gelir durumu, sigara ve alkol kullanma durumları ile geçmiş flört ilişkilerindeki şiddet davranışları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$). Erkek öğrencilerin geçmiş ilişkilerindeki şiddet davranışları kız öğrencilerden anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Erkek öğrencilerin geçmişte flört şiddeti uygulama oranı % 46.3 iken kızların oranı % 32.4 olarak tespit edilmiştir. Geliri giderinden fazla olan öğrenciler, geliri giderinden az ve geliri giderine eşit olan öğrencilerden daha fazla oranda şiddet uyguladıklarını belirtmiştir ($p<0.05$). Ayrıca sigara kullanan öğrenciler daha fazla oranda şiddet davranışları gösterdiklerini ifade etmişlerdir ($p<0.05$). Bu

öğrencilerin geçmiş ilişkilerinde şiddet uygulama oranları % 49.3 tür. Bununla birlikte alkol kullanan öğrencilerin, kullanmayan öğrencilerden daha fazla oranda şiddet uyguladığı tespit edilmiştir ($p<0.05$). Bu öğrencilerin, geçmişte şiddet uygulama oranları ise % 47.4 olarak bulunmuştur.

Öğrencilerin geçmişteki flört ilişkilerinde şiddet uygulama durumları ile aralarında anlamlı bir fark bulunmamakla birlikte, 23 yaş ve üstü olan, birinci sınıfta okuyan ve dönem kaybı olan öğrencilerin daha fazla oranda şiddet uyguladıkları tespit edilmiştir ($p>0.05$). Fakülte/yüksekokullara göre en fazla Su Ürünleri Fakültesindeki öğrencilerin geçmişte şiddet uyguladıkları bulunmuş fakat aralarında anlamlı bir fark belirlenmemiştir ($p>0.05$). Annesi ortaokul mezunu ve emekli olan öğrenciler ile babası ilkokul ve altı mezunu olan ve baba mesleğini belirtmeyen öğrencilerin daha fazla oranda şiddet uyguladıkları bulunmuş ancak arada anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$). Karadeniz Bölgesinde yaşayan, parçalanmış ailesi olan, kardeşi olmayan, aile içinde şiddet olduğunu belirten ve aile içinde şiddetin hem kendisine hem de ailenin diğer üyelerine yönelik olduğunu ifade eden öğrencilerin şiddet davranışları anlamlı olmamakla birlikte daha yüksek bulunmuştur ($p>0.05$).

Tablo 24. Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerine Göre Geçmişteki Flört İlişkisinde Şiddete Maruz Kalma Durumları*

Tanıtıcı Özellikler	Geçmişteki Flört İlişkisinde Şiddete Maruz Kalma					
	Evet		Hayır		Test	
	N	%	n	%	X ²	p
Cinsiyet						
Kadın	118	48.4	126	51.6	4.056	0.044
Erkek	113	39.6	172	60.4		
Yaş					3.097	0.213
17-19 yaş	26	41.3	37	58.7		
20-22 yaş	148	46.7	169	53.3		
23 yaş ve üzeri	57	38.3	92	61.7		
Öğrenim görülen Fakülte, Yüksekokul					18.75	0.095
Su ürünleri Fakültesi	4	100	0	0		
Teknoloji Fakültesi	5	55.6	4	44.4		
Meslek Yüksekokulu	56	52.8	50	47.2		
Fen Fakültesi	13	52.0	12	48.0		
Tıp Fakültesi	6	46.2	7	53.8		
Edebiyat Fakültesi	29	46.0	34	54.0		
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	25	43.1	33	56.9		
Mühendislik Fakültesi	15	42.9	20	57.1		
Sağlık Yüksekokulu	19	40.4	28	56.6		
Eğitim Fakültesi	41	39.4	63	60.6		
Turizm Fakültesi	9	34.6	17	65.4		
Teknik Eğitim Fakültesi	1	25.0	3	75.0		
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	8	22.9	27	77.1		
Sınıf					8.639	0.034
Birinci sınıf	53	51.5	50	48.5		
İkinci sınıf	92	47.4	102	52.6		
Üçüncü sınıf	31	33.3	62	66.7		
Dördüncü sınıf	55	39.6	84	60.4		
Dönem kaybı					0.248	0.619
Var	45	45.9	53	54.1		
Yok	186	43.2	245	56.8		
Yaşadığı bölge					7.478	0.279
İç Anadolu Bölgesi	22	51.2	21	48.8		
Ege Bölgesi	93	48.4	99	51.6		
Karadeniz Bölgesi	16	45.7	19	54.3		

Tablo 24. (Devam) Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerine Göre Geçmişteki Flört İlişkisinde Şiddete Maruz Kalma Durumları*

Tanıtıcı Özellikler	Geçmişteki Flört İlişkisinde Şiddete Maruz Kalma					
	Evet		Hayır		Test	
	N	%	n	%	X ²	p
Akdeniz Bölgesi	38	42.7	51	57.3	7.478	0.279
Marmara Bölgesi	39	39.4	60	60.6		
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	12	35.3	22	64.7		
Doğu Anadolu Bölgesi	11	29.7	26	70.3		
Gelir durumu					6.413	0.041
Gelir giderden az	89	48.6	94	51.4		
Gelir gidere eşit	104	38.4	167	61.6		
Gelir giderden fazla	38	50.7	37	49.3		
Anne eğitimi					1.089	0.580
İlkokul ve altı	123	42.0	170	58.0		
Ortaokul	47	48.0	51	52.0		
Lise ve üstü	61	44.2	77	55.8		
Baba eğitimi					2.939	0.401
İlkokul ve altı	76	39.4	117	60.6		
Ortaokul	49	47.1	55	52.9		
Lise	70	47.6	77	52.4		
Üniversite	36	42.4	49	57.6		
Anne mesleği					2.549	0.769
Serbest meslek	7	58.3	5	41.7		
Emekli	17	50.0	17	50.0		
İşçi	14	48.3	15	51.7		
Memur	19	47.5	21	52.5		
Diğer**	6	42.9	8	57.1		
Ev hanımı	168	42.0	232	58.0		
Baba mesleği					4.094	0.536
İşsiz	10	62.5	6	37.5		
İşçi	52	48.6	55	51.4		
Serbest meslek	44	42.3	60	57.7		
Emekli	68	41.7	95	58.3		
Memur	32	41.0	46	59.0		
Diğer**	25	41.0	36	59.0		
Aile tipi					5.125	0.077
Çekirdek aile	179	43.2	235	56.8		
Geniş aile	39	40.6	57	59.4		
Parçalanmış aile	13	68.4	6	31.6		

Tablo 24. (Devam) Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerine Göre Geçmişteki Flört İlişkisinde Şiddete Maruz Kalma Durumları*

Tanıtıcı Özellikler	Geçmişteki Flört İlişkisinde Şiddete Maruz Kalma					
	Evet		Hayır		Test	
	N	%	n	%	X ²	p
Kardeş sayısı						
Kardeşi Yok	15	45.5	18	54.5	3.082	0.379
Bir kardeş	84	48.8	88	51.2		
İki – üç kardeş	84	41.2	120	58.8		
Dört ve üzeri kardeş	48	40.0	72	60.0		
Aile İçi Şiddet						
Var	77	49.7	78	50.3	3.219	0.073
Yok	154	41.2	220	58.8		
Aile içi şiddetin kime yönelik olduğu durumu						
Kendisi	21	44.7	26	55.3	0.575	0.750
Diğer kişiler	49	50.5	48	49.5		
Kendisi ve diğer kişiler	6	54.5	5	45.5		
Sigara kullanma durumu						
Kullanan	113	51.6	106	48.4	9.556	0.002
Kullanmayan	118	38.1	192	61.9		
Alkol kullanma durumu						
Kullanan	124	53.4	108	46.6	16.07	0.001
Kullanmayan	107	36.0	190	64.0		

*Flört ilişkisi olmayanlar tabloya dahil edilmemiştir

**Anne ve baba mesleğini belirtmeyenleri kapsamaktadır.

Öğrencilerin tanıtıcı özelliklerinden, cinsiyet, sınıf, gelir durumu, sigara ve alkol kullanma durumları ile geçmiş flört ilişkilerinde şiddete maruz kalma durumları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p < 0.05$). Buna göre kız öğrenciler, erkek öğrencilerden daha fazla oranda şiddete maruz kalmıştır ($p < 0.05$). Geçmiş ilişkilerinde şiddete maruz kalan kızların oranı % 48.4 iken erkek öğrencilerin oranı % 39.6 olarak bulunmuştur. Ayrıca birinci sınıf öğrencilerinin şiddete maruz kalma oranları diğer sınıflardaki öğrencilere göre anlamlı şekilde yüksek bulunmuştur ($p < 0.05$). Geliri giderinden fazla olan öğrenciler, geliri giderinden az ve geliri giderine eşit olan öğrencilerden daha fazla oranda şiddete maruz kaldığını belirtmiştir ($p < 0.05$). Ayrıca araştırmaya göre sigara kullanan öğrenciler geçmiş

ilişkilerinde daha fazla oranda şiddet mağduru olmuştur ($p<0.05$). Sigara kullanan ve şiddete maruz kalanların oranı % 51.6 iken sigara kullanmayan ve şiddete maruz kalanların oranı ise % 38.1 olarak tespit edilmiştir. Aynı şekilde alkol kullanan öğrenciler, kullanmayanlara göre daha fazla oranda şiddete maruz kalmıştır ($p<0.05$). Bu öğrencilerin oranı % 53.4 iken alkol kullanmadığı halde şiddete maruz kalanların oranı ise % 36 olarak bulunmuştur.

20-22 yaş grubunda, dönem kaybı olan ve Su Ürünleri Fakültesinde eğitimine devam eden öğrencilerin geçmişlerinde daha fazla oranda flört şiddetine maruz kaldıkları bulunmuş, yapılan analizlerde aralarında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$). Ayrıca annesi ortaokul mezunu ve serbest meslekle uğraşan, babası lise mezunu ve işsiz olan öğrencilerin anlamlı olmamakla birlikte daha fazla oranda geçmiş ilişkilerinde şiddete maruz kaldıkları bulunmuştur ($p>0.05$). İç Anadolu Bölgesinde yaşayan, parçalanmış ailesi ve bir kardeşi olan, ailesinde aile içi şiddet olduğunu belirten ve aile içi şiddetin hem kendisine hem de ailenin diğer üyelerine yönelik olduğunu ifade eden öğrencilerin geçmişte şiddete maruz kalma oranları daha yüksek bulunmuştur. Ancak yapılan analizlerde anlamlı bir fark ortaya çıkmamıştır ($p>0.05$) (Tablo 24).

Tablo 25. Öğrencilerin Geçmişteki Flört İlişkilerinde Şiddete Maruz Kalma Durumlarına Göre Şimdiki İlişkilerinde Şiddet Uygulama Durumları

Geçmişteki flört ilişkisinde şiddete maruz kalma durumu	Şimdiki flört ilişkisinde şiddet uygulama durumu						Test	
	Şiddet uygulayan		Şiddet uygulamayan		Flört ilişkisi olmayan		X ²	P
	n	%	n	%	n	%		
Maruz kalan	85	36.8	30	13.0	116	50.2	63.15	0.001
Maruz kalmayan	69	23.2	111	37.2	118	39.6		
Flört ilişkisi olmayan	19	16.4	19	16.4	78	67.2		

Tablo 25’de geçmiş ilişkilerinde şiddete maruz kalan öğrencilerin şimdiki flört ilişkilerinde şiddet uyguladıkları tespit edilmiş ve aralarındaki fark anlamlı

bulunmuştur ($p<0.05$). Buna göre geçmiş flört ilişkilerinde şiddete maruz kalan öğrencilerin, şimdiki flört ilişkilerinde şiddet uygulama oranları % 36.8 olarak belirlenmiştir. Buna karşılık geçmişte şiddete maruz kaldığı halde şimdi şiddet uygulamayan öğrencilerin oranı ise % 13 olarak tespit edilmiştir.

Bu çalışmada ayrıca (Ek Tablo 2) öğrencilerin şimdiki ve geçmiş ilişkilerinde maruz kaldıkları ve uyguladıkları şiddet türlerine bakılmıştır. Buna göre öğrenciler hem geçmiş hem şimdiki flört ilişkilerinde en fazla duygusal şiddete maruz kaldıklarını ve uyguladıklarını belirtmişlerdir. Duygusal şiddet olarak belirtilen ve en fazla görülen davranışlar sırasıyla, kıskanmak, bağırarak, azarlamak, kontrol etmek olarak sıralanmıştır. Öğrenciler şimdiki ve geçmiş ilişkilerinde ikinci olarak fiziksel şiddete maruz kaldıklarını ve uyguladıklarını belirtmişlerdir. En fazla maruz kaldıkları ve uyguladıkları davranışları sırasıyla, cezalandırmak, çimdiklemek, tokat atmak ve saç çekmek olarak ifade etmişlerdir. Öğrencilerin en az uyguladıkları ve maruz kaldıkları şiddet türü olarak cinsel şiddet belirlenmiştir. En çok görülen cinsel şiddet davranışları da istek dışı cinsel davranışa zorlama ve istemediği halde dokunmak olarak belirtmişlerdir.

5. TARTIŞMA

Bu bölümde, üniversite öğrencilerinin tanıtıcı özellikleri, öğrenim gördükleri okula ilişkin bilgiler, sigara ve alkol kullanma durumları, aile içi şiddet ve flört ilişkilerinde şiddet durumları ile flört şiddetine yönelik tutum ve davranışlarına ilişkin elde edilen bulguların tartışma ve yorumuna yer verilmiştir.

5. 1. Öğrencilerin Bazı Tanıtıcı Özelliklerine Göre Flörtte Şiddete Yönelik Tutum ve Davranışları İle İlgili Bulguların Tartışması

Araştırmaya katılan öğrenciler arasında erkek öğrencilerin, erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel şiddete, erkeğin flörtte uyguladığı psikolojik şiddete ve kadının flörtte uyguladığı psikolojik şiddete yönelik tutum puan ortalamalarının anlamlı şekilde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p < 0.05$) (Tablo 5, 9,17). Ayrıca kadının flörtte uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutum puan ortalamaları erkeklerde kızlara göre daha yüksek iken aralarında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p > 0.05$) (Tablo 13). Bu bulgu literatürdeki çalışmalarla benzerlik göstermektedir. Gerek ülkemizde gerekse yurtdışında yapılan çeşitli araştırmalar, erkeklerin flörtte şiddeti kabul etme düzeylerinin kızlardan daha yüksek olduğunu göstermiştir (Sezer, 2008; Yumuşak, 2013; Kaya Sakarya, 2013; Campbell, 2006; Martins ve ark., 2014). Üniversite öğrencileri arasında yapılan ve çiftler arası şiddeti kabul düzeylerini etkileyen etmenlerin incelendiği bir çalışmada, erkek öğrencilerin şiddeti kabul etme düzeyleri kız üniversite öğrencilerinden anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur (Kepir Savoly ve ark., 2014). Ayrıca, Bilir'in (2014) Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin şiddete yönelik tutumlarını incelediği çalışmada, şiddet tutumları arasında erkekler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Benzer şekilde gerek ilköğretim (Balkıs, Duru ve Buluş, 2005; Çelikleş, 2013), gerekse lise öğrencileri arasında yapılan çalışmalarda (Çetin, 2004; Avcı, 2010) da erkek öğrencilerin şiddeti daha fazla onayladıkları ve daha fazla şiddet eylemlerinde buldukları ortaya çıkmıştır. Bu çalışmada ve konu ile ilgili diğer çalışmalarda ortaya çıkan bu sonuç, toplumumuzdaki erkek çocuklar ile kız çocukların kültürel yetiştirme tarzlarındaki farklılıklardan kaynaklanabilir. Kız çocukların toplumla daha uyumlu ve uysal rolde

yetişmesi desteklenirken, özellikle erkek çocukların çocukluktan itibaren kızlardan daha saldırgan olmaları için desteklenmeleri, şiddet-saldırganlığın hoş görülmesi ve erkeklerin şiddeti destekleyen rollerle toplumsallaşmalarına bağlanabilir.

Erkeklerde yüksek olan bu şiddet tutumlarının onların davranışlarına da yansıdığı görülmektedir (Tablo 21, 23). Özellikle geçmiş flört ilişkilerinde şiddet uyguladıklarını ifade eden erkekler ile kızlar arasında anlamlı bir fark bulunurken ($p<0.05$), şimdiki flört ilişkilerinde erkeklerin şiddet uygulama oranı yüksek olmasına rağmen aralarında anlamlı bir fark belirlenmemiştir ($p>0.05$). Bu bulgu ülkemizde ve yurt dışında yapılan ve erkeklerin daha fazla oranda şiddet davranışı sergilediğini gösteren çeşitli çalışmalarla benzerlik göstermektedir (Polat, 2013; Aygen ve Açık, 2014; Bütün ve ark., 2013; Dursun, Aytaç, Sokullu Akıncı, 2011; Bremond, Ahn, Boykin, 2014). Bu sonuçlar da erkeklerde şiddet tutumlarının yüksek olmasının onların şiddet davranışlarına da yansıdığını göstermektedir. Bunun nedeni, toplumumuzda cinsiyet rollerinin baskın olarak ataerkil düzen içerisinde, erkeğin şiddet uygulamasını desteklemesi ile açıklanabilir. Ayrıca öğrencilerin flört ilişkilerinde şiddete maruz kalma durumları araştırıldığında, şimdiki flört ilişkilerinde erkekler öğrencilerin daha fazla oranda şiddete maruz kaldıklarını belirtmelerine rağmen aralarında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$). Geçmişteki flört ilişkilerinde ise kız öğrencilerin anlamlı bir şekilde erkeklerden daha fazla oranda şiddete maruz kaldıkları tespit edilmiştir ($p<0.05$) (Tablo 22, 24). Gerek yurt içinde gerekse yurt dışında yapılan bazı çalışmalar, kadınların şiddete daha çok maruz kaldığını gösterirken (Yanık ve ark., 2014; Forke ve ark., 2008; Kalkan, 2010; Ames, Glenn ve Simons, 2014), bir çalışmada ise erkeklerin kadınlara göre daha fazla şiddete maruz kaldıkları sonucuna varılmıştır (Hoff, 2012). Ayrıca kadınların fiziksel ve cinsel şiddete erkeklerden daha fazla maruz kalabildikleri, duygusal şiddetin ise eşler/flörtler arasında benzer oranlarda veya kadınlar tarafından daha fazla oranda uygulanıyor olabileceği düşünülmektedir. Bu çalışmada da erkek öğrencilerin şimdiki flört ilişkilerinde kadınlardan daha fazla şiddet mağduru olmaları daha fazla duygusal şiddete maruz kalıyor olmalarıyla açıklanabilir (Ek Tablo 2).

Flörtte şiddet tutum ölçekleri ile yaş grupları arasında anlamlı bir fark olmamasına rağmen, 17-19 yaş arası gençlerin şiddete yönelik tutum puanları diğer yaş gruplarına göre daha yüksek bulunmuştur ($p>0.05$) (Tablo 5, 9, 13, 17). Araştırmaya katılan 17-19 yaş arası öğrencilerin, diğer yaş gruplarındaki öğrencilerden sayıca az olmaları sonucu etkilemiş olabileceği gibi bu sonuç diğer araştırma bulguları ile paralellik de göstermektedir. Bütün ve ark. (2013), lise öğrencileri arasında yaptığı bir çalışmada, 16, 17 ve 18 yaş grubundaki öğrencilerin 14 ve 15 yaş grubundakilere göre aldıkları şiddet puanları daha yüksek tespit edilmiştir. Ayrıca Genç (2007), yaptığı çalışmada 17-18 yaş grubundaki öğrencilerin, 16 yaş grubu ile 14-15 yaş grubunda yer alan öğrencilere göre daha fazla fiziksel zorbalığa başvurdukları ve maruz kaldıklarını saptamıştır. Ergen ve çocuklarda görülen şiddet 15-16 yaşları arasında en yüksek seviyeye ulaşmakta ve risk faktörü olmaktadır (Ögel, Tarı, Eke, 2006). Bu yaş döneminde, fiziksel görünüşte, ilişkilerde, zihinsel kapasite ve duygu durumunda pek çok değişiklikler ve geçişler yaşanabilir. Ergenler bu dönemde çevrelerine karşı öfkeli davranışlar gösterebilirler ve çevreleri ile sağlıklı iletişim kuramamaları şiddet eğilimleri göstermelerinin nedeni olarak açıklanabilir.

Ancak, araştırmaya katılan öğrencilerin yaş grupları ile flörtte şiddet davranışları araştırıldığında anlamlı bir fark bulunmamakla birlikte, flört ilişkilerinde şiddet uygulayanların 23 yaş ve üzeri, flört ilişkilerinde şiddete maruz kalanların ise 20-22 yaş arasında olduğu bulunmuştur ($p>0.05$) (Tablo 21, 22, 23, 24). Araştırmadaki bu sonuç, 17-19 yaş grubundaki öğrencilerin şiddet tutumları diğer yaş gruplarına göre daha yüksek bulunsada şiddet uygulayan ve şiddete maruz kalan öğrencilerin daha büyük yaş gruplarında olduğunu göstermektedir. Fakat örneklem grubundaki 17-19 yaş arasındaki öğrencilerin sayısının diğer yaş gruplarındaki öğrencilerin sayısından az olmasının sonucu etkileyebileceği de düşünülmektedir. Literatürdeki, donanma personeli arasında yapılan bir çalışmada, romantik ilişkilerde yaşanan istismar açısından 17-29 yaş aralığı riskli aralık olarak kabul edilmektedir. Bu dönemde kadın ve erkeklerin istismar davranışlarını diğer dönemlere göre daha fazla sergiledikleri ve 30 yaşından sonra bu riskin azalmaya başladığı belirtilmiştir (Merrill ve ark., 2004). Ayrıca, Aslan ve ark., (2008) çalışmalarında 24 yaş ve üzeri

gruptaki öğrencilerin diğer gruplardaki öğrencilere göre geçmişteki ve şimdiki flört ilişkilerinde daha fazla şiddete maruz kaldıklarını ve şiddet uyguladıklarını bulmuştur. Bu çalışmaları destekleyen bir diğer araştırmada da yaşın ilerlemesi ile birlikte yakın ilişki istismarının azaldığı bulunmuştur (Burazeri ve ark., 2005).

Gençlerden beklenen yaşın ilerlemesiyle ve eğitim seviyelerinin artmasıyla birlikte şiddete yönelik tutumların değişmesi, davranışların azalması, şiddet konusunda farkındalık kazanmaları ve sağlıklı ilişkiler konusunda tecrübe kazanmalarıdır. Ancak, bu çalışmada ortaya çıkan sonuç, yaşı büyük olan öğrencilerin flört ilişki süresi ve sayısına bağlı olarak şiddet deneyimlerinin fazla olması, iş bulma ve sınav kaygısı gibi stres kaynakları, kişilerarası iletişim, problemlerle baş etme gibi konularda bilgi, beceri ve deneyimlerinin yetersiz olması gibi nedenlerden dolayı ilişkilerinde yaşadıkları sorunlarla yeterince baş edememeleri ve şiddete başvurmaları ile açıklanabilir.

Araştırmada erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddete yönelik tutum puanları ve kadının flörtte uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddete yönelik tutum puanları parçalanmış ailesi olan öğrencilerde daha yüksek bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 5, 9, 13, 17). Öğrencilerin şiddet davranışları araştırıldığında ise, anlamlı bir fark bulunmamakla birlikte, geniş ailesi olan öğrencilerin şimdiki ilişkilerinde şiddet uygulama oranı daha yüksek iken, parçalanmış ailesi olanların şimdiki ilişkilerinde daha fazla şiddete maruz kaldıkları ve geçmiş ilişkilerinde daha fazla oranda şiddet davranışları gösterdikleri bulunmuştur ($p > 0.05$) (Tablo 21, 22, 23, 24). Bu bulgu literatür ve diğer çalışmalar ile uyumludur. Buna göre, aile tipi öğrencilerin zorba davranışlar göstermesinde etkili bir faktör olabilir. Anne-babası birlikte olmayan öğrenciler, zorbalık davranışlarına daha fazla başvurmaktadır (Okan İbiloğlu, 2012). Bir çalışmada, üye sayısının az olduğu (iki kişilik) ve anneleri kendilerine olumsuz davranan öğrencilerin daha saldırgan olduğu saptanmıştır. Araştırmada üye sayısının az (iki) olduğu aileler genelde anne-babası boşanmış (parçalanmış) ya da anne-babasından biri ölmüş olan öğrenci aileleridir ve bu durumun ailesel şiddete kaynaklık ettiği düşünülen başlıca risk etkenlerinden biri olarak kabul edildiği bilinmektedir (Ayan,2007a). Ayrıca, Yavuz Gümüş'ün (2011)

çalışmasında, saldırgan çocukların aile tipinin geniş aile olması durumunda, ebeveynlerinden “hakaret yeme” ve “küçümseme ve aşağılama” şiddet değişkenlerinde artış bulunmuştur.

Ergenlik ve genç erişkinlik döneminde şiddet davranışını artıran faktörler arasında sosyal izolasyon, ebeveyn yetersizliği, sosyal problem çözme becerisi, akranların olumsuz etkisi, çocuklukta şiddete maruz kalma, yoksulluk ve parçalanmış aile yer almaktadır (Dahlberg,1998). Literatürde, gelişmiş batı ülkelerinde şiddet davranışına yol açan aileye ilişkin değişkenler arasında özellikle, ebeveynlerin boşanmaları son derece önemli rol oynamaktadır (Kızmaz, 2006). Aynı zamanda, parçalanmış aileden gelmek fiziksel şiddetin mağduru olmaya da etkindir (İnci ve Duman, 2014). Ayan (2007a), boşanmış ya da parçalanmış aileden gelmenin yanında, olumsuz anne tutum ve davranışlarının da çocukların aile içinde şiddete uğrama ve daha fazla saldırgan olma olasılığını artırdığını belirtmektedir. Bu tür ailelerde yaşayan çocukların ruhsal ve sosyal yoksunlukları nedeniyle, normal ailelerde yaşayan çocuklardan daha saldırgan olduğuna ilişkin veriler yer almaktadır. Parçalanmış ya da geniş ailede, çocuğa yönelik şiddet olaylarının yaşanması tek başına şiddet davranışı için belirleyici olmadığı; anne ve babanın eğitimi, sosyal ve ekonomik statüsü, ait olduğu sosyal sınıf, eşlerin ilişkilerinin niteliği, kişilik özellikleri gibi birçok durumun birbirini etkileyerek şiddet olaylarının ortaya çıkma olasılığını artırdığı düşünülebilir.

Araştırma bulgularına göre, anne ve baba eğitimi ile erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddet, kadının flörtte uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddete yönelik tutum puanları karşılaştırılmış fakat aralarında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$) (Tablo 5, 9, 13, 17). Bu sonuç ebeveynlerin eğitim düzeyi ile şiddet tutumları arasındaki ilişkiyi araştıran bazı çalışmalarla uyumludur (Özcan, 2009; Güler, 2014; Polat, Köse, Save, 2006; Kaplan ve Akalın, 2014; Yakut, 2012; Sili, 2012). Ayrıca literatürde ebeveynlerin eğitim düzeyi ile şiddet tutumları arasında fark olduğunu belirten çalışmalarda vardır (Gençoğlu, Kumcağız, Ersanlı, 2014; Kaya Sakarya, 2013). Araştırmada, öğrencilerin anne–baba eğitimleri ile flörtte şiddete ilişkin tutum puanları ve davranışları arasında fark olmamakla birlikte

özellikle anne eğitim düzeyi düşük olan öğrencilerde şiddet tutum puanlarının ve davranışlarının daha yüksek olduğu bulunmuştur ($p>0.05$) (Tablo 21, 22, 23, 24). Ağlamaz'ın (2006) çalışmasında anne öğrenim düzeyi ortaokul mezunu olan öğrencilerin saldırgan davranışlarda bulunma eğiliminin diğer öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ancak baba eğitim durumuna göre şiddet tutum puanlarına bakıldığında, babası üniversite mezunu olan öğrencilerin şiddet tutumları daha yüksek bulunmuştur. Bu bulgu, Bütün ve arkadaşlarının (2013) çalışmasında, anne ve babanın eğitim düzeyleri arttıkça çocukların aldıkları şiddet puan ortalamalarının arttığı çalışması ile paralel bir bulgudur. Buna karşılık çalışmada, şiddete maruz kalma ve şiddet uygulama davranışları araştırıldığında, genel olarak eğitim düzeyi düşük olan babaların çocuklarında şiddete maruz kalma ve şiddet uygulama davranışlarının oranı daha fazla görülmektedir. Bu bulgu da Yıldırım'ın (2007) çalışmasındaki, şiddete başvuran ergenlerin baba eğitim düzeylerinin, şiddete başvurmamış ergenlere göre daha düşük olduğu bulgusuyla paralellik göstermektedir. Aynı şekilde Birimoğlu da (2012), üniversite öğrencileri arasında yaptığı çalışmasında şiddete başvuran öğrencilerin babalarının eğitim düzeyinin, şiddete başvurmeyen öğrencilerden daha düşük olduğunu bulunmuştur. Ayrıca, araştırmada anlamlı bir fark olmamakla birlikte babalarının eğitim düzeyini üniversite mezunu olarak belirten öğrencilerin şimdiki flört ilişkilerinde daha fazla oranda şiddete maruz kaldıkları belirlenmiştir ($p>0.05$).

Eğitimin, şiddet tutum ve davranışlarını azaltmada önemli bir faktör olduğu düşünülmektedir. Çünkü öğrenim düzeyi yüksek olan anne ve babaların çocuklarına daha bilinçli davrandıkları, onlarla daha etkili iletişim kurdukları ve çocuklarının kişiliklerini daha olumlu yönde etkiledikleri düşünülebilir. Öğrenim düzeyi yüksek olan aileler aynı zamanda sosyoekonomik düzeyleri de yüksek aileler olduğu ve çocuklarına daha iyi olanaklar sağlayabildikleri için gelişimlerinin daha olumlu yönde etkilendiği düşünülebilir. Buna karşılık olarak, öğrenim seviyesi düşük ailelerin aynı zamanda sosyo-ekonomik düzeyi de düşük aileler olduğu ve çocuklarına daha iyi koşullar sağlayamadıkları varsayılabilir. Bununla birlikte hem maddi hem manevi ihtiyaçları yeterince karşılanamayan gençlerin istenmeyen davranışlara yönelmeleri, ebeveyn eğitim düzeyinin düşük olduğu gençler arasında

şiddetin daha fazla görülmesini açıklayabilir. Ancak günümüz koşullarında eğitim ve sosyoekonomik düzeyin artışına bağlı olarak, ailenin çocuklarına sundukları olanakların artması bununla birlikte baba ilgisi ve denetiminin azalmasıyla, gençlerle ilişkilerinin daha olumsuz olması sonucu gençlerde saldırganlık ve şiddet eğilimlerinin artabileceği de düşünülebilir. Tüm bu sonuçlara baktığımızda şiddet toplumun her kesiminden insanı etkileyen önemli ve yaygın bir sağlık sorunu olarak kabul edilebilir.

Araştırmada, baba mesleği ile erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddet, kadının flörtte uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddete yönelik tutum puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$) (Tablo 5, 9, 13, 17). Ancak tüm ölçeklerde babası işsiz olan öğrencilerin şiddet tutum puanları daha yüksek bulunmuştur. Ayrıca öğrencilerin flört ilişkilerindeki şiddet davranışları ve şiddete maruz kalma durumları ile baba mesleği arasında anlamlı bir fark bulunmamakla birlikte babası serbest meslekle uğraşan ve işsiz olan öğrenciler daha fazla oranda şiddet uygularken, babası işsiz ve emekli olan öğrenciler daha fazla oranda şiddete maruz kalmaktadır ($p>0.05$) (Tablo 21, 22, 23, 24). Bu sonuç, babanın çalışma durumunun öğrencilerin şiddet eğilimini etkilediğini göstermektedir. Buna bağlı olarak araştırma sonuçları da ilgili literatürdeki çalışmaları destekler niteliktedir. Özgür, Yörükoğlu, Baysan Arabacı'nın (2011) çalışmasında babası çalışmayan öğrencilerin şiddet eğilimlerinin çalışanlara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Çeşitli kaynaklarda aile içi geçimsizlik, boşanma, babanın işsiz kalması, alkol kullanması gibi ailede strese neden olan olayların, çocuğa yönelik istismar ve ihmal eğilimini arttırdığı bildirilmektedir (Boz, Acar, Kurtuluş, 2008). Aynı zamanda yapılan bazı çalışmalarda da baba mesleği ya da çalışma durumu ile gençlerin şiddet tutumları ve şiddet davranışları arasında ilişki bulunmamışken (Genç, 2007; Bebiş, Coşkun, Açık, 2014), literatürde babası gelir getiren bir işte çalışan ergenler arasında şiddet eğiliminin daha yüksek olduğunu gösteren çalışmalara da rastlanmıştır (Haskan Avcı ve Yıldırım, 2015). Araştırmada şiddet eğilim puanlarının ve şiddet davranışlarının daha yüksek bulunmasının nedeni, babası çalışmayan ya da düzenli ve yüksek gelir getiren işlerde çalışmayan gençlerin ailelerinde ortaya çıkan sosyal ve ekonomik sorunlarla baş etme yöntemi olarak aileden ve çevreden şiddet

davranışını öğrenmeleri ve problem çözme aracı olarak şiddeti kullanmaları olarak düşünülebilir.

Annenin çalışma durumu ile erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel şiddet, erkeğin flörtte uyguladığı psikolojik şiddet, kadının flörtte uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutum puanları, karşılaştırılmış arada anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$) (Tablo 5, 9, 13). Fakat, annesi emekli ve işçi olarak çalışan annelerin çocuklarının şiddet tutum puanlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Tablo 5, 9, 13, 17). Araştırmada sadece annesi işçi olarak çalışan öğrenciler ile kadının flörtte uyguladığı psikolojik şiddete yönelik tutum puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 17). Annesi işçi olarak çalışan öğrencilerin kadının flörtte uyguladığı psikolojik şiddete yönelik şiddet tutum puanlarının yüksek olması, şiddet türü olarak toplumumuzda psikolojik/duygusal şiddetin diğer şiddet türlerine göre daha masum ve kabul edilebilir olarak görülmesi ile açıklanabilir. Ayrıca annenin mesleği ile şiddet davranışları arasında yapılan karşılaştırmalarda anlamlı olmamakla birlikte annesi ev hanımı ve emekli olan öğrenciler daha fazla şiddet uygularken, annesi serbest meslekle uğraşan öğrencilerin daha fazla oranda şiddete maruz kaldıkları bulunmuştur ($p>0.05$) (Tablo 21, 22, 23, 24). Literatürdeki çalışmalara bakıldığında, Özgür, Yörükoğlu, Baysan Arabacı'nın (2011) lise öğrencilerinin şiddet algıları, şiddet eğilim düzeyleri ve etkileyen faktörleri incelediği çalışmasında, annenin çalışma durumuna göre öğrencilerin şiddet eğilim puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir. Bulut'un (2015) çalışmasında ise annesi emekli olan öğrencilerin aile içi şiddete yönelik tutum puan ortalamaları daha yüksek bulunurken, çalışmadaki bulgulardan farklı olarak, Yakut'un (2012) çalışmasında annesi doktor, avukat, mühendis olan öğrencilerin şiddet eğilimlerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Genel olarak anneleri ev hanımı, emekli, işçi ve serbest meslekle uğraşan gençlerin şiddet tutum puanlarının ve şiddet davranışlarının yüksek olmasının nedeni, annelerin eğitim düzeylerinin yaptıkları iş gereği düşük olabileceği ve kendileri de çocuklarına karşı şiddet uygulayarak sorunların çözümünde rol model olabilecekleri şeklinde açıklanabilir. Literatüre bakıldığında, annelerin eğitim düzeyi azaldıkça çocuklarına fiziksel istismar/ihtimal davranışlarına daha fazla başvurdukları yönünde bulgulara rastlanmıştır (Güler ve ark., 2002). Ayrıca annelerin işleri gereği

aktif çalıştıkları dönemde gerek çalışma koşulları gerekse çalışma saatleri nedeniyle, özellikle çocuklarının kişilik gelişim dönemlerinde onlara etkili ve yeterli zaman ayıramamalarına bağlı olarak çocukların olumsuz tutum ve davranışlar geliştirmeleri şeklinde açıklanabilir. Öte yandan günümüzde şiddetin farklı eğitim düzeylerinden, farklı ekonomik ve sosyal sınıftan pek çok kişiyi etkileyebilen yaygın bir problem olduğu varsayılırsa çalışmadan elde edilen sonuçların da bunu desteklediği düşünülebilir.

Araştırmada kardeşi olmayan öğrencilerin şiddet tutum puanları daha yüksek bulunmakla birlikte erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel şiddet ve kadının flörtte uyguladığı fiziksel şiddet tutum puanları ile arasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$) (Tablo 5, 13). Buna karşılık kardeşi olmayan öğrencilerle, erkeğin flörtte uyguladığı psikolojik şiddet ve kadının flörtte uyguladığı psikolojik şiddete yönelik tutum puanları arasında anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$) (Tablo 9, 17). Literatürde kardeş sayısı ile şiddet tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğunu belirten çalışmalara rastlanırken (Gençoğlu, Kumcağız, Ersanlı, 2014), fark olmadığını belirten çalışmalara da rastlanmıştır (Zinnur Kılıç, 2012; Göktaş, 2010). Araştırmada tek çocukların şiddet tutumlarının yüksek olmasının nedeni örneklem grubundaki kardeşi olmayan öğrencilerin sayısının diğerlerinden daha az olmasından kaynaklanabilir. Ayrıca öğrencilerin kardeşlerinin olmaması ile çatışma ya da problemlerle başa çıkmada kardeşin olumlu etkilerinin ve desteğinin olamaması, ailede tek olmanın verdiği duygularla hep ilgi odağı olmak istemesi, başkalarından sürekli ilgi beklemesi gibi davranışlarının olabileceği ve bu yüzden de şiddet tutum ve davranışlarının daha yüksek olabileceği düşünülebilir.

Kardeş sayısı ile flörtte şiddet davranışları arasında anlamlı bir fark bulunmamakla birlikte, kardeşi olmayan ve dört ve üzeri kardeşi olan gençlerin daha fazla şiddet uyguladıkları tespit edilirken ($p>0.05$) (Tablo 21, 23), bir kardeşi olan gençlerin de daha fazla oranda şiddete maruz kaldıkları bulunmuştur ($p>0.05$) (Tablo 22, 24). Bu bulgulara göre kardeşi olmayan öğrencilerin yüksek şiddet tutumlarının davranışlarına da yansıdığı söylenebilir. Ayrıca, dört ve üzerinde kardeşi olan

öğrencilerin şiddet davranışlarının yüksek bulunmasına paralel olarak, Yavuz Gümüş (2011) çalışmasında, kardeş sayısı şiddet davranışını etkilemekle birlikte, şiddet değişkenlerinin ailedeki çocuk sayısı arttıkça artmakta, aile içindeki çocuk sayısı azaldıkça azalmakta olduğunu belirtmiştir. Aynı şekilde Bulut'un (2015) çalışmasında da dört ve üzeri kardeşe sahip olanların aile içi şiddete yönelik tutum ortalamaları yüksek bulunmuştur. Kardeşler arasındaki destekleyici ve sıcak ilişkiler ergenlik döneminde kişinin akranları ile olan ilişkilerinin de olumlu seyretmesine olanak tanımaktadır (Polat ve Güldoğan, 2016). Ancak kalabalık ve çok çocuklu ailelerin sosyo-ekonomik durumlarının düşük olabileceği, kardeşler arası ilişkilerin olumlu ve işbirlikli olamamasına bağlı olarak birbirlerinden sorunların çözümü için şiddet uygulamayı ve şiddete maruz kalmayı öğrenebilecekleri düşünülebilir. Ayrıca şiddet içeren davranışları oyun olarak kullanabilecekleri ve bu davranışların ebeveynleri tarafından da onaylanabileceği bunlara bağlı olarak şiddet tutum ve davranışlarının daha fazla görülebileceği söylenebilir.

Araştırmada, öğrencilerin yaşadıkları bölge ile erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddet, kadının flörtte uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddet tutum puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$) (Tablo 5, 9, 13, 17). Fakat Karadeniz ve Doğu Anadolu Bölgesinde yaşayan öğrencilerin şiddet tutum puanlarının diğer bölgelerde yaşayan öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmüştür. Ayrıca öğrencilerin şiddet davranışları ile yaşadıkların bölge arasında fark olmamakla birlikte İç Anadolu ve Karadeniz Bölgesinde yaşayan öğrencilerin daha fazla şiddet uyguladıkları, Marmara ve İç Anadolu Bölgesinde yaşayan öğrencilerin daha fazla oranda şiddete maruz kaldıkları bulunmuştur ($p>0.05$) (Tablo 21, 22, 23, 24). 2014 yılında yapılan "Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması" na göre, fiziksel şiddete yaşamın herhangi bir döneminde maruz kalma düzeyi, % 27 ile % 43 oranında Doğu Karadeniz ile Orta Anadolu bölgelerinde; cinsel şiddet en yaygın Kuzeydoğu Anadolu bölgesinde, fiziksel ve/ veya cinsel şiddete maruz kalma ise, % 29 ile % 45 oranında Doğu Karadeniz ile Batı ve Orta Anadolu bölgelerinde tespit edilmiştir (Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması, 2015). Bu bulgularla birlikte araştırma sonuçları, öğrencilerin şiddete yönelik tutum ve davranışlarının, bölgesel ve kültürel farklılıklardan etkilendiği şeklinde açıklanabilir.

Araştırmada öğrencilerin gelir durumları ile şiddet tutum puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamakla birlikte genel olarak geliri giderinden az olan öğrencilerin şiddet tutum puanları daha yüksektir ($p>0.05$) (Tablo 5, 9, 13, 17). Literatürde gelir durumu ile şiddet tutum ve davranışları arasında anlamlı bir fark olmadığını tespit eden çalışmalar bulunmaktadır (Besni, 2011; Göktaş, 2010; Kodan Çetinkaya, 2013; Yıldırım, 2007; Çelikleş, 2013). Buna karşılık gelir düzeyinin düşük olması ile şiddet tutumları ve davranışları arasında ilişki olduğunu belirten çalışmalarda mevcuttur, Yavuz (2009) çalışmasında ailelerinin ekonomik durumunu kötü olarak nitelendiren öğrencilerin şiddet puanlarını daha yüksek bulurken, Gönültaş (2013) ailesinin maddi durumu zayıf olan öğrencilerin saldırganlık puanlarını daha yüksek bulmuştur. Buna karşılık literatürde gelir durumları iyileştikçe, şiddet eğilim puan ortalamaları yükselmekte olduğunu tespit eden çalışmalara da rastlanmıştır (Özgür, Yörükoğlu, Baysan Arabacı, 2011). Ekonomik düzeyi düşük aileden gelen gençlerde saldırganlık ve şiddet içeren tutum ve davranışların gelişmesi, gençlerin maddi imkansızlıklarından dolayı fiziksel ve sosyal ihtiyaçlarının karşılanamaması ve bunlara bağlı olarak ümitsizlik ve baş etme mekanizmalarının sağlıklı kullanılamaması ile şiddete daha fazla başvurdukları şeklinde açıklanabilir.

Araştırmada genel olarak, geliri giderinden az olan öğrencilerin şiddet tutumları her ne kadar yüksek bulunsa da, geliri giderine eşit ve geliri giderinden fazla olan öğrencilerin şiddet davranışlarının oranı daha yüksek bulunmuştur ($p>0.05$) (Tablo 21, 22, 23). Ayrıca, geliri giderinden fazla olan öğrencilerin geçmişteki flört ilişkilerinde şiddete maruz kalma oranları anlamlı şekilde yüksek bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 24). Bunun nedeni de örneklemdaki geliri giderinden fazla olan öğrencilerin sayısının az olması ile açıklanabilir. Bunun yanında, ülkemizde ailelerin gelir durumlarının iyi olabilmesi anne babaların aktif olarak çalışma hayatında olmalarına, bu durum da çocuklarına yeterince zaman ayıramamalarına neden olabilir. Çocuk ile yeterince ilgilenmemek, kendini yeterince değerli hissetmemesine ve özgüven eksikliğine sebep olabilir. Özgüven eksikliği ile birlikte maddi olarak her istediğine sahip olan gençler, hayatlarının bir bölümünde herhangi bir engelleme ile karşılaştıklarında daha saldırgan tavırlar sergileyebilirler.

Araştırmada elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde, her sosyal, kültürel ve ekonomik düzeyde, her bölgede ve tüm yaşlarda şiddetin görülüyor olması özellikle günümüzde toplumda şiddetin yaygınlaşması ve olağanlaştırılması ile açıklanabilir.

5. 2. Öğrencilerin Öğrenim Gördüğü Okulla İlgili Bazı Özellikleri ve Sigara-Alkol Kullanma Durumlarına Göre Flörtte Şiddete Yönelik Tutum ve Davranışları İle İlgili Bulguların Tartışması

Araştırmada öğrencilerin öğrenim gördükleri Fakülte/Yüksekokul ile erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddet, kadının flörtte uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddet tutum puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 6, 10, 14, 18). Teknik Eğitim Fakültesi öğrencilerinin erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddete yönelik tutum puanlarının daha yüksek olduğu, Teknoloji Fakültesi öğrencilerinin kadının flörtte uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutum puanlarının, Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin ise kadının flörtte uyguladığı psikolojik şiddete yönelik tutum puanlarının diğer fakültelerdeki öğrencilerin tutum puanlarından daha yüksek olduğu bulunmuştur. Genel olarak, Teknik Eğitim, Meslek Yüksekokulu ve Teknoloji Fakültelerindeki öğrencilerin şiddet tutumları daha yüksektir. Ancak, Teknik Eğitim ve Teknoloji Fakültelerindeki öğrencilerin şiddet tutumlarının yüksek bulunmasının nedeni, bu fakültelerdeki öğrencilerin örneklem içindeki sayılarının çok az olmasından kaynaklanabilir. Ayrıca Eğitim, Tıp, Turizm ve Su Ürünleri Fakültesi öğrencilerinin flörtte şiddete yönelik tutumları diğer bölümlerde okuyan öğrencilere göre daha düşük bulunmuştur bu sonuçlar da Yumuşak'ın (2013) çalışması ile benzerdir. Literatürde fazla çalışmaya rastlanmamakla birlikte, Kaya Sakarya'nın (2013) üniversitede öğrenim gören gençlerde flörtte şiddet çalışmasına göre Eğitim Fakültesi öğrencilerinin çiftler arası şiddeti en az kabul eden grup olduğu tespit edilmiştir. Besni'nin (2011) çalışmasında ise, aile içi şiddete yönelik tutumların daha olumsuz olduğu grubun Eğitim Fakültesinde öğrenim gören öğrenciler olduğu bulunmuştur. Araştırmanın sonuçları da bu bulguları desteklemektedir. Tıp Fakültesi ve Eğitim Fakültesinde okuyan öğrencilerin şiddet tutum puanlarının daha düşük olması, aldıkları derslerin içeriklerinden kaynaklanabilir. Bu fakültelerde Mesleki Etik, Psikoloji, Kişilerarası

İletişim, Rehberlik, İnsan Anatomisi-Fizyolojisi, Anne Baba Eğitimi, Sınıf Yönetimi gibi insana saygıyı ve insana hizmet etmeyi hedefleyen derslerin yanı sıra problem çözme becerilerinin gelişmesine yönelik içeriğin bulunması diğer bölümlerde ise daha çok temel bilimler ve branş derslerinin ağırlıklı olması farklılığın nedeni olarak açıklanabilir.

Ayrıca öğrencilerin fakültelere göre şimdiki flört ilişkilerinde şiddet uygulama ve şiddete maruz kalma durumları değerlendirildiğinde Turizm Fakültesindeki öğrencilerin daha yüksek oranda şiddet uyguladığı, Meslek Yüksekokulu öğrencilerin ise şiddete maruz kaldığı bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 21, 22). Geçmiş ilişkilerinde ise Su Ürünleri Fakültesindekilerin daha yüksek oranda şiddet uyguladığı, Teknoloji Fakültesindeki öğrencilerin ise daha fazla oranda şiddete maruz kaldığı bulunmuştur ($p>0.05$) (Tablo 23, 24). Literatürde benzer çalışmalara rastlanmamakla birlikte Polat, Köse, Save (2006), yaptıkları çalışmada öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüm ile şiddet uygulama ve şiddete maruz kalma durumları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Genel olarak bu çalışmada ortaya çıkan sonuçları, fakültelerden örnekleme alınan öğrenci sayısının az olmasının etkileyebileceği düşünülmektedir.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf ile erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel şiddet, erkeğin flörtte uyguladığı psikolojik şiddet, kadının flörtte uyguladığı fiziksel şiddet ve kadının flörtte uyguladığı psikolojik şiddet tutum puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 6, 10, 14, 18). Özellikle birinci sınıfta okuyan öğrencilerin flörtte şiddete yönelik tutum puanları diğer sınıflara göre daha yüksek iken en düşük tutum puanları dördüncü sınıf öğrencilerinde tespit edilmiştir. Literatürde fakülteler arasında yapılmış konuyla ilgili benzer bir çalışmaya rastlanmamış olup, Besni (2011), farklı sınıf seviyelerinde öğrenim gören öğrencilerin, aile içi şiddete yönelik tutum puanlarını karşılaştırmış ve dördüncü sınıf öğrencilerin aile içi şiddetine yönelik tutum puanlarını anlamlı düzeyde daha düşük bulmuştur. Araştırma bulguları da bu sonuçla benzerdir. Ayrıca öğrencilerin sınıfları ile geçmiş ve şimdiki flört ilişkilerindeki şiddet davranışları karşılaştırıldığında, geçmiş ilişkilerinde şiddete maruz kalma oranı birinci sınıf öğrencilerinde anlamlı

düzye de yüksek bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 24). Ayrıca, anlamlı bir fark olmamakla birlikte birinci sınıf öğrencilerinin geçmiş ilişkilerinde daha fazla oranda şiddet uyguladığı tespit edilmiştir ($p > 0.05$) (Tablo 23). Bu sonuçlarda, birinci sınıflarda yüksek olan şiddet tutumlarının, öğrencilerin davranışlarına da yansıdığını göstermektedir. Sınıf düzeylerine göre genel olarak şiddet tutum ve davranışları yıl arttıkça düşmektedir. Bu da öğrenim düzeyi yükseldikçe öğrencilerin şiddet konusunda farkındalık kazanmaları ve bunun eğitimin beklenen bir sonucu olduğu şeklinde açıklanabilir. Ayrıca birinci sınıf, öğrencilerin yaklaşık 17-19 yaş aralığına denk gelen ve ergenlik dönemine özgü fiziksel, duygusal, zihinsel bir takım değişikliklerin yaşandığı yıllardır. Bu dönemde ergenlerin iletişim yetersizlikleri, flört ilişkilerinde ve problem çözme becerilerinde daha az deneyimli olmaları, arkadaş etkisine daha açık olmaları nedeniyle şiddete daha kabullenici bir biçimde yaklaşmaları, öfkeli tutum ve davranışlar sergilemelerine neden olabilir. Bunun yanı sıra araştırmada anlamlı bir fark bulunmasa da şimdiki flört ilişkisinde en çok şiddet uygulayanlar, dördüncü sınıf öğrencileri olarak bulunmuştur ($p > 0.05$) (Tablo 21). Bu çalışmanın bulgularına benzer olarak Aslan ve ark. (2008) çalışmasında, dördüncü sınıf öğrencilerinin birinci sınıf öğrencilerinden geçmişteki ve şimdiki flört ilişkilerinde daha fazla şiddete maruz kaldıklarını ve şiddet uyguladıklarını bulmuştur. Aslında beklenen yaş ve sınıf arttıkça öğrencilerin bilgi ve deneyimlerinde artış olması, daha sağlıklı ilişkiler kurabilmeleridir. Fakat çalışmada dördüncü sınıf öğrencilerinin şiddet davranışlarının fazla olması, son sınıfta olmalarından ve anketin yapıldığı tarih aralığı da göz önünde bulundurularak, okul bitirme ve KPSS gibi sınavların kaygısı, gelecekleri ile ilgili önemli kararların alındığı mezuniyet döneminde olmaları ve mezuniyet sonrası iş kaygısı gibi problemlerinin olduğu stresli bir dönemde olmalarına bağlanabilir.

Araştırmada dönem kaybı olan öğrencilerin, erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel şiddet, kadının flörtte uyguladığı fiziksel şiddet ve kadının flörtte uyguladığı psikolojik şiddet tutum puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 6, 14, 18). Bunun yanında dönem kaybı olan öğrencilerin, anlamlı olmamasına rağmen erkeğin flörtte uyguladığı psikolojik şiddet tutum puanlarının da yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p > 0.05$) (Tablo 10). Ayrıca dönem kaybı olan

öğrencilerin, şiddet davranışları incelendiğinde ise anlamlı bir fark bulunmamakla birlikte, daha fazla oranda şiddete maruz kaldıkları ve şiddet uyguladıkları belirlenmiştir ($p>0.05$) (Tablo 21, 22, 23, 24). Çeşitli eğitim kademelerindeki araştırmalara göre, Kaplan (2012) akademik başarısı yüksek olan öğrencilerin daha az saldırgan olduklarını bulmuş, Haskan Avcı ve Yıldırım'da (2015) şiddetin akademik başarısı düşük olan ergenler arasında daha sık görüldüğünü belirtmiştir. Bebiş, Coşkun, Açıkkel (2014) çalışmasında çok yüksek şiddete eğilimli olanların okul başarısı kötü olan öğrenciler olduğunu tespit etmiştir. Bu çalışma da bu bulguları destekler niteliktedir.

Akademik başarının düşüklüğü farklı değişkenlerle bir araya gelerek gençleri olumsuz etkileyebilir. Akademik başarısı düşük gençler bu alanda yaşadıkları eksikliği ve arkadaşları arasında onaylanmayı şiddet gibi farklı yollarla sağlamaya çalışabilirler. Ayrıca, şiddet ve suça yönelerek kendilerini ispatlama çabasına girebilirler. Buna karşılık dönem kaybı olmayan öğrencilerde şiddet tutum puanlarının daha düşük olması, akademik başarılarının artmasıyla birlikte sorunlar ve engellemeler karşısında daha akılcı çözümler üretmeyi sağlayan becerilere sahip olmalarıyla açıklanabilir.

Sigara kullanan öğrencilerin erkeğin ve kadının flörtte şiddete yönelik tutum puanları sigara kullanmayan öğrencilere göre anlamlı şekilde daha yüksek bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 6, 10, 14, 18). Ayrıca, sigara kullanan öğrencilerin flörtte şiddet davranışları araştırılmış ve geçmiş flört ilişkilerinde şiddete maruz kalan ve şiddet uygulayanların oranı anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 23, 24). Bununla birlikte, şimdiki flört ilişkilerinde şiddet davranışları gösteren öğrenciler arasında sigara kullananların oranı fazla olmasına rağmen arada anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$) (Tablo 21, 22). Üniversite öğrencileri arasında yapılan bir çalışmaya göre, sigara kullananlarda şiddete uğrama ve şiddet uygulama, sigara içmeyenlere göre daha yüksek bulunmuştur (Turhan ve ark., 2011). Altuner ve ark.'nın (2009) çalışmasında yapılan korelasyon analizinde, madde kullanımı ile fiziksel şiddete maruz kalma, fiziksel şiddet uygulama ve çeşitli şiddet davranışları gösterme arasında pozitif korelasyon bulunmuştur. Bebiş, Coşkun,

Açıkel (2014) ise çok yüksek şiddet eğilimli olan öğrencilerde sigara ve sağlığa zararlı herhangi bir madde kullanımının daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Karakaya'da (2008) Endüstri Meslek Liselerinde yaptığı araştırmasında sigara kullanan öğrencilerin şiddeti daha fazla benimsediklerini belirlemiştir.

Ayrıca alkol kullanan öğrencilerin şiddet tutum puanları yüksek bulunmasına rağmen ($p>0.05$) (Tablo 6, 10, 18) sadece kadının flörtte uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutum puanları ile arasında anlamlı bir fark tespit edilmiştir ($p<0.05$) (Tablo 14). Bunun nedeni örnekleme alkol kullanan öğrenci sayısının az olması olabilir. Ayrıca alkol kullanımı ile şiddet davranışları araştırıldığında, alkol kullanan öğrencilerin şiddet uygulama ve şiddete maruz kalma durumları alkol kullanmayanlardan anlamlı şekilde yüksek bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 21, 22, 23, 24). Literatürde araştırma bulguları ile uyumlu alkol ve madde bağımlılığının şiddet üzerinde doğrudan belirleyici etkisinin olduğunu gösteren pek çok çalışma bulunmaktadır (Shepherd, Sutherland, Newcombe, 2006; Turhan ve ark., 2011; Karakaya, 2008; Temple ve ark., 2013; Mason ve ark., 2014).

Gençlik dönemi kimlik arayışının ve risk alma davranışlarının en sık görüldüğü dönem olarak kabul edilebilir. Bu yüzden bu dönemde sigara, alkol kullanımı daha kolay ortaya çıkabilmektedir. Araştırma bulguları, üniversiteli gençlerin sigara alkol kullanımını, stres kaynakları karşısında ortaya çıkan kaygı ve öfke gibi olumsuz duygularla baş etme ve sorun çözmede bir araç olarak kullanabilecekleri ve aynı şekilde yetersiz baş etme yöntemleri ile sorunlarını çözebilmek için daha kolay şiddet davranışlarına yönelebilecekleri şeklinde açıklanabilir

5. 3. Öğrencilerin Aile İçi Şiddet Durumlarına Göre Flörtte Şiddete Yönelik Tutum ve Davranışları İle İlgili Bulguların Tartışması

Araştırmada ailesinde şiddet olduğunu ifade eden öğrenciler ile erkeğin ve kadının flörtte uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddete yönelik tutum puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 7, 11, 15, 19). Öğrencilerin

ailelerindeki şiddetin kime yönelik olduğu araştırıldığında ise “diğer aile üyelerine” ve “kendilerine” yönelik şiddet uygulandığını belirten öğrencilerin tutum puanları daha yüksek bulunmuştur (Tablo 7, 11, 15, 19). Buna karşılık sadece aile içinde “kendisine şiddet” uygulandığını belirten öğrenciler ile erkeğin flörtte uyguladığı psikolojik şiddete yönelik tutum puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuş ($p<0.05$) (Tablo 11), diğer ölçeklerde anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$) (Tablo 7, 15, 19). Ayrıca, flört ilişkilerinde şiddete maruz kalan ve şiddet uygulayan öğrencilerin tümünde aile içi şiddetin olduğu tespit edilmiş (Tablo 21, 22, 23, 24), sadece şimdiki flört ilişkisinde şiddete maruz kalanlar ile arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 22). Öğrencilerin şiddet davranışları ile aile içi şiddetin kime yönelik olduğu araştırıldığında ise “diğer aile üyelerine” ve “kendisi ve diğer aile üyelerine” yönelik şiddet davranışlarının oranı anlamlı olmamakla birlikte daha yüksek bulunmuştur ($p>0.05$) (Tablo 21, 22, 23, 24).

Bu araştırmada elde edilen sonuçlar ile uyumlu literatürde çeşitli çalışmalara rastlanmıştır. Duran ve Ünsal’ın (2014) çalışmasında, anne-babanın şiddetine maruz kaldığını belirten öğrencilerin daha yüksek oranda saldırganlık eğilimi gösterdikleri ve daha yüksek oranda başkalarına karşı şiddet uyguladığı saptanmıştır. Yine aynı çalışmada, Duran ve Ünsal (2014) babanın anneye uyguladığı şiddet ile kişinin başkasına uyguladığı şiddet arasında pozitif ilişki bulmuştur. Haskan’ın (2009) çalışmasında da aile bireyleri birbirine şiddet uygulayan ve ailesinde kendisine şiddet uygulanan öğrenciler arasında şiddet eğiliminin görülme sıklığı daha yüksek çıkmıştır. Çeşitli araştırmalar, anne babalarından şiddet gören ergenlerin şiddet eğilim düzeylerinin diğerlerine göre daha yüksek olduğunu göstermiştir (Gençoğlu, Kumcağız, Ersanlı, 2014; Karabulutlu, 2015; Haskan Avcı ve Yıldırım, 2015; Kaplan, 2012; Kodan Çetinkaya, 2013). Aynı zamanda Altınay ve Arat’a (2007) göre çocukken tanık olunan ya da maruz kalınan şiddet, erkeklerde şiddet uygulama, kadınlarda da şiddete maruz kalma olasılığını iki kat arttırmaktadır. Bir başka çalışmada ise, ebeveynlerinden fiziksel şiddet gören erkeklerin, ebeveynlerinden fiziksel şiddet görmeyenlere göre eşlerine daha fazla şiddet uyguladıkları tespit edilmiştir (Altun, 2006). Ayrıca, çocuklukta kötü davranışlara maruz kalan ve maruz kalmayanların karşılaştırıldığı çalışmalarda kötü muameleye maruz kalanların

yetişkinlikte şiddet davranışı gösterme, eşine şiddet uygulama ya da şiddete maruz kalma olasılıkları da daha yüksek bulunmuştur (Gomez 2011). Gök'ün (2009) belirttiğine göre; Ehrensaft, Cohen, Brown, Smailes, Chen ve Johnson'ın (2003) çalışmasında anne babaları arasında şiddet olduğunu gören çocukların kendi partnerlerine şiddet uygulama oranı artmaktadır.

Bu bulgular, ebeveynlerin rol model oluşturma yoluyla çocuklarına şiddet davranışını öğrettiğini ve şiddete başvurmadan problem çözme becerilerini öğretmek konusunda yetersiz kaldıklarını gösterebilir. Aynı şekilde çocukluk döneminde aile içi şiddete tanık olmanın ya da maruz kalmanın, şiddetin çatışma çözme biçimi olarak içselleştirilmesine neden olabileceği şeklinde yorumlanabilir. Ailedeki fiziksel veya duygusal şiddet gençte kin ve öfke gibi olumsuz duyguların oluşmasına, bunun sonucunda da şiddete başvurmasına neden olurken, aile bireylerinin birbirlerine şiddet uygulamasının normal kabul edilmesi, gençlerde şiddetin bazı durumlarda haklı olabileceği inancını artırarak şiddet eğiliminin artmasına ve şiddeti kabul ederek mağdur olmasına sebep olabilir. Ayrıca aile içi şiddet ile büyüyen çocukların ilerleyen dönemlerde istismar edilen ya da erkeklerin şiddet uyguladığı, kadınların da şiddet kurbanı olduğu yetişkinler olacağı düşünülebilir. Sonuç olarak, yetişkinlik döneminde şiddet uygulama açısından en önemli risk faktörü, çocukluk çağında fiziksel şiddete maruz kalınmasıdır (Okan İbiloğlu, 2012).

5. 4. Öğrencilerin Flört İlişkilerindeki Şiddet Durumlarına Göre Flörtte Şiddete Yönelik Tutumları İle İlgili Bulguların Tartışması

Araştırmada flört ilişkisi olan öğrencilerin tutum puanlarının yüksek olmasına rağmen erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddet, kadının flörtte uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddet tutum puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$) (Tablo 8, 12, 16, 20). Literatürde flört ilişkisine sahip olma ile flört şiddetine yönelik tutum ve davranışların araştırıldığı çalışma sayısı yok denecek kadar azdır. Sayılı çalışmalardan, Yumuşak'ın (2013) çalışmasında, flört ilişkisi ile erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel şiddet, kadının flörtte uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddet tutum puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamış ancak flört

ilişkisi olanların, erkeğin flörtte uyguladığı psikolojik şiddete yönelik daha olumlu bir tutuma sahip olduğu bulunmuştur. Kaya Sakarya'nın (2013) çalışmasında ise karşı cinsten arkadaşı olup olmama açısından çiftler arası şiddeti kabul durumuna ilişkin anlamlı fark bulunmamıştır. Kepir Savoly ve ark. (2014) çalışmasında da, öğrencilerin daha önce ilişki yaşama durumlarına ve daha önce ilişki yaşadılarsa ilişki sayısına göre şiddet kabul düzeylerinde anlamlı bir fark bulunmamıştır. Ayrıca Haskan'ın (2009) farklı öğrenim kademesinden şiddet eğiliminin görülme sıklığının incelendiği çalışmasında, yüksek şiddet eğilimi olan ergenlerin karşı cinsten arkadaşı (sevgilisi) olanlar arasında daha sık görüldüğü, ancak gruplar arası farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur. Flört ilişkisi olan öğrencilerin flört şiddetine daha fazla başvuruyor olmaları, ilişki içinde oldukları kız ya da erkeklere yönelik sahiplenme duygusu ile bir diğere karşı gösterdiği davranışlarla gücünü ve kontrolünü devam ettirmeye çalışması ile açıklanabilir.

Şimdiki flört ilişkisinde şiddete maruz kalan öğrenciler ile erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel şiddet, kadının flörtte uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddet tutum puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuş ($p < 0.05$) (Tablo 8, 16, 20) ancak erkeğin flörtte uyguladığı psikolojik şiddete yönelik tutum puanları arasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p > 0.05$) (Tablo 12). Başka bir deyişle şiddete maruz kalan öğrencilerin, şiddete yönelik tutum puanları daha yüksektir ve bu sonuç şiddetin öğrenilen bir davranış ve flörtteki şiddetin taraflar için kabul edilebilir bir durum olduğuyla açıklanabilir. Bu bulgu aynı zamanda Price ve ark., (1999) çalışmasında bulunan flört ilişkilerinde şiddet olmasının, flört şiddeti kabul düzeyini arttırdığının görüldüğü sonuç ile uyumludur. Yumuşak (2013) çalışmasında flört ilişkisinde şiddete maruz kalma ile erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel şiddet, kadının flörtte uyguladığı fiziksel şiddet tutumları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ve araştırma sonuçları da bu bulguyu desteklemektedir. Ancak flört ilişkisinde şiddete maruz kalma ile kadının flörtte uyguladığı psikolojik şiddet tutum puanları arasında ilişki bulunması Yumuşak'ın (2013) çalışmasına benzerlik göstermemektedir.

Şimdiki flört ilişkilerinde şiddet uygulayan öğrencilerin, erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutum puanları anlamlı şekilde yüksek

bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 8). Ancak diğer ölçeklerde, şiddet uygulayanların tutum puanları yüksek olmasına rağmen anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$) (Tablo 12, 16, 20). Yumuşak'ın (2013) çalışmasında tüm ölçeklerde şiddete başvuran öğrencilerin flört şiddetini kabul düzeyleri daha yüksek çıkmıştır ve çalışmanın sonuçları bu bulguyu desteklemektedir. Bu durum, beklenildiği gibi şiddet uygulayanların aynı zamanda şiddet tutumlarının da yüksek olduğunu yani tutumların kolaylıkla davranışa dönüşebildiğini göstermektedir. Ayrıca flört ilişkisinde şiddetin olması aynı zamanda flörtte şiddeti kabul düzeyini arttırdığı şeklinde de açıklanabilir.

Araştırmada geçmiş ilişkilerinde şiddete maruz kalan öğrencilerin tutumları yüksek bulunmasına rağmen kadın ve erkeklerin flörtte fiziksel ve psikolojik şiddete yönelik tutum puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$) (Tablo 8, 12, 16, 20). Konu ile ilgili bulunan sınırlı çalışmalardan, Yüksel, Engin, Turgut'un (2015) hemşirelik öğrencilerinin şiddet eğilimlerinin incelendiği araştırmasında, şiddet yaşayan öğrencilerin şiddet eğilimleri, şiddet yaşamayan öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur. Bu çalışma sonuçları da bu bulguyu desteklemektedir. Bu da daha önce belirtilen sosyal öğrenme ile şiddetin öğrenilmesi ve şiddet davranışlarının flört ilişkisi içinde olağan ve kabul edilebilir olarak görülüyor olmasıyla açıklanabilir.

Geçmiş flört ilişkilerinde şiddet uygulayan öğrenciler ile erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddet, kadının flörtte uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddet tutum puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 8, 12, 16, 20). Geçmişte şiddet uygulayan gençlerin şiddet tutum puanları, şiddet uygulamayanlara göre beklenildiği gibi daha yüksek çıkmıştır. Öğrencilerin flörtte şiddete yönelik tutumları olumlu oldukça bunun davranışa dönüşme oranının da artacağı, şiddet davranışıyla sorunlar çözüme ulaştıkça da bu davranışın pekişeceği düşünülebilir. Literatürde ise Yüksel, Engin, Turgut (2015) şiddet içerikli davranışta bulunanların, bulunmayanlara göre şiddet eğilimlerini daha yüksek bulmuştur. Yapılan bir diğer çalışmada da Çamur ve ark. (2007) araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin % 11.1'nin son bir yıl içinde kız/erkek arkadaşına duygusal,

fiziksel ya da cinsel şiddet uyguladığını, öğrencilerin % 12.8'inin ise son bir yıl içinde kız/erkek arkadaşı tarafından şiddete uğradığını tespit etmiştir.

Ayrıca öğrencilerin geçmiş flört ilişkilerinde şiddete maruz kalma durumu ile şimdiki flört ilişkilerinde şiddet uygulama durumları karşılaştırılmış ve geçmiş flört ilişkilerinde şiddete maruz kalan öğrencilerin şimdiki flört ilişkilerinde şiddet uyguladıkları tespit edilmiştir ($p<0.05$) (Tablo 25). Bu sonuçla uyumlu olarak, Aslan ve ark.'nın (2008) üniversite öğrencileri arasında flört şiddeti ile ilgili yaptığı çalışmada, daha önceki flört ilişkisinde şiddete maruz kalanların oranı % 28.6, şimdiki flört ilişkilerinde şiddete maruz kalanların oranı % 21.6, daha önceki flört ilişkisinde şiddet uygulayanların oranı % 18.4, şimdiki flört ilişkisinde şiddet uygulayanların oranı % 12.4 olduğunu bildirmiştir. Ayrıca Türkiye Büyük Millet Meclisi Araştırma Komisyonu tarafından 2007 yılında yürütülen şiddet konulu bir çalışmada, ülke düzeyinde 261 ortaöğretim kurumunda okuyan 26677 öğrenci ile yapılan bu çalışmada, son üç ay içinde fiziksel, duygusal, sözel ve cinsel şiddetle karşılaşma durumları sorulmuştur. Sonuçlara göre öğrencilerin % 22'si fiziksel şiddet ile karşılaşmış, % 35.5'i fiziksel şiddet uygulamış, % 53'ü sözel şiddet ile karşılaşmış, % 48.7'si sözel şiddet uygulamış, % 36.3 duygusal şiddet ile karşılaşmış, % 27.6'sı duygusal şiddet uygulamış, % 15.8'i cinsel şiddet ile karşılaşmış, % 11.7'si cinsel şiddet uyguladığını belirtmiştir (Özcebe ve ark.,2008). Tüm araştırma sonuçları incelendiğinde gençlerin şiddete maruz kalma oranları ile şiddet uygulama oranlarının yakın olduğu görülmektedir. Dolayısıyla bu sonuçlar, araştırma bulgularında olduğu gibi, şiddete maruz kalan gençlerin aynı zamanda şiddeti uygulayanlarda olabileceğini ve şiddetin öğrenilen bir davranış biçimi olduğunu gösterebilir. Ayrıca flört ilişkilerinde şiddetin öğrenilmesinin yanında sahiplenme duygusu ile tarafların birbirlerine uyguladıkları şiddet davranışlarını, sevgi ve ilginin bir göstergesi olarak kabul edip, karşılıklı birbirlerine uyguluyor olmalarıyla da açıklanabilir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma ile üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutum ve davranışlarını belirlemek, şiddeti önleme çalışmalarına bilimsel katkılar sağlamak amaçlanmıştır. Bu bölümde, araştırma bulgularına dayanılarak elde edilen sonuçlar ve bu sonuçlara göre geliştirilen çözüm önerilere yer verilmiştir.

6. 1. Sonuçlar

Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutum puanları ve davranışları incelenmiş ve aşağıdaki sonuçlar bulunmuştur.

- Araştırmaya göre, erkek öğrencilerin şiddet tutumları, kızlardan daha yüksektir. Ayrıca erkeklerin flört ilişkilerinde kızlardan daha fazla şiddet uyguladığı, kızların geçmiş flört ilişkilerinde, erkeklerin ise şimdiki flört ilişkilerinde daha fazla oranda şiddete maruz kaldığı tespit edilmiştir.
- Flört ilişkilerinde, 23 yaş ve üzeri öğrencilerin daha fazla şiddet uyguladığı, 20-22 yaş arası öğrencilerin daha fazla şiddete maruz kaldığı ve 17-19 yaş arası öğrencilerin ise şiddet tutum puanlarının daha yüksek olduğu bulunmuştur.
- Parçalanmış ailesi olan öğrencilerin şiddet tutum puanları ve davranışları daha yüksektir.
- Yapılan analizlerde anlamlı bir fark olmamakla birlikte, anne eğitim düzeyi düşük olan öğrencilerin şiddet tutum puanlarının ve davranışlarının, babası üniversite mezunu olanların şiddet tutum puanlarının, baba eğitim düzeyi düşük olanların ise şiddet davranışlarının daha yüksek olduğu bulunmuştur.
- Babası işsiz olan öğrencilerin flörtte şiddet tutum puanlarının ve davranışlarının daha yüksek olduğu, annesi emekli olan ve işçi olarak çalışan öğrencilerin ise tutum puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir.
- Kardeşi olmayan öğrencilerin şiddet tutum puanları daha yüksek iken kardeşi olmayan ve dört ve üzeri kardeşi olan öğrencilerin daha fazla oranda şiddet uyguladıkları tespit edilmiştir.

- Öğrencilerin yaşadıkları bölgelere göre Karadeniz ve Doğu Anadolu Bölgesinde yaşayan öğrencilerin flörtte şiddete yönelik tutum puanlarının daha yüksek olduğu, İç Anadolu ve Karadeniz Bölgesinde yaşayan öğrencilerin daha fazla şiddet uyguladıkları, Marmara ve İç Anadolu Bölgesinde yaşayan öğrencilerin ise daha fazla oranda şiddete maruz kaldıkları görülmektedir.
- Geliri giderinden az olan öğrencilerin şiddet tutum puanları daha yüksek iken geliri giderinden fazla ve geliri giderine eşit olan öğrencilerin şiddet uygulama ve şiddete maruz kalma durumlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir.
- Genel olarak Fen Fakültesi, Teknik Eğitim Fakültesi, Teknoloji Fakültesi ve Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin şiddet tutum puanları diğer fakültelerde öğrenim gören öğrencilerden daha yüksektir. Ancak, Turizm Fakültesi ve Su Ürünleri Fakültesi öğrencilerinin daha fazla şiddet uyguladığı, Meslek Yüksekokulu ve Teknoloji Fakültesindeki öğrencilerin ise daha fazla oranda şiddete maruz kaldığı bulunmuştur.
- Birinci sınıf öğrencilerinin şiddet tutum puanları daha yüksek iken, birinci ve dördüncü sınıfların daha fazla oranda şiddet uyguladığı, üçüncü ve birinci sınıf öğrencilerinin de daha fazla şiddete maruz kaldığı bulunmuştur.
- Dönem kaybı olan öğrencelerin hem flörtte şiddete yönelik tutum puanları hem de şiddet davranışları daha yüksektir.
- Literatür ile uyumlu olarak, sigara ve alkol kullanan öğrencilerin tüm ölçeklerdeki şiddet tutum puanlarının ve şiddet davranışlarının sigara ve alkol kullanmayanlara göre daha yüksek olduğu görülmektedir.
- Ailelerinde şiddet olan öğrencilerin, flörtte şiddete yönelik tutumları ve şiddet davranışları daha yüksek bulunurken ailedeki şiddetin öğrencinin kendisine yönelik ve ailenin diğer üyelerine yönelik olduğunu ifade eden öğrencilerin şiddet tutumları ve davranışları daha yüksektir.
- Araştırmanın en önemli sonuçlarından biri de araştırmaya katılan öğrencilerin yarısı şiddete maruz kaldığını ve aynı zamanda şiddet uyguladığını ifade etmiştir.

- Ayrıca flört ilişkisi olan öğrencilerin şiddete yönelik tutum puanları daha yüksektir.
- Şimdiki flört ilişkilerinde şiddete maruz kalanların ve şiddet uygulayanların şiddete yönelik tutum puanları daha yüksek bulunmuştur.
- Geçmişteki flört ilişkilerinde, şiddete maruz kalan ve şiddet uygulayan öğrencilerin de şiddet tutum puanları daha yüksek bulunmuştur.
- Geçmişte flörtte şiddete maruz kalan öğrenciler şimdiki flört ilişkilerinde daha fazla oranda şiddet uygulamaktadırlar.
- Öğrenciler şimdiki ve geçmiş ilişkilerinde maruz kaldıkları ve uyguladıkları şiddet türlerini ise sırasıyla duygusal şiddet, fiziksel şiddet ve son olarak cinsel şiddet olarak belirtmişlerdir.

6. 2. Öneriler

Araştırmadan elde edilen bulgu ve sonuçlara göre aşağıdaki öneriler sıralanmıştır.

Okul Yöneticilerine Yönelik Öneriler:

- Özellikle akademik başarısı, ebeveyn eğitim düzeyi ve gelir düzeyi düşük, parçalanmış ailesi olan risk grubundaki öğrencilerin tespit edilerek şiddet ve flört şiddeti hakkında bilgilendirmelerinin ve okul rehberlik çalışmalarının aktif olarak yapılması,
- Kişilerin yaş, eğitim, gelir düzeyi ve yerleşim yeri gibi temel demografik özellikleri, gençlerin yaşamlarının bu döneminde flört şiddeti ile karşılaşma oranlarını etkilemektedir. Dolayısıyla şiddet tutumlarına ve şiddetin yoğunluğuna ilişkin farklılıklar değerlendirilirken bölgeler arası kültür, eğitim ve gelir eşitsizliklerinin de göz önünde bulundurulması ve gençlerin bu çeşitlilikleri göz önüne alınarak şiddete yönelik tedbirlerin planlanması,
- Şiddete uğrayan gençlerin destek mekanizmalarına ihtiyaçları vardır. Bu konuda gençlere şiddet ve flört şiddeti hakkında kapsamlı ve doğru bilgiler verecek, flört şiddetini fark edebilmeleri, böyle bir sorunla karşılaşmaları durumunda nasıl tepkiler verecekleri, bu durumla nasıl baş edecekleri,

hukusal ve yasal boyutta neler yapmaları gerektiği gibi konularda danışmanlık ve tedavi hizmetleri sunan merkezlerin açılması,

- Üniversitelerde sadece tedavi edici sağlık hizmetleri sunan mediko-sosyal merkezlerinin aynı zamanda öğrencileri flört şiddeti yönünden değerlendirmeleri ve yazılı, görsel araçlarla bilgilendirme çalışmalarının yapılması,
- Tüm eğitim kademelerinde, şiddet ve toplumsal cinsiyet eşitliği konularının müfredat programlarında olması,
- Okul yöneticileri ve öğretmenlerin, saldırgan ve şiddet içeren davranışlar ve bunlar ile baş etme şekilleri konusunda hizmet-öncesi ve hizmet-içi eğitimler ile desteklenmesi önerilir.

Ailelere yönelik öneriler:

- Flört şiddeti toplumsal cinsiyet eşitsizliği, sosyo-ekonomik durum, ataerkil kültür ve eğitim gibi faktörlerden etkilenen bir durumdur. Flört şiddetiyle mücadelenin temel noktası öncelikle toplumsal cinsiyet eşitsizliğine dair algıların değiştirilmesi ve farkındalığın artırılmasına yönelik çalışmalar yapılmasıdır. Bunun için öncelikle ailelerde toplumsal cinsiyet eşitliği anlayışının yerleştirilmesi ve bu konuda geleceğin gençlerini yetiştirecek olan ailelerin eğitilmesi,
- Anne-babaların çocuk yetiştirme, aile içi ilişkiler ve iletişim konularına yönelik eğitim programlarının yaygınlaştırılması,
- Sosyalleşme sürecinde aile içindeki şiddet tanık olan ve şiddeti normalleştirerek yaşamın bir parçası olarak gören ve öğrenen kız çocukları için şiddet görmek, erkek çocukları için de bu şiddeti uygulamak normal kabul edilebilmektedir. Bu yüzden şiddetle mücadelede, yetişkinlerin yanında küçük yaşlarda aile içi şiddete tanık olan veya şiddete uğrayan bireyler tespit edilerek, rehabilitasyonları sağlanarak psikolojik destek verilmesi önerilir.

Birinci Basamak ve Acil Servislerde çalışan sağlık çalışanlarına yönelik öneriler

- Günümüzde önemli bir halk sağlığı problemi olarak görülmeye başlanan flört şiddetinde sağlık profesyonelleri özellikle de hemşireler, öğrencilerin flört şiddetinden korunmaları için bilişsel ve davranışsal alanlarda olumlu değişiklikler oluşturmaları ve sağlıklı davranışlarının desteklenmesindeki belirleyici rolleri sebebiyle çok önemlidir. Bu yüzden sağlık profesyonellerinin ve eğitimcilerin ortaklığıyla okullarda sağlık projelerinin ve sağlık eğitim faaliyetlerinin geliştirilmesi,
- Madde kullanımı açısından üniversite öğrencileri riskli grup olarak görülmesi ve sigara alkol kullanımını önlemeye yönelik çalışmalar yapılarak, sağlığı geliştirici ve madde kullanımını önlemeye dönük politikalar geliştirilmesi,
- Hemşireler evde, hastanede, sahada, okullarda, iş yerinde kısacası toplumun tüm alanlarında bireylerle en yakın çalışan sağlık personelidir. Bu nedenle hemşirelerin bireyleri flört şiddeti açısından değerlendirmeleri ve gerek eğitimlerle gerekse danışmanlık hizmetleriyle yardım etmeleri,
- Özellikle birinci basamak sağlık hizmetlerinde çalışan, ebe ve hemşireler, şiddet mağdurlarının ilk iletişim kurduğu yardım kaynaklarından sayılabilir ve şiddeti tanılamada önemli rolleri vardır. Şiddet davranışları çoğunlukla gizli tutulduğu için hemşire ve ebe'nin şiddetin farkına varması ve şiddet olasılığını değerlendirebilmesi için gerekli eğitimleri alması,
- Özellikle birinci basamak sağlık hizmetlerinde çalışan ebe ve hemşirelerin şiddet açısından riskli bireylerin ayrıntılı öykü ve gözlemlerle belirlenmesi, şiddete neden olan faktörlerin ortadan kaldırılması için girişimlerin başlatılması, şiddet durumunda ise bireyin bakımı, ruhsal sağlığının korunması, sektörler arası işbirliğinin kurulması gibi görevlerini etkin bir şekilde yerine getirmesi,
- Ortaya çıkan şiddetin temelinde var olan olası risk faktörlerinin ve sosyal nedenlerin incelenmediği bir mekanizmayı harekete geçirerek, gerekirse izlem ve müdahale programları düzenlemesi önerilir.

Gençlere yönelik öneriler

- Flört şiddetini sadece fiziksel şiddet olarak değil duygusal ve cinsel şiddetin de en az fiziksel şiddet kadar yaralayıcı olacağını fark edilmesi,
- Başkalarına şiddet uygulayan, saldırgan, öfkesini kontrol edemeyen ve şiddete yönelik davranışları öven, cinsiyetçi tavırları olan, baskıcı, kısıtlayıcı, aşırı kıskanç ya da duygu sömürüsü yapan, istediği olmadığında küsen, surat asan ve dünyanın kendi etrafında döndüğünü düşünen kişilerden uzak durulması,
- Gençlerin stresin ve şiddetin azaltılmasına, öfke kontrolü, yaşam becerilerinin ve kişisel gelişimin geliştirilmesine dönük programlara katılması önerilir.

Araştırmacılara yönelik öneriler

- Şiddet uygulayan ve şiddete maruz kalanların sayılarına bakıldığında, öncelikle şiddetin kabullenilmesinin ve normalleştirilmesinin nedenlerinin araştırılması,
- Gençlerin flört şiddetiyle ilgili tutum ve yaşantılarının daha iyi yansıtılabilmesi ve daha iyi incelenebilmesi amacıyla nitel çalışmaların planlanarak, konu ile ilgili daha fazla bilgi edinilmesinin sağlanması,
- İleride yapılacak çalışmalarda gençlerin flört şiddetine yönelik tutum ve davranışlarının farklı değişkenler açısından özellikle uyuşturucu madde kullanımı ile ilişkisinin incelenmesi,
- Araştırmanın farklı bölge ve farklı eğitim kademelerindeki okullarda öğrenim gören gençler üzerinde de yapılması önerilebilir.

7. KAYNAKLAR

Aba, Y. A. (2008).Çatışmaların Çözümüne Yaklaşım Ölçeğinin “ The Revised Conflict Tactics Scales (cts2)” Üniversite Öğrencilerinde Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları. Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Antalya

Adana, F., Arslantaş, H. (2011). Ergenlikte Öfke ve Öfkenin Yönetiminde Okul Hemşiresinin Rolü. *Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 12(1): 57-62.

Ağlamaz, T. (2006). Lise Öğrencilerinin Saldırganlık Puanlarının Kendini Açma Davranışı, Okul Türü, Cinsiyet, Sınıf Düzeyi, Anne-Baba Öğrenim Düzeyi ve Ailenin Aylık Gelir Düzeyi Açısından İncelenmesi. On Dokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi. Samsun.

Aküzüm, C., Oral B. (2015). Yönetici ve Öğretmen Görüşleri Açısından Okullarda Görülen En Yaygın Şiddet Olayları, Nedenleri ve Çözüm Önerileri. *EKEV Akademi Dergisi*, 19 (61), 1-30.

Altınay, A.G., Arat, Y. (2007). Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet. Punto Basım. İstanbul, 104-112.

Altun, M. (2006). Denizli İli Kırsalında Bir Sağlık Ocağı Bölgesinde 15-49 Yaş Evli Kadınların, Fiziksel Şiddet Görme Durumları ve Kadınların Şiddete İlişkin Tutumları. Pamukkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Denizli.

Altuner, D., Engin, N., Gürer C., Akyay İ., Akgül, A. (2009). Madde Kullanımı ve Suç İlişkisi: Kesitsel Bir Araştırma. *Tıp Araştırmaları Dergisi*: 7 (2), 87 -94.

Ames, T., Glenn, L., Simons, L. (2014). Dating Violence: Promoting Awareness and Mitigating Risk Through Nursing Innovations. *Journal of the American Association of Nurse Practitioners*, 26: 143-147.

Arıkan, A. (2014). Ergenlerde Aile İçi Şiddet ile Benlik İmgesi ve Umutsuzluk Düzeyi Arasındaki İlişki. İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Arslantaş, H., Adana, F., Bağcı S., Ayva E. (2012). Hemşirelik ve Ebelik Öğrencilerinin Klinik Uygulamalarında Karşılaştıkları Şiddetin Boyun Eğici Davranışlar ve Bazı Değişkenlerle İlişkisi. *İstanbul Üniversitesi Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*, 20 (1), 53-61

Aslan D., Vefikuluçay, D., Zeyneloğlu, S., Erdost, T., Temel, F. (2008). Ankara'da İki Hemşirelik Yüksekokulunun Birinci ve Dördüncü Sınıflarından Okuyan Öğrencilerinin Flört Şiddetine Maruz Kalma, Flört İlişkilerinde Şiddet Uygulama Durumlarının ve Bu Konudaki Görüşlerinin Saptanması Araştırması. Kadın Sorunları Araştırma Merkezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Atakay, C. (2014). Romantik Yakın İlişkilerde Şiddetin Öncülleri. *Nesne Psikoloji Dergisi*, 2(3): 1-9.

Atman, Ü.C. (2003). Kadına Yönelik Şiddet; Cinsel Taciz/İrza Geçme. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 12 (9): 333-335.

Avcı, A. (2010). Eğitimde Şiddet Olgusu Lise Öğrencilerinde Şiddet, Saldırganlık ve Ahlaki Tutum İlişkisi Küçükçekmece İlçesi Örneği. Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul.

Avcı, R., Güçray, S. (2010). Şiddet Davranışı Gösteren ve Göstermeyen Ergenlerin Ailelerinin Aile İşlevleri, Aile Bireylerine İlişkin Problemler, Öfke ve Öfke İfade Tarzları Açısından İncelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri / Educational Sciences: Theory & Practice* 10 (1),45-76.

Ayan, S. (2007a). Aile İçinde Şiddete Uğrayan Çocukların Saldırganlık Eğilimleri. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 8 (3),206-214.

Ayan, S. (2007b). Aile İçinde Çocuğa Yönelik Şiddet (Sivas İlköğretim İkinci Kademe Öğrencileri Üzerine Bir İnceleme). Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Sivas.

Aygen M., Açık Y. (2014). Elazığ İlinde Generlerde Şiddete Başvurma ya da Maruz Kalma Sıklığı, Etkileyen Faktörler Ve Öfke İle İlişkisi. *Kocaeli Tıp Dergisi*, 3,8-17.

Balkıs, M., Duru. E., Buluş, M. (2005). Şiddete Yönelik Tutumların, Özyeterlik, Medya, Şiddete Yönelik İnanç, Arkadaş Grubu ve Okula Bağlılık Duygusu ile İlişkisi. *Ege Eğitim Dergisi*, 6 (2), 81-97.

Başar, F., Demirci, N. (2015).Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği Ve Şiddet.*Kadın Sağlığı Hemşireliği Dergisi*, 2(1), 41-52

Bebiş, H., Coşkun, S., Açıkel, C. (2014). Bir Ortaöğretim Okulundaki Öğrencilerin Şiddet Eğilim Düzeyi ve İlişkili Faktörlerin İncelenmesi. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakóltesi Dergisi*, 30(1),1-17

Besni, İ. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Aile İçi Şiddete Yönelik Tutumlarının Cinsiyet, Politik Görüş ve Şiddete Maruz Kalma Açısından İncelenmesi. Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Tokat.

Bilir, P. (2014). Beden Eğitim ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Şiddet Eğilim Tutumlarının İncelenmesi: ukurova Üniversitesi Örneği. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 8 (1), 73-82.

Birimoğlu, C. (2012). Gaziantep Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Öğrencilerinin Şiddete Yönelik Bakışları. Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep.

Boz, B., Acar, K., Kurtuluş, E. (2008). Mayıs 2003- Temmuz 2004 Tarihleri Arasında Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakóltesi Adli Tıp Anabilim Dalı'na Başvuran Aile İçi Şiddet Olguları. *Pamukkale Tıp Dergisi*, 1,13-16.

Bremond, T., Ahn, B., Boykin, L., (2014). Risk Factors Of Physical Violence in Dating Relationships Among African American College Students. *Undergraduate Research Journal Fort the Human Sciences*, 13 (1).

Bulut, M. B., (2015). Üniversite Öğrencilerinin Aile İi Şiddete Yönelik Tutumları. *Akademik Araştırmalar Dergisi*, 3 (17),403-415.

Burazeri, G., Roshi, E., Jewkes, R., Jordan, S., Bjegovic, V., Laaser, U. (2005). Factors Associated With Spousal Physical Violence in Albania: Cross Sectional Study. *British Medical Journal*, 331, 197-201.

Bütün C., Yücel Beyaztaş F., Dokgöz, H., Özdemir, L., Beyaztaş, A., Polat, O., Şahin, F. (2013). Sivas'ta Akranlar Arası Şiddet. *Medicine Science.International Medical Journal* 2 (4), 885-95.

Campbell, A. (2006). Sex Differences in Direct Aggression: What Are the Psychological Mediators? *Aggression and Violent Behavior Journal*, 11(3), 237-264.

Can, Y. (2007). İlköğretim Okullarında Şiddet (Öğrenci, Öğretmen ve Yöneticilerin Yaklaşımları). Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Can, Y. (2013). Kadına Yönelik Şiddetin Toplumsal Cinsiyet Temelleri: Niğde Örneği. *Journal of World of Turks*. 5(1), 203-216.

Coker, A.L., Mckeown, R. E., Sanderson, M., Davis, K. E., Valois, R. F. ve Huebner, E. S. (2000). Severe Dating Violence and Quality of Life Among South Carolina High School Students. *American Journal of Preventive Medicine*, 19, 220-227

Coşkun, S., Bebiş, H. (2014). Şiddetin Okul Sağlığına Etkisi ve Hemşirelik. *Cumhuriyet Hemşirelik Dergisi*; 3(1): 15-23.

Council on School Health. (2008) Role of the School Nurse in Providing School Health Services. *American Academy of Pediatrics* 121 (5), 1052-1056.

Çamur, D., Üner, S., Çilingiroğlu, N., Özcebe, H. (2007). Bir Üniversitenin Bazı Fakülte ve Yüksekokullarında Okuyan Gençlerde Bazı Risk Alma Davranışları. *Toplum Hekimliği Bülteni*. 26(3), 32-38.

Çelikleş, M. G. (2013). Okuldaki Şiddet Olayları ile Aile İçi Şiddet İlişkisi. Gazi üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Çetin, H. (2004). Öğrenci Ergenlerin Şiddete Yönelik Tutumları: Yaş ve Cinsiyete Göre Bir İnceleme. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Dağlı S. (2009).Düzce Üniversitesi Düzce Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinde Şiddet Sıklığının ve Kısa Semptom Envanteri'nin Değerlendirilmesi. Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Tıpta Uzmanlık Tezi, Düzce.

Dahlberg, L. L. (1998). Youth Violence in the United States: Major Trends, Risk Factors and Prevention Approaches. *American Journal of Preventive Medicine*, 14, 259-272.

Demir, G., Biçer, S., Şahin, F., Bulucu, G. D., Aymelek Çakıl, N., Cerit, B. (2014). Bir Üniversitenin Birinci ve Dördüncü Sınıflarında Okuyan Öğrencilerin Flört Şiddetine Maruz Kalma Durumları ve Flört Şiddeti Konusunda Verilen Eğitimin Bilgi Düzeylerine Etkisi. *17. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi Kitapçığı: 1418-1419.*

Duran, S., Ünsal, G. (2014). Öğrencilerin Aile İçi Şiddete Maruz Kalma Oranı ile Başkalarına Karşı Şiddet Kullanımı ve Saldırganlık Eğilimleri Arasındaki İlişki. *Literatür Sempozyum Dergisi*, 1(1), 2-8.

Durmuş, E., Gürcan, U. (2003). Lise Öğrencilerinin Şiddet ve Saldırganlık Eğilimleri.VII. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi, İnönü Üniversitesi, Malatya

Dursun S., Aytaç, S., Sokullu Akıncı, F. (2011). Mesleğe İlişkin Şiddet Üzerine Bir Araştırma. *Sosyal Bilimler Dergisi*; 59-69.

Eyüboğlu, J. (2014). Ortaokul ve Lise Yöneticilerinin Şiddeti Değerlendirme ve Önlemedeki Görüşleri (Ordu İli Örneği). Okan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Forke, C. M., Myers, R. K., Catalozzi, M., Schwarz, D. F. (2008). Relationship Violence Among Female and Male College Undergraduate Students. *Archives of Pediatrics and Adolescent Medicine*, 162 (7), 634-641.

Genç, G. (2007). Genel Liselerde Akran Zorbalığı ve Yönetimi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Malatya.

Gençoğlu, C., Kumcağız, H., Ersanlı, K. (2014). Ergenlerin Şiddet Eğilimine Etki Eden Ailevi Faktörler. *Turkish Studies- International Periodical For The Languages, Literature And History of Turkish or Turkic*, 9(2),639-652.

Gomez, A. M. (2011). Testing the Cycle of Violence Hypothesis: Child Abuse and Adolescent Dating Violence as Predictors of İntimate Partner Violence in Young Adulthood. *Youth and Society* 43(1),171-192.

Gonzalez-Guarda R., Williams, J, Merisier, M., Cummings, A., Prado, G. (2014). Acultudation, Risk Behaviors and Physical Dating Violence Victimization Among Cuban-American Adolescents. *Journal of Pediatric Nursing* 29 (6), 633-640.

Gök, M. (2009).Aile İçi Şiddet ve Öfke İfade Tarzları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Adana.

Göktaş, E. (2010). Özel ve Devlet Liselerinde Şiddete Eğilim Nedenleri ve Şiddet Etkenlerinin Karşılaştırılması: Üsküdar Örneği. İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Gönültaş, O. (2013). Ortaokul Son Sınıf Öğrencilerinin Öfke ve Saldırganlık Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi. Adana.

Güleç, H., Topaloğlu, M., Ünsal, D., Altıntaş, M. (2012). Bir Kısır Döngü Olarak Şiddet.*Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar-Current Approaches in Psychiatry*; 4(1), 112-137

Güler, Ç., Akın, L. (2012). Şiddet Nedenleri ve Sonuçları. *Halk Sağlığı Temel Bilgiler, Cilt:3,1838-1851, Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara.*

Güler, N., Uzun, S., Boztaş, Z., Aydoğan, S. (2002). Anneleri Tarafından Çocuklara Uygulanan Duygusal ve Fiziksel İstismar/İhmal Davranışı ve Bunu Etkileyen Faktörler. *Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi* 24(3),128–134.

Güler, Y. E. (2014). Ergen Futbolcularda Şiddet Eğilimi ile Sosyal Destek Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Ankara İli Örneği). Dumlupınar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Kütahya.

Haskan Avcı Ö., Yıldırım İ. (2015). Ergenlerde Şiddet Eğiliminin Görülme Sıklığı. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi - Journal of Theoretical Educational Science*, 8(19), 106-124

Haskan Avcı, Ö., Yıldırım İ. (2014). Ergenlerde Şiddet Eğilim, Yalnızlık ve Sosyal Destek. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U Journal of Education)* 29(1), 157-168.

Haskan Avcı., Ö. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Evlilik Öncesi İlişkilerde Problem Yaşadıkları ve Eğitim Almak İstedikleri Konular. *Ege Eğitim Dergisi*. 15 (1), 279-299.

Haskan, Ö. (2009). Ergenlerde Şiddet Eğilimi, Yalnızlık ve Sosyal Destek.. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans tezi, Ankara.

.....Hemşirelik Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik. Resmi Gazete. 19 Nisan 2011: 27910. <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/04>. (Erişim tarihi: 15.08.2016)

Hoff, B. H. (2012). US National Survey: More Men Than Women Victims of Intimate Partner Violence. *Journal of Aggression, Conflict and Peace Research*,4(3), 155-163.

İçli, G.,T. (1994). Aile İçi Şiddet: Ankara-İstanbul ve İzmir Örneği. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*. 11 (1-2): 7-20.

İnandı, Y., Yıldız, S. (2014). Lise Okul Yöneticilerinin Okullarda Şiddeti Önleme Yeterlikleri: Mersin İli Örneği. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4 (2): 137-147.

İncecik Y, Kurdak H, Özcan S, Akpınar E, Saatçi E, Bozdemir N. (2009). Eş Şiddeti ve Aile Hekimliği. *Turkish Journal of Medicine and Primary Care*, 3(1), 1-8.

İnci Y., Duman, A. (2014). Çocuğa Yönelik Şiddetin Sosyo-kültürel ve Ekonomik Boyutları: Erzurum Örneği. *Journal of International Social Research* 7 (31), 524-536.

Kabasakal, Z., Girli, A. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Kadına Yönelik Şiddet Hakkındaki Görüşlerinin, Deneyimlerinin Bazı Değişkenler ve Yaşam Doyumu ile İlişkisi (DEÜ Buca Eğitim Fakültesi Örneği). *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(2), 105-123.

Kalkan, M. (2010). Ergen Romantik İlişkilerinde Duygusal İstismar, Fiziksel İstismar ve Soruna Yönelmeye Adlerian Bir Bakış: Sosyal İlgi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 11 (3), 242-247.

Kapıcıoğlu, İ. (2008). Üniversite Öğrencilerinin Şiddet Algısı. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Konya.

Kaplan, B. (2012). Ergenlerde Bağlanma ve Saldırganlık Davranışları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İzmir.

Kaplan, S., Akalın, A. (2014). Hemşirelik Öğrencilerinin Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet ve Aile İçi Şiddette Mesleki Rollerine İlişkin Tutumları. *Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik E-Dergisi*, 2(1), 26-35.

Karabulutlu, Ö. (2015). Hemşirelik Öğrencilerinin Kadına Yönelik Aile İçi Şiddete İlişkin Deneyimleri ve Tutumları. *Cumhuriyet Hemşirelik Dergisi*; 4 (1), 27-34.

Karakaya, E. (2008). Endüstri Meslek Lisesi Öğrencilerinin Şiddet Eğilimlerinin Çok Yönlü Olarak Değerlendirilmesi (İstanbul Avrupa Yakası Örneği). Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Karasu, M. A. (2008). Türkiye’de Kentleşme Dinamiklerinin Suça Etkisi. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 57(4), 255-281.

Kaya Sakarya, A. (2013). Üniversitede Öğrenim Gören Gençlerde Flörtte Şiddet. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Konya.

Kaya, M., Güneş, G., Kaya, B., Pehlivan F. (2004). Tıp Fakültesi Öğrencilerinde Boyun Eğici Davranışlar ve Şiddetle İlişkisi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 5,5-10.

Kendirci, A. (2013). Evli Bireylerin Öfke İfade Tarzları ve Şiddet Sorumluluğunun İncelenmesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, Tokat.

Kepir Savoly D., Ulaş Ö., Demirtaş Zorbaz S. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Çiftler Arası Şiddeti Kabul Düzeylerini Etkileyen Etmenler. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5 (42),173-183

Khubchandani J. (2010). Adolescent Dating Violence : School Nurses' Perceptions And Practices. The University of Toledo, Submitted To The Graduate Faculty In Partial Fulfillment Of The Requirements For The Doctor Of Philosophy Degree In Health Education.

Kılınçer, A. S. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Romantik İlişkilerinde Algıladıkları İstismar. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Kılınçer, A. S., Tuzgöl Dost, M. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Romantik İlişkilerinde Algıladıkları İstismar. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5 (42): 160-172

Kızmaz, Z. (2006). Okullardaki Şiddet Davranışının Kaynakları Üzerine Kuramsal Bir Yaklaşım. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 30(1), 47-70.

Kocacık, F. (2001). Şiddet Algısı Üzerine. *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 2(1), 1-7.

Kodan Çetinkaya, S. (2013). Üniversite Öğrencilerinin Şiddet Eğilimlerinin ve Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumların İncelenmesi. *Nesne Psikoloji Dergisi* 1(2), 21-43

Köknel, Ö. (2000). Bireysel ve Toplumsal Şiddet(2. bs.). *Altın Kitaplar Basımevi, İstanbul.*

Köse A., Beşer A., (2007). Kadının Değiştirilebilir Yazgısı “Şiddet”. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*; 10 (4), 114-121.

Krug, E. G., Mercy, J. A., Dahlberg, I. I. ve Zwi, A. B. (2002). The World Report on Violence and Health. *The Lancet Public Health, Vol. 360, 1083- 1088.*

Makin-Byrd, K., Bierman, K. L., The Conduct Problems Prevention Research Group. (2013). Individual and Family Predictors of The Perpetration of Dating Violence and Victimization in Late Adolescence. *Journal of Youth Adolescence*; 42(4): 536-550.

Martins, C., Gouveia A., Chaves,M., Lourenço R., Marques, S., Sankos T. (2014). Dating Violence and Nursing Student Well-Being. *Atencion Primaria*; 46 (1), 129-134

Mason, M. J., Campbell, L., Zaharakis, N., Foster, R., Richards, S. (2014). Levels of Teen Dating Violence and Substance Use in an Urban Emergency Department. *Journal of Developmental & Behavioral Pediatrics*, 35(9), 576-581.

Merrill, L. L., Julie L. C., Thomsen C. J., Guimond, J., Milner, J. S. (2004). Perpetration of Severe İntimate Partner Violence: Premilitary and Second Year of Service Rates. *Military Medicine*, 170 (8), 705-705.

Moore, A., Sargenton, K. M., Ferranti, D., Gonzalez-Guarda, R. (2015). Adolescent Dating Violence: Support and Barriers in Accessing Services. *Journal of Community Health Nursing*, 32: 39-52.

Nair, G. (2015). Gençlik Şiddetinin Toplumsal Nedenleri (Sivas Merkez İlçe Örneği). Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Sivas.

Ohnishi, M., Nakao, R., Shibayama, S., Matsuyama, Y., Oishi, K., Miyahara, H. (2011). Knowledge, Experience and Potential Risks of Dating Violence Among Japanese University Students: A Cross-Sectional Study. *BioMed Central Public Health*, 11,339-346.

Okan İbiloğlu, A., (2012). Aile İçi Şiddet. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar-Current Approaches in Psychiatry*; 4(2),204-222

Ögel, K., Tarı, I., Eke, C. Y. (2006). Okullarda Suç ve Şiddeti Önleme. *Yeniden Yayınları. İstanbul.*

Öyekçin, D., G., Yetim D., Şahin, E. M., (2012). Kadına Yönelik Farklı Eş Şiddeti Tiplerini Etkileyen Psikososyal Faktörler. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 23 (2), 75-81.

Özcan, Ö. (2009). Partneri Tarafından Duygusal ve Fiziksel Şiddete Uğramış ve Uğramamış Kadınların Umutsuzluk Düzeylerinin İncelenmesi. Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Özcebe, H., Aslan, D., Karabiber, A. H., Küçüköztaş, F., Oransay, K., Ölmez, İ. (2002). Bir Grup Üniversite Öğrencisinin “Flört Şiddeti” Konusundaki Görüşleri. *Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi*, 13(1): 20-28.

Özcebe, H., Ulukol, B., Mollahaliloğlu, S., Yardım, N., Karaman, F. (2008). T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetlerinde Okul Sağlığı Kitabı, 91-95, Ankara. <http://sbu.saglik.gov.tr/Ekutuphane/kitaplar/okulsagligi.pdf>. (Erişim tarihi: 04.07.2016)

Özgür, G., Yörükoğlu, G., Baysan Arabacı, L. (2011). Lise Öğrencilerinin Şiddet Algıları, Şiddet Eğilim Düzeyleri ve Etkileyen Faktörler. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 2(2), 53-60.

Özkan, Y. (2008). Aile İçinde çocuğa Yönelik Şiddet: Muğla/Milas Uğurlu Özbilim Dershanesi OKS Öğrencileri Örneği. Cumhuriyet Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, Sivas.

Özmen F., Küçük N. (2013). İki Ayrı Zaman Diliminde Okulda Şiddet Durumu. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11 (2): 78-96.

Öztek, Z., Kubilay, G. (2011). Toplum Sağlığı Hemşireliği (4. bs). Palme Yayıncılık, Ankara, 59-94.

Pınar G., Algier L. (2006). Üniversite Öğrencilerinde Fiziksel ve Cinsel Şiddet Davranışları. *Uzmanlık Sonrası Eğitim ve Güncel Gelişmeler Dergisi*, 3(3), 181-186.

Polat İ. (2013). Okul ve Akran İlişkilerinin Ergen Suçluluğu Üzerindeki Etkisinin Bir Grup Üniversite Örneğinde İncelenmesi. Kara Harp Okulu, Savunma Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi. Ankara.

Polat, G., Köse, Ö., Save, D. (2006) Üniversite Öğrencilerinde Sevgili Şiddeti. (poster). 10. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi, Van

Polat, O., Gülüoğan, E. (2016). Kardeşler Arası Şiddete Genel Bakış. *Literatür Sempozyum, Psikiyatri/Nöroloji/Davranış Bilimleri Dergisi, Ocak/Şubat/Mart, 1 (9), 13-20.*

Price, E.L; Byers, E.S; Dating Violence Research Team. (1999). The Attitudes Towards Dating Violence Scales: Development and Initial Validation. *Journal of Family Violence. 14 (4), 351-375.*

Ramisetty-Mikler, S., Goebert, D., Nishimura, S., Caetano, R. (2006). Dating Violence Victimization: Associated Drinking and Sexual Risk Behaviors Od Asian, Native Hawaiian and Caucasian High School Students in Hawaii. *Journal of School Health, 76 (8), 423-429.*

Sezer, Ö. (2008). Çiftler Arası Şiddeti Kabul Ölçeğinin Türkçe'ye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi. 9 (16), 1-15.*

Shepherd, J.P., Sutherland, I., Newcombe, R. G. (2006). Relations Between Alcohol, Violence and Victimization in Adolescence. *Journal of Adolescence, 29(4), 539-553.*

Sili, A. (2012). Lise Öğrencilerinin Saldırganlık Eğilimleri Üzerine Sosyolojik Bir Değerlendirme: Erzurum Örneği. *EKEV Akademi Dergisi*, 16 (51), 261-272.

Stephenson, P., Martsof, D., Draucker, C. (2012). Peer Involvement in Adolescent Dating Violence. *The Journal of School Nursing*, 29(3), 204-211.

Straus, M. (2004). Prevalence Of Violenceagainst Dating Partnersby Maleand Female University Students Worldwide. *Violence Aganist Women*, 10 (7), 790-811.

Subaşı, A., Akın, A. (2005). Kadına Yönelik Şiddet Nedenleri ve Sonuçları. Hacettepe Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi. www.huksam.hacettepe.edu.tr. Erişim tarihi: 28.06.2016.

Tel, H. (2002). Gizli Sağlık Sorunu: Ev İçi Şiddet ve Hemşirelik Yaklaşımları. *Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 6(2),1-9.

Temple J.R., Shorey, R., Fite, P., Stuart G., Le, V. D. (2013). Substance Use as a Longitudinal Predictor of the Perpetration of Teen Dating Violence. *Journal of Youth and Adolescence*: 42 (4); 596-606

Tezcan, M. (2009). Eğitimde Şiddet Olgusunun Sosyolojik Kaynakları.VI. Ulusal Sosyoloji Kongresi Bildiri Kitabı, Aydın. 789-801.

Turhan, E., İnandı T., Özer, C., Akoğlu, S. (2011). Üniversite Öğrencilerinde Madde Kullanımı, Şiddet ve Bazı Psikolojik Özellikler. *Türkiye Halk Sağlığı Dergisi*, 9 (1), 33-41.

Türkiye' de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması, 2015, Ankara. www.hips.hacettepe.edu.tr/KKSA-TRAnaRaporKitap26Mart.pdf (Erişim tarihi:04.07.2016)

Uluocak Ş., Gökulu G., Bilir O. (2014). Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesinde Stratejik Bir Başlangıç Noktası: Partner Şiddeti. *International Journal of Human Sciences*, 11(2), 362-387.

Ünalmsı M., Şahin, R. (2012). Şiddete Yönelik Tutum Ve Okul Zorbalığı. *Uluslararası Cumhuriyet Eğitim Dergisi Cumhuriyet International Journal of Education*: 1(1), 63-71.

Watts C, Zimmerman C. (2002). Violence Against Women: Global Scope and Magnitude. *The Lancet Public Health*, 359 (6), 1232-1237.

World Health Organization (2013). Global and Regional Estimates of Violence against Women: Prevalence and Health Effects of intimate partner Violence and non partner Sexual Violence. <http://apps.who.int/iris/bitstream/eng.pdf> 16-20 Erişim tarihi:30.06.2016

World Health Organization (2002). World Report on Violence and Health. Geneva.pp:30.http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/42495/1/9241545615_eng.pdf (Erişim tarihi:30.06.2016).

Yakut, S. (2012). Lise Öğrencilerinde Dindarlık ve Şiddet Eğilimi İlişkisi. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans tezi, Isparta.

Yanık, A., Hanbaba, Z., Soygür, S., Ayaltı, B., Doğan, M. (2014). Kadına Yönelik Şiddet Davranışlarının Değerlendirilmesi: Türkiye’den Kanıt. *Electronic Journal of Vocational Colleges-December*, 4 (4), 104-111.

Yavuz Gümüş, S. (2011). Saldırganlık ile Aile İçi Şiddet Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Yavuz, N. (2009). İlköğretim 7 ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Şiddet Eğilimlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi [Kocaeli İli Gebze İlçesi Örneği]. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Yavuz, S., Özmete, E. (2012). Türkiye’de Genç Bireyler ve Ebeveynleri Arasında Yaşanan Sorunların “Aile Yapısı Araştırması” Sonuçlarına Göre Değerlendirilmesi. *Sosyal Politika Çalışmaları*, 7 (29), 9-27.

Yekeler, B. (2010). Malatya’da Kırsal Bir Bölgede Ergenlik Dönemindeki Gençlere Yönelik Şiddet ve Etkileyen Faktörler. İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Malatya.

Yıldırım, A. (1998). Sıradan Şiddet-Kadına ve Çocuğa Yönelik Şiddetin Toplumsal Kaynakları. *Boyut kitapları, İstanbul, 25.*

Yıldırım, M. (2007). Şiddete Başvuran ve Başvurmayan Ergenlerin Yalnızlık Düzeyleri ve Akran Baskısı Düzeyleri Açısından İncelenmesi. Çukurova Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, Adana.

Yiğitalp, G., Ertem, M., Özkaynak, V. (2007). Üniversite Öğrencilerinin Şiddet Konusundaki Deneyimleri ve Bu Konudaki Görüşleri. *TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni, 6 (2), 131-136.*

Yumuşak, A. (2013). Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutumları, Toplumsal Cinsiyetçilik Ve Narsistik Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişki. Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, Tokat.

Yüksel, A., Engin, E., Turgut, E. (2015). Hemşirelik Öğrencilerinin Şiddet Eğilimlerinin İncelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 8 (41), 834-840.*

Zinnur Kılıç, E. (2012). Ergenlerde Şiddet Kullanımı: Bireysel ve Ailesel Etkenler. *Nöropsikiyatri Arşivi Dergisi, 49, 260-265.*

EK 1
KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine İlişkin Tutumlarını Belirlemeye
Yönelik Anket Formu

Sayın Katılımcı;

Bu çalışma Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutum ve davranışlarının belirlenmesi amacıyla planlanmıştır. Bu araştırma sizin için herhangi bir rahatsızlık ve risk taşımamaktadır. Anketi doldurmanız tamamen sizin isteğinize bağlıdır. Anketi doldurmak yaklaşık 15 dakikanızı alacaktır. Vereceğiniz bilgilerin gizliliği korunacak ve tamamen bilimsel amaçlı kullanılacaktır. Bu çalışma üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutum ve davranışlarını belirleyerek, öğrencilerin şiddete yönelik olumsuz tutumlarının olumlu yönde değiştirilmesine katkı sağlayacaktır.

Anketi doldurup geri vermeniz çalışmaya gönüllü olarak katıldığınız anlamını taşımaktadır. Anket formundaki sizinle ilgili bilgilere vereceğiniz cevaplar için parantez içlerine X işareti yazınız. Katılımınız için teşekkürler.

Mehbare İFTAR

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Halk Sağlığı Hemşireliği

Yüksek Lisans Öğrencisi

1. Cinsiyetiniz: 1. () Kadın 2. () Erkek
2. Yaşınız:
3. Fakülteniz:
4. Bölümünüz:
5. Sınıfınız:.....
6. Dönem kaybınız oldu mu? 1. () Evet 2. () Hayır

7. Okula Gelmeden Önce Yaşadığınız Bölge

1. () Akdeniz Bölgesi
2. () Ege Bölgesi
3. () Doğu Anadolu Bölgesi
4. () Güneydoğu Anadolu Bölgesi
5. () Marmara Bölgesi
6. () Karadeniz Bölgesi
7. () İç Anadolu Bölgesi

8. Gelir düzeyinizi nasıl değerlendiriyorsunuz?

1. () Gelir giderden az
2. () Gelir gidere eşit
3. () Gelir giderden fazla

9. Aşağıdaki tabloda verilen aileniz ile ilgili bilgileri karşısındaki kutulara işaretleyiniz

<i>Anne Mesleği</i>		<i>Baba Mesleği</i>		<i>Aile Tipi</i>	
1. Ev hanımı	☐	1. İşsiz	☐	1. Çekirdek Aile	☐
2. İşçi	☐	2. İşçi	☐	2. Geniş Aile	☐
3. Memur	☐	3. Memur	☐	3. Tek Ebeveynli Aile	☐
4. Serbest Meslek	☐	4. Serbest Meslek	☐		
5. Emekli	☐	5. Emekli	☐		
6. Diğer	☐	6. Diğer	☐		
<i>Anne Eğitim Durumu</i>		<i>Baba Eğitim Durumu</i>		<i>Kardeş Sayısı</i>	
1. Okuryazar değil	☐	1. Okuryazar değil	☐	1. Hiç yok	☐
2. İlkokul	☐	2. İlkokul	☐	2. 1 kardeş	☐
3. Ortaokul	☐	3. Ortaokul	☐	3. 2 kardeş	☐
4. Lise	☐	4. Lise	☐	4. 3 kardeş	☐
5. Üniversite	☐	5. Üniversite	☐	5. 4 kardeş	☐
				6. 4 ve daha fazla	☐

10. Bu güne kadar aile içinde şiddet durumuyla karşılaştınız mı?

1. () Evet
2. () Hayır (ise 12. Soruya geçiniz)

11. Aile içinde karşılaştığınız şiddet kime yönelikti?

1. () Bana
2. () Diğer Kişilere

12. Sigara kullanıyor musunuz?

1. () Evet (ise kullanım sıklığı
2. () Hayır

13. Alkol kullanıyor musunuz?
1. () Evet (ise kullanım sıklığı.....) 2. () Hayır
14. Flört ilişkiniz ne kadar zamandır devam ediyor?
1 () Flört ilişkim yok (ise 17. Soruya geçiniz) 2.()devam ediyor
15. Bu ilişkinizde şiddete maruz kaldınız mı?
1. () Evet
2. () Hayır
3. () Şuanda flört ilişkim yok.
16. Bu ilişkinizde flört şiddeti uyguladınız mı?
1. () Evet 2. () Hayır 3. () Şuanda flört ilişkim yok.
17. Geçmişteki flört ilişkinizde şiddetine maruz kaldınız mı?
1. () Evet 2. () Hayır 3. () Geçmişte flört ilişkim olmadı
(ise 19. Soruya geçiniz)
18. Geçmişteki flört ilişkinizde şiddet uyguladınız mı?
1. () Evet 2. () Hayır 3. () Geçmişte flört ilişkim olmadı
19. Aşağıdaki tabloda şimdiki ve geçmişteki flört ilişkinizde şiddete maruz kaldığımız, uyguladığımız şiddet çeşitlerine ilişkin seçenekler yer almaktadır. Eğer şimdiki ve geçmişteki flört ilişkinizde bu şiddet türlerine maruz kaldıysanız, bunları uyguladıysanız sizinle ilgili olan bölümlerin karşısında yer alan parantezlerin içine X işareti yazınız. Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.

	Şimdiki flörtte şiddete maruz kalma	Şimdiki flörtte şiddet uygulama	Geçmişteki flörtte şiddete maruz kalma	Geçmişteki flörtte şiddet uygulama
Fiziksel acı verme	()	()	()	()
Tokat atma	()	()	()	()
Saçını çekme	()	()	()	()
Cisim fırlatma	()	()	()	()
Tırmalama	()	()	()	()
Tekme atma	()	()	()	()
Takip etmek	()	()	()	()
Çimdiklemek	()	()	()	()
Yaralamak	()	()	()	()
Cezalandırmak	()	()	()	()
Bağırma	()	()	()	()

Alay etme	()	()	()	()
Azarlamak	()	()	()	()
Küfür etmek	()	()	()	()
Hakaret etmek	()	()	()	()
Tehdit etmek	()	()	()	()
Flört istemediği halde takma isim takmak	()	()	()	()
Başkalarının yanında küçük düşürücü konuşmak	()	()	()	()
Korkutmak	()	()	()	()
Sevgi göstermemek	()	()	()	()
Fikrini almamak	()	()	()	()
Aldatmak	()	()	()	()
Kıskanmak	()	()	()	()
Korkutmak	()	()	()	()
Duygulara kayıtsız kalmak	()	()	()	()
Karar verme özgürlüğünü sınırlamak	()	()	()	()
İlişkiyi bitirmekle tehdit etmek	()	()	()	()
Suçlamak	()	()	()	()
Sosyal yaşamı sınırlamak	()	()	()	()
Kontrol etmek	()	()	()	()
İhmal etmek	()	()	()	()
Cinsel taciz	()	()	()	()
İstek dışı cinsel davranışlara zorlama	()	()	()	()
Cinselliğin bir tehdit aracı olması	()	()	()	()
Flört istemediği halde dokunmak	()	()	()	()
Cinsel ilişkiye zorlamak	()	()	()	()
Tecavüz	()	()	()	()

EK 2

Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçekleri

Açıklama: Aşağıda, flört şiddetine yönelik tutumlar ile ilgili dört ölçek ve bununla ilgili maddeler bulunmaktadır. Hem kız hem erkek öğrenciler tarafından bu dört ölçeğin tümünün işaretlenmesi gerekmektedir. Her maddeyi dikkatle okuyarak o maddede yer alan ifadenin size ne derecede uygun olduğuna karar veriniz. Verdiğiniz karara göre ilgili maddenin karşısındaki seçeneklerden sadece birini işaretleyiniz. Lütfen tüm maddeleri atlamadan işaretlemeyi unutmayınız.

Seçenekler:

1. Kesinlikle katılmıyorum
2. Katılmıyorum
3. Kararsızım
4. Katılıyorum
5. Kesinlikle Katılıyorum

Katılımınız için teşekkürler
Mehbare İftar

MSKÜ Sağlık Bil. Enst.

Hemşirelik Anabilim Dalı

Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği	Kesinlikle		Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle	
	Katılmıyorum	Katılmıyorum			Katılıyorum	Katılıyorum
1. Bir erkek kız arkadaşını aşağılamamalıdır. *	1	2	3	4	5	5
2. Bir erkek kız arkadaşına ne yapması gerektiğini söylememelidir. *	1	2	3	4	5	5
3. Bir kız, arkadaşlarıyla dışarıya çıkmadan önce erkek arkadaşına sormalıdır.	1	2	3	4	5	5
4. İlişkiler daima kızlar erkek arkadaşlarını memnun ettiklerinde yolunda gider.	1	2	3	4	5	5
5. Bir erkeğin kız arkadaşını tehdit etmesi için asla bir sebep olamaz. *	1	2	3	4	5	5
6. Bazen erkekler ellerinde olmadan kız arkadaşlarına küfrederek.	1	2	3	4	5	5
7. Bir kız erkek arkadaşını memnun etmek için daima değişmelidir.	1	2	3	4	5	5
8. Bir kız daima erkek arkadaşının söylediğini yapmalıdır.	1	2	3	4	5	5
9. Bir erkek, kız arkadaşının her hareketini bilmek zorunda değildir. *	1	2	3	4	5	5
10. Bir erkeğin kız arkadaşına küfretmesi için asla yeterince iyi bir gerekçe olamaz. *	1	2	3	4	5	5
11. Bir erkeğin, çok sinirlendiğinde kız arkadaşına bağırması anlaşılabilir.	1	2	3	4	5	5

12. Bir erkeğin kız arkadaşına kötü konuşması olabilecek bir şeydir.	1	2	3	4	5
13. Bir erkeğin kız arkadaşına bağırıp çağırmasının asla bir gerekçesi olamaz. *	1	2	3	4	5
14. Bir kız, eğer erkek arkadaşını rahatsız ediyorsa, arkadaşlarıyla görüşmemelidir.	1	2	3	4	5
15. Bir kız için her zaman erkek arkadaşının istediği şekilde giyinmesi önemlidir.	1	2	3	4	5
Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Flört Şiddetine Yönelik Tutumlar Ölçeği	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Bir kız, bir erkek ona vurduğunda ondan ayrılmalıdır.*	1	2	3	4	5
2. Bazı kızlar erkek arkadaşları tarafından tokatlanmayı hak eder.	1	2	3	4	5
3. Bir erkeğin kız arkadaşına vurması asla doğru değildir.*	1	2	3	4	5
4. Bazen erkekler kendilerine hakim olmadan kız arkadaşlarını yumruklarlar.	1	2	3	4	5
5. Bir erkeğin kız arkadaşını itmesinin asla iyi bir gerekçesi yoktur. *	1	2	3	4	5
6. Bazen bir erkek, kız arkadaşı onu sınırlendirdiğinde ona vurmaktan kendini alıkoyamaz.	1	2	3	4	5
7. Bir erkeğin kız arkadaşını tokatlamasının asla iyi bir gerekçesi yoktur. *	1	2	3	4	5
8. Bazen kıskançlık erkeği öyle delirtir ki kız arkadaşını tokatlamak zorunda kalır.	1	2	3	4	5
9. Erkek arkadaşlarını aldatan kızlar tokatlanmalıdır.	1	2	3	4	5
10. Bazen aşk, erkeği öyle delirtir ki kız arkadaşına vurur.	1	2	3	4	5
11. Bir erkek, genellikle kız arkadaşı haketmedikçe onu tokatlamaz.	1	2	3	4	5
12. Eğer hak ediyorsa, bir erkeğin kız arkadaşına tokat atması normaldir.	1	2	3	4	5
Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Bir kızın erkek arkadaşına küfredmesinin asla iyi bir gerekçesi yoktur. *	1	2	3	4	5

2. Kızların erkek arkadaşlarına nasıl giyineceklerini söyleme hakları vardır.	1	2	3	4	5
3. Bir erkek daima kız arkadaşı ona ne yapmasını söylerse onu yapmalıdır.	1	2	3	4	5
4. Eğer bir kız, erkek arkadaşına bağırıp çağırırsa bu o erkeği gerçekten ciddi bir şekilde yaralamaz.	1	2	3	4	5
5. Kızların erkek arkadaşlarına ne yapmaları gerektiğini söyleme hakları vardır.	1	2	3	4	5
6. Bir erkek için, her zaman kız arkadaşının istediği şekilde giyinmesi önemlidir.	1	2	3	4	5
7. Bazen kızlar ellerinde olmadan erkek arkadaşlarına küfrederek.	1	2	3	4	5
8. Bir erkek, arkadaşlarıyla dışarıya çıkmadan önce daima kız arkadaşına sormalıdır.	1	2	3	4	5
9. Bir kızın erkek arkadaşına kötü konuşması olabilecek bir şeydir.	1	2	3	4	5
10. Bir kızın çok sinirlendiğinde erkek arkadaşına bağırması anlaşılabilir.	1	2	3	4	5
11. Bazen kızlar, erkek arkadaşlarının onları dinlemeleri için onları tehdit etmek zorundadırlar.	1	2	3	4	5
Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Eğer, hak ediyorsa, bir kızın erkek arkadaşına tokat atması normaldir.	1	2	3	4	5
2. Bir kızın erkek arkadaşını itip kakması çok da büyütülecek bir şey değildir.	1	2	3	4	5
3. Bazen kızlar kendilerine hakim olamadan erkek arkadaşlarını yumruklarlar.	1	2	3	4	5
4. Bazı erkekler kız arkadaşları tarafından tokatlanmayı hak eder.	1	2	3	4	5
5. Bazen bir kız, ona saygı göstereceğini diye erkek arkadaşına vurmak zorundadır.	1	2	3	4	5
6. Bir kız genellikle erkek arkadaşı hak etmedikçe onu tokatlamaz.	1	2	3	4	5
7. Bir kız, erkek arkadaşı ne yaparsa yapsın ona vurmamalıdır. *	1	2	3	4	5
8. Bir erkeğin kız arkadaşı tarafından tokatlanmasının asla bir gerekçesi yoktur. *	1	2	3	4	5
9. Saç çekme bir kızın erkek arkadaşından	1	2	3	4	5

intikam alması için iyi bir yoldur.					
10. Bir kızın erkek arkadaşına tokat atması asla normal değildir. *	1	2	3	4	5
11. Bazı kızlar, kendilerini dinletmek için erkek arkadaşlarını yumruklamak zorundadırlar.	1	2	3	4	5
12. Bir erkek, kız ona tokat attığı zaman o kızdan ayrılmalıdır. *	1	2	3	4	5

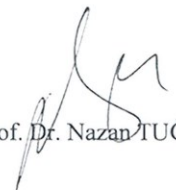
EK3

**T.C. MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR
VE YAYIN ETİĞİ KURULU DEĞERLENDİRME FORMU**

Protokol No: 43	SAĞLIK BİLİMLERİ ETİK KURULU	Karar No: 37
Araştırmanın Yürütücüsü	MSKÜ Muğla Sağlık Yüksekokulu Yrd.Doç.Dr.Güngör GÜLER	
Araştırmanın Başlığı:	Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutum ve Davranışları	
Başvuru Formunun Etik Kurula Geldiği Tarih:	24.02.2015	
Başvuru Formunun Etik Kurulda İncelendiği Tarih:	26.02.2015	
Karar Tarihi:	26.02.2015	

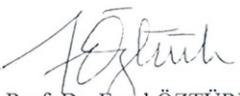
SONUÇ

1.	☒ Kabul. Araştırmanın/Projenin uygulanabilirliği konusunda bilimsel araştırmalar etiği açısından bir sakınca yoktur.
2.	☐ Düzeltme gereklidir.
3.	☐ Red.

Prof. Dr. Nazan TUĞAY

Prof. Dr. Yasemin BALCI
(Başkan)

Prof. Dr. Erşan KARABABA

Prof. Dr. Feral ÖZTÜRK

Prof. Dr. Nilgün TURHAN

EK 4
EK TABLOLAR

Ek Tablo 1. 2014-2015 Eğitim-Öğretim Yılı Mart 2015 Öğrenci Sayıları

Fakülte/Yüksekokul	Kız	Erkek	Toplam
Eğitim Fakültesi	1667	987	2654
Edebiyat Fakültesi	1104	794	1898
Fen Fakültesi	498	472	970
İktisadi ve İdari Bil. Fakültesi	1361	1602	2963
Müh. Fakültesi	228	811	1039
Su Ürün. Fakültesi	21	59	80
Teknoloji Fakültesi	47	169	216
Teknik Eğitim Fakültesi	1	18	19
Tıp Fakültesi	81	134	215
BESYO	255	474	729
Sağlık Yüksek Okulu	840	691	1531
Turizm Fakültesi	351	536	887
Meslek Yüksek Okulu	944	2015	2959
TOPLAM	7398	8762	16160

Ek Tablo 2. Öğrencilerin Şimdiki ve Geçmiş Flört İlişkilerinde Maruz Kaldıkları ve Uyguladıkları Şiddet Davranışları

Fiziksel Şiddet*	Şimdi maruz kalan		Şimdi şiddet uygulayan		Geçmişte maruz kalan		Geçmişte şiddet uygulayan	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Fiziksel acı verme	32	18,18	22	12,71	31	13,41	24	11,37
Tokat atma	30	17,04	27	15,60	36	15,58	32	15,16
Saçını çekme	26	14,77	36	20,80	32	13,85	28	13,27
Cisim fırlatma	25	14,20	34	19,31	31	13,41	27	12,79
Tırmalama	23	13,06	22	12,71	31	13,41	16	7,58
Tekme atma	14	7,95	26	15,02	31	13,41	14	6,63
Takip etmek	17	9,65	23	13,06	43	18,61	33	15,63
Çimdiklemek	36	20,45	43	24,85	41	17,74	38	18,00
Yaralamak	6	3,40	17	9,82	12	5,19	12	5,68
Cezalandırmak	40	22,72	36	20,80	38	16,45	44	20,85

Duyusal Şiddet*	Şimdi maruz kalan		Şimdi şiddet uygulayan		Geçmişte maruz kalan		Geçmişte şiddet uygulayan	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Bağırma	81	46,02	94	54,33	103	44,58	113	53,55
Alay etme	37	21,02	45	26,01	52	22,51	53	25,11
Azarlamak	54	30,68	58	33,52	68	29,43	68	32,22
Küfür etmek	40	22,72	41	23,69	50	21,64	46	21,80
Hakaret etmek	32	18,18	33	19,07	51	22,07	46	21,80
Tehdit etmek	31	17,61	18	10,40	45	19,48	35	16,58

İstemediği halde takma isim takma	26	14,77	19	10,98	29	12,55	26	12,32
Küçük düşürücü konuşmak	21	11,93	19	10,98	37	16,01	20	9,47
Korkutmak	33	18,75	43	24,85	64	27,70	43	20,37
Sevgi göstermemek	25	14,20	22	12,71	57	24,67	47	22,27
Fikrini almamak	29	16,47	29	16,76	41	17,74	37	17,53
Aldatmak	14	7,95	20	11,56	55	23,80	26	12,32
Kıskanmak	107	60,79	95	54,91	105	45,45	113	53,55
Duygulara kayıtsız kalmak	29	16,47	31	17,91	49	21,21	38	18,00
Karar verme özgür engelleme	39	22,15	40	23,12	57	24,67	37	17,53
İlişkiyi bitir. Tehdit etmek	37	21,02	34	19,65	44	19,04	45	21,32
Suçlamak	35	19,88	45	26,01	57	24,67	45	21,32
Sosyal yaşamı sınırlamak	58	32,95	50	28,90	67	29,00	44	20,85
Kontrol etmek	50	28,40	54	31,21	61	26,40	57	27,01
İhmal etmek	42	23,86	41	23,69	53	22,94	56	26,54

Cinsel Şiddet*	Şimdi maruz kalan		Şimdi şiddet uygulayan		Geçmişte maruz kalan		Geçmişte şiddet uygulayan	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Cinsel taciz	10	5,68	10	5,78	19	8,22	10	4,73
İstek dışı cinsel davranışa zorlama	10	5,68	10	5,78	22	9,52	13	6,16

Cinselliği tehdit olarak kullanma	11	6,25	10	5,78	24	10,38	6	2,84
İstemediği halde dokunmak	11	6,25	10	5,78	23	9,95	11	5,21
Cinsel ilişkiye zorlamak	4	2,27	17	9,82	16	6,92	6	2,84
Tecavüz	8	4,54	4	2,31	6	2,59	8	3,79

*Yanıtlar birden fazladır, yüzdeler şiddete maruz kalanlar ve şiddet uygulayanlara göre alınmıştır.

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Mehbare İFTAR

Doğum Yeri : Muğla

Doğum Yılı : 1977

Medeni Hali : Evli

EĞİTİM VE AKADEMİK BİLGİLER

Lise 1991-1995 : İzmir Atatürk Sağlık Meslek Lisesi

Lisans 1995-1999 : Muğla Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Yabancı Dil : İngilizce

MESLEKİ BİLGİLER

1997-1999 : Muğla Devlet Hastanesi Cerrahi Yoğun Bakım Ünitesi

1999-2014 : Muğla Sıtkı Koçman Eğitim ve Araştırma Hastanesi Eğitim Hemşireliği

2014-2016 : Muğla Sıtkı Koçman Eğitim ve Araştırma Hastanesi Ortopedi Servisi

2016-... : Muğla Sıtkı Koçman Eğitim ve Araştırma Hastanesi Eğitim Hemşireliği